

Sat Nabalu'n Damaga Inkganglit

San Mateo

Sadat Ginnapuwan Jesu Kristu
(Lucas 3:23-28)

1 ¹ Satu dit matuntunan dat ginnapuwan Jesu Kristu un kaganakan didit Ali David un ganak didit Abraham.

²Sadit Abraham, aman dit Isaac. Sadit Isaac, aman dit Jacob un aman Juda kan sadadit sunud na. ³Sadit Juda, aman dadit Fares kan Zara ot sadit Tamar dit ina da. Sadit Fares, aman dit Esron un aman Aram. ⁴Sadit Aram, aman dit Aminadab. Sadit Aminadab, aman dit Naason un aman Salmon. ⁵Sadit Salmon, aman dit Boaz un sadit Rahab dit ina na. Sadit Boaz, aman dit Obed ot sadit Ruth dit ina na. Sadit Obed, aman dit Jesse. ⁶Sadit Jesse, aman dit Ali David.

Sadit David, aman dit Solomon un imputut na utdit siguda asawan dit Urias.^a ⁷Sadit Solomon, aman dit Roboam. Sadit Roboam, aman dit Abias un aman Asa. ⁸Sadit Asa, aman dit Josafat. Sadit Josafat, aman dit Joram. Sadit Joram dit kapuunan Ozias.^b ⁹Sadit Ozias, aman dit Joatam. Sadit Joatam, aman dit Acaz un aman Hezekias. ¹⁰Sadit Hezekias, aman dit Manases. Sadit Manases, aman dit Amon un aman Josias. ¹¹Sadit Josias, kapuunan dit Jeconias kan sadadit susunud na. Siyatu dit timpu un namapilitan dat iBabilonia un nanga^l-an sidat iyIsrael un pinambalin da dida'n baba-unon.

¹²Utdit inggawan da ud Babilonia, naiyanak si Salatiel ot si Jeconias dit amana. Sadit Salatiel, apun didit Zorobabel.^c ¹³Sadit Zorobabel, aman dit Abiud. Sadit Abiud, aman dit Eliakim un aman Azor. ¹⁴Sadit Azor, aman dit Sadoc. Sadit Sadoc, aman dit Akim un aman Eliud. ¹⁵Sadit Eliud, aman dit Eleazar. Sadit Eleazar, aman dit Matan un aman Jacob. ¹⁶Ot sadit Jacob, aman ud Jose un asawan Maria un nangiyanak kan Jesus un mauguda Kristu.

^a 1:6 Ilan yu utdin 2 Samuel 11 ^b 1:8 Sadit Ozias umapu kan Joram. 1 Cronicas 3:11-12
^c 1:12 Sat Salatiel, apun didit Zorobabel. 1 Cronicas 17-19.

¹⁷Ot manipud kan Abraham inggana kan David awad da ud kagwampulu't opata lonap. Kagwampulu't opata lonap uman manipud kan David inggana't dit naidallayan da ud Babilonia ot kagwampulu't opata lonap payyan manipud sit naidallayan da ud Babilonia ingganaon sit naiyabengan Kristu.

Sat Naiyabengan Jesu Kristu

(Lucas 2:1-7)

¹⁸Kama't tu dit kaugudan dit naiyabengan Jesu Kristu. Si Maria un inana naipaad kan Jose, yoong utdit daan da payyan man-asawa natigammuwan Maria un nabugiyon maipagapu't dit pannakabalin Ispiritu Santu. ¹⁹Ot gaputa nalintoga tagu si Jose un naipaadana, adina piyaona maibabbain si Maria ot pinanggop na un isina si nalimod. ²⁰Kama't di dit simsimmok na yoong nilumtaw ud anghel Apudyus kan siya si in-inop un kanana'n, "Jose un kaganakan Ali David, adika umogyata mangasawa kan Maria ta nabugi utdit pannakabalin Ispiritu Santu. ²¹Mangiyanak si lalaki ot ngadanon yu kan Jesus ta taguwona dan tagu utdan basul da."

²²Nakwa'n losan datu dalapnu matungpal dit ugud Apudyus un paimbagana't dit propeta na utdit un kanana'n, ²³"Mabugi'd osa'n babai'n daan payyan di lalaki'n adulon ot mangiyanak si lalaki'n mangadanan si Immanuel, un piyaona'n ugudon, 'Awad si Apudyus kan ditaku.'"

²⁴Utdit lumikna si Jose, tinungpal na dit imbagan dit anghel Apudyus un koono, ot inasawa na si Maria. ²⁵Yoong adina yan inadul inggana't inyanak Maria dit bugi na un ningadan Jose kan Jesus.

Biniling dat Nalalainga Tagu Si Jesus

2 ¹Utdit naiyabeng si Jesus ud Betlehem un osa'n ili'd Judea utdit timpu'n nan-alijan Herodes, inggaw da ud dummatong Jerusalem un nanligwat sin kapon lumtawan init un nalalainga tagu'n mangada-adal sidan bituwon. ²Ot inimus da un, "Kawad dit naiyabenga Alin di Judio? Naila mi dit bituwon sin kapon lumtawan init un nanigammuwan mi utdit naiyabengana ot inummoy kami't tu un mandaydayaw kan siya."

³Magngolan man Herodes di, amod dit danag na, kama pay sidat losana iJerusalem. ⁴Pinandatdatong na dadit aap-apun di papadi kan mimistulun di lintog di Judio ot inimusana dida nu kawad dit maiyabengan dit Kristu.

⁵Summungbat da un, "San Betlehem sidin probinsiya'd Judea ta siya'd ingkanglit dat propeta un,

⁶'Sika un Betlehem un ili'd Juda, bokona sika'd kadobaan sidan madaydayawa ili'd Juda ta sika'd manligwatan dit mangiyapu kan mangayyuwan sidat taguka kaganakan Israel.'"^d

^d 2:6 Mikias 5:2

⁷Utdi, inlimod Ali Herodes un pinaayag dadit nalalainga tagu dalapnu ponkona kan dida dit kustu'n timpu'n nilumtawan dit bituwona inila da. ⁸Matigammuwana man, pinadalanna dida'd Betlehem un kanana'n, "Umoy kayu ot ammaan yu un inapon nat abeng ta nu maodasan yu, ipatigammu yu kan sakon ta umoyak pay mandaydayaw kan siya."

^{9,10}Utdi, kaysan da. Inggaw da man sit dalan, naila da umanon dit bituwona nilumtaw kan dida't dit ot amod dit talok da. Impuyut dit bituwon dida inggana't nan-illong sit batug dit boloya ininggawan dit abeng.

¹¹Dumatong da man sit kawadan didi un boloy, nilumnok da ot inila da dit abeng kan si Maria un ina na. Nampalintumong da un nandayaw sit abeng ot inokal da dadit nangkangingina'n awit da un iligalu da kan siya un bulawan, insensu kan mira.

¹²Masuyop da man, binagaan Apudyus dida si in-inop ta adida ayonon si Herodes. Utdi, nangulin da utdit boboloy da un nangoy da si sabali un dalan.

Sat Nambakwitan da Jose, Maria kan Jesus Ud Egipto

¹³Utdit kaysananon dadiya kakkaili, nampaila ud anghel Apudyus umanon si in-inop kan Jose un kanana'n, "Gumangun ka! Ibtik nu danat man-ina ud Egipto, ot inggaw kayu't di inggana't ibagaka mangulin kayu, ta panggop Herodes un painap nat abenga papatoy."

¹⁴Gumangun si Jose ot inlakkat na dat man-ina'n kaysan Egipto si labi. ¹⁵Ot iniinggaw da utdi inggana't natoy si Herodes. Nakwa tu dalapnu matungpal dit paimbagan Apudyus sidit propetana't dit un, "Inayagak dit abeng ku un manligwat Egipto."

Pinapatoy Herodes Dat Posik

¹⁶Utdit matigammuwan Herodes un sinikapan dadit nalalainga tagu, amoamod dit sulag na. Ot imbilin na un mapatoy dat losana lalaki'n abeng sidin Betlehem kan losanon sidat nangkalliput na, manipud mantawon si duwa un mampadoba, maibasal sit timpu'n imbagan dadit nalalainga tagu un nangil-an da utdit bituwon.

¹⁷Utdi, natungpal dit ingkanglit propeta Jeremias sidit un kanana'n,

¹⁸"Magngol dit damit da utdin Rama ta amod dit man-iibil kan manlalamat da. Ib-ibbilan Raquel dat abeng na ta naamin da un napatoy ot adina'n talon maliwliwa."

Sat Nangulinan da un Nanligwat Egipto

¹⁹Utdit natoyon si Ali Herodes, nampaila uman ud anghel Apudyus kan Jose udsi in-inop na ud Egipto. ²⁰Kanan dit anghel un, "Gumangun ka ta iyulin nu danat man-ina ud Israel, ta natoyon dit mamiya'n mamatoy sinat abeng."

²¹Gummangun si Jose ot inlakkat na dat man-ina un kaysan Israel.

²²Yoong utdit magngolan Jose un naisukat si Arkelao kan ama na un Herodes un Ali'd Judea, ummogyata umoy inggaw sisi. Ot gaputa nabagaan payyan si in-inop na, kaysan da utdin probinsiya'd Galilea. ²³Ot ummoy da utdin boboloy Nazaret. Utdi, natungpal dit imbagan Apudyus sidat propeta un kanana'n, "Ngadnon dat tagu'n iNazaret."

Sat Nantudtuduwan Juan un Mambubunyag

(*Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28*)

3 ¹Utdiya timpu'n inggawan da Jesus Nazaret, dummatong si Juan un Mambubunyag si igaw ud Judea un maid tagtagguwan na ot nantudtudu un kanana'n, ²"Mandadaoli kayu ot igongda yu dat basul yu ta dandaniyon dit timpu'n mangiyapuwan Apudyus." ³Si Juan dit ugugudon dit ingkanglit propeta Isaias un,

"Awad tagu't dit igawa maid tagtagguwan na un mampappakuya kanana'n, 'Isagana yu dit dalan dit Apu. Manggodngon yu dit dalan un ayona.'"

⁴Sat badut Juan, naganay si dutdut di kamelyu kan nambakakat si geddang ot dudun kan dilu dit ikatagu na. ⁵Aduadu dat tagu'n ummoy nandongol kan siya un nanligwat Jerusalem, sin losana nilakub Judea kan losana nandodomanga boboloy sin wangwang Jordan. ⁶Impudnu da dat basul da asin Juan binunyagan dida utdin wangwang Jordan. ⁷Yoong mailan man Juan un adu'n Fariseo kan Saduceo un umoy kan siya mampabunyag, kanana kan dida un, "Dikayu'n ganak di ulog!^e Singngadan nat nangibaga kan dikayu un mampabunyag kayu dalap maliglitan yu dit dumatonga mandusaan Apudyus? ⁸Masapula ipaila yu utdan angwat yu un tuttuwa'n mandadaolihan yu dat basul yu. ⁹Adiyu kanana mailisi kayu utnat kanan yu un, 'Ulay ta kaganakan dikami kan Abraham.' Ta tuttuwa tun ibagak kan dikayu un mabalin Apudyus mangwa't kaganakan Abraham sidatu un batu. ¹⁰Ot sat manusaan Apudyus kan dikayu maiyalig si wasay un maibibiyada maipokpok sit pong-ad dit kayu. Ot losana kayu'n adi mamunga't napiya mapokpok asi maidawat sin apuy. ¹¹Bunyagok dikayu si danum un siya'd mangipaila'n nandadaolihan yu dat basul yu. Yoong sat maitagtaggnob kan sakon, bunyagon dikayu si Ispiritu Santu kan apuy. Talona nangatu nu sakon ot adiyak pay maibilanga mamegkeng sit sandalyas^f na. ¹²Maiyalig si tagu'n nakaaggom si igau un mantopa't ilik. Aminona'n topaan asina iyalang dat nabgas ot aminona'n idawat dat nakupaw sit apuya adi makmaksop."

^e 3:7 Piyaonan ugudon nasikap da un kamat dan ulog. ^f 3:11 Talibasun di babbaunon dit mangussag onnu mamegkeng sit sandalyas dit apu na.

Sat Nampabunyagan Jesus
(*Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22*)

¹³Utdit mambunbunyagan Juan sin wangwang Jordan, dummatong pay si Jesus un nanligwat Galilea dalapnu mampabunyag kan siya. ¹⁴Yoong piyaon Juan un lappodan ot kanana'n, "Apay umoy ka mampabunyag kan sakona lobbong na un sakon okyanot nat bunyagom?"

¹⁵Yoong summungbat si Jesus un, "Kooma lawa uttun satun ta lobbong na un tungpalon ta dat losana ipakwan Apudyus." Ot ummampayun pay si Juan.

¹⁶Magangput mana mabunyagan si Jesus, dagusa tummakdang. Utdi, nambukat din langit ot innila na si Ispiritu Santu un dummoa un kama't kalupati'n inumpa kan siya. ¹⁷Utdiyon inggaw ginga'n nanligwat langit un kanana'n, "Siyatu'd pipiyaoka Anak ku un talona masmas-omak."

Sadit Nanugsugan Satanas Kan Jesus
(*Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13*)

4 ¹Utdiyon impuyut Ispiritu Santu si Jesus sit igawa maid tagtagguwan dalapnu sugsgugan Satanas. ²Lumob-as man opata pulu'n algaw kan labi un adina'n talon nangan, nabitlon. ³Utdi, inummoy si Satanas kan Jesus ot kanana'n, "Nu sika'd abeng Apudyus, bilinom tu un batu ta mambalin si tinapay."

⁴Yoong summungbat si Jesus un, "Kanan dit ugud Apudyus un, 'Bokona lawa'n makan ud ikatagun di tagu nu adi masapul na pay dat losana ibagan Apudyus.'" "

⁵Utdiyon, impuyut uman Satanas si Jesus sin nasantuwana siyudad Jerusalem ot indallay na utdit tuktuk didit timplu. ⁶Ot kanana kan siya un, "Nu abeng dika kan Apudyus lumayug ka, ta kanana't din ugud Apudyus un, 'Bilinon Apudyus dat aangel na un mangayyuwan kan sika kan tapayaon dika dalapnu adina maisugpi danat ikim sidan batu.'" "

⁷Yoong summungbat si Jesus un, "Kanana payyan sin ugud Apudyus un, 'Adim padpadason si Apudyus un Apum.'" "

⁸Utdi, indallay Satanas si Jesus sidit nangatungatu'n bateled ot impaila na dat losana il-ili uttun lubung kan kinabaknang da. ⁹Ot kanana un, "It dok kan sika un losan datu nu mampalintumong ka un mandayaw kan sakon."

¹⁰Yoong summungbat si Jesus un, "Manalan ka Satanas! Ta kanana pay sin ugud Apudyus un, 'Dayawom si Apudyus un Apum ot siya ullawa'd manselbiyam.'" "

¹¹Utdi, kaysan si Satanas ot dummatong dat aangel un ummoy nanulung kan Jesus.

Inlugin Jesus un Nantudtudu Ud Galilea
(*Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15*)

¹²Utdit madamag Jesus un naibalud si Juan un Mambubunyag, nanulin sin probinsiya'd Galilea. ¹³Yoong adina ininggaw sin boboloy da

ud Nazaret, nu adi ummoy iningaw Capernaum un osa'n boboloy sin igid din baybay Galilea un sakup dit pitan dadit Zabulon kan Neftali. ¹⁴Nakwa tu dalapnu matungpal dit paingkanlit Apudyus kan propeta Isaias un,

¹⁵“Sat pitan da Zabulon kan Neftali awad sin kapon baybay sidin domang din wangwang Jordan, inggana't din sakup Galilea un igaw dat bokona Judio. ¹⁶Sadat tagu un inggaw sit nakolop, naila da dit nakaskasdaawa silaw. Sadat inggaw sit nakolopa igaw ud katoy, sinilawan dit silaw dida.”

¹⁷Manipud sit timpu'n dummakngana'd Galilea, inlugin Jesus nantudtudu un kanana'n, “Mandadaoli kayu ot igongda yu dat basul yu ta dandaniyon dit timpu'n mangiyapuwan Apudyus!”

Inayagan Jesus Dat Ummuna'n Opata Disipulus Na
(*Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11*)

¹⁸Mankikkikkiyang man si Jesus sin igid bananaw sidin Galilea, naila na dat mansunuda Simon un mangadan Pedro kan Andres un madama'n manabtabukul.

¹⁹Kanana kan dida un, “Maitung-ud kayu kan sakon ta mambalinok dikayu un mantatabukul si tagu.”⁸

²⁰Dagusa tinengyan da dit tabukul da ot naitung-ud da kan siya.

²¹Intultuluy da un dit kummiyang ot naila na payyan dat mansunuda Santiago kan Juan kan sat ama da un si Zebedeo utdit bangka un man-amitong sidit tabukul da. Inayagana dat mansunud ot ²²tinengyan da un dagus dit bangka kan si ama da ot naitung-ud da kan siya.

Nantudtudu Kan Nampapiya Si Jesus Sidat Masakit
(*Lucas 6:17-19*)

²³Dinakdak Jesus din probinsiya'd Galilea un ummoy nantudtudu't dat sinagoga da utdit Nabaļu'n Damag maipanggop sit mangiyapuwan Apudyus. Pinapiya na pay dat tagu't dat nadumaduma'n sakit da.

²⁴Utdiyon, nandinadinamag dit maipanggop kan siya utdin losana boboloy sin sakupon Siria. Indatong da kan siya dat losana masakit kan dat awad si paspasibgon, sadat nadimuniyuwan, nakoldas kan sadat adi makagidu. Ot pinapiyan Jesus dida'n losan.

²⁵Utdiyon, aduadu dat tagu'n naitung-ud kan siya un nanligwat Galilea, Decapolis, Jerusalem, Judea kan sadan boboloy sin kapon domang didin wangwang Jordan.

⁸ 4:19 Sat piyaona'n ugudon, ibaun Jesus dida un umoy mangiwalagawag sit Nabaļu'n Damag dalapnu manuttuwa dat tagu kan Jesus.

Sat Tuatudun Jesus Sit Bateled
(*Lucas 6:20-23*)

5 ¹ Ilan man Jesus dat adu-adu'n tagu un naitungtung-ud kan siya, nanagada't dit bateled. Nantupak ot ummadani dat disipulus na kan siya. ² Ot inlugi na un nanuadtudu kan dida un kanana'n,
³ "Nagasat dan tagu'n mamigbig un naid mabalin da nu maipanggop sidan naispirituwana banag, ta mangkuwa da din mangiyapuwan Apudyus!
⁴ "Nagasat dan tagu'n mandomdom ta liwliwaon Apudyus dida!
⁵ "Nagasat dan tagu'n napakumbaba ta maitod kan dida tun pita!
⁶ "Nagasat dan tagu'n talona gutagutan da un tungpalon dat piyaon Apudyus ipakwa ta ponkona dida!
⁷ "Nagasat dan nakaasi ta kaasiyan Apudyus dida!
⁸ "Nagasat dan nada^lus si somsomok ta maila da si Apudyus!
⁹ "Nagasat dan tagu'n mangwa't mangkikinnappiyaan di tagu, ta ngadanon Apudyus dida un abeng na!
¹⁰ "Nagasat dan maidapdapes gapu't dit mangwaan da utdadit ipakwan Apudyus, ta mangkuwa da din mangiyapuwan Apudyus!
¹¹ "Nagasat kayu nu babbainan dikayu, idapdapes dikayu kan palpalawengon dikayu gapu kan sakon. ¹² Talona manlagsak kayu ta amoamod dit gun-guna yu utdin langit. Siya pay kingwan dat tagu'n nampaligat sidat propetan Apudyus sidit un nauna nu dikayu."

Maiyalig Dat Disipulus Jesus Si Asin Kan Silaw
(*Marcos 9:50; Lucas 14:34-35; Lucas 8:16*)

¹³ Intultuluy Jesus un nantutudu'n kanana'n, "Dikayu'd kama't asin dan losana tagu.^h Yoong nu mangkubay nat asin, adinaon mabalina maiyulin dit apgad na. Naid selbi naon nu adi maidawat kad dabdabbokon di tagu'l lawa.
¹⁴ "Dikayu'd kama't silaw dat tagu't tun lubung. Somsomkon yu un adina mailingod nat ili un nabangun sinat tuktuk di bateled. ¹⁵ Padana pay un maid manongog si pingki asina tangngoban, nu adi igga na utdit kustu un iiggaan dalapnu masilawan dat losana inggaw sit boloy. ¹⁶ Padana pay kan dikayu, masapula napataka maila nat silaw yu dalapnu ilan dat tagu dan naba^lu'n angwat yu kad, dayawon da si Ama yu ud langit."

Tuududu Maipanggop Sit Lintog Moses

¹⁷ Intuluy Jesus un kanana'n, "Adiyu kanana dummatongaka umoy manwaswas sit lintog Moses kan dat ingkanglit dat propetan Apudyus, nu

^h 5:13 Sat asin paba^luwona dit tamtam dit makan, padana pay un sadat buyut Jesus paba^lwon da dat aangson dat udum maipagapu utdat tuududu da kan mantatagu da.

adi umoyak tungpalon dat losana imbaga da. ¹⁸Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, mangkigad tun langit kan pita yoong sadat lintog Apudyus adina mabalina makaanan, ulay sintoyoka lawa inggana't matungpal un losan. ¹⁹Isunga sat tagu'n adi tumuttuwa ulay nu san kanan da un kalangpawana bilin Apudyus kan tudtuduwana dan udum dalapnu adida pay tuttuwaon, siya'd kadobaan sin mangiyapuwan Apudyus. Yoong sat tagu'n tumuttuwa't dan bilin Apudyus kan itudtudu na utdan udum dalapnu tuttuwaon da pay, siya'd nangatu't din mangiyapuwan Apudyus. ²⁰Ta ibagak kan dikayu un, adi kayu mabalina maidagamung sin mangiyapuwan Apudyus malaksig nu nalinlintog kayu nu sadan mimistulun di lintog kan sadan Fariseo."

Tudtudu Maipanggop si Sulag

²¹"Dingngol yu un inabus dit naibilin sidat tagu't dit aw-awe un kanana'n, 'Adi kayu kumatoy ta sanat kumatoy maidaalum.' ²²Yoong satu tun ibagak kan dikayu, singngadan na mana sumulag si bulun na, maidaalum; singngadan na man un mamabbain sit bulun na un kanana'n, 'Naid selselbim,' maidaalum sit Sanhedrin ot singngadan na mana mangibaga un, 'Tung-ug ka,' dusaon Apudyus sin impiyelnu. ²³Siya'd gapuna un ulay nu awad kaon sin altar un umoy mandatun kan Apudyus nu magasmok nu un awad kingwam si linaweng dit bulun nu, ²⁴tengyam yan dit datun nu ta umoy ka yan mampakawan ta mangkapiya kayu asim umoy idatun dit datun nu kan Apudyus.

²⁵"Ot nu awad mangidaalum kan sika, makaaliglu ka un dagus sit daan yu payyan dumakngan sit uukkuman. Ta nu adim koon di, ipaima dika't din kuis ot san kuis paibalud dika't dan pulis. ²⁶Ot ibagak un nu ibalud dika, adi kaon makalaksun inggana't mabayadam dit multam."

Tudtudu Maipanggop si Dagdagas

²⁷"Dingngol yu un inabus dit naibilin un, 'Adi kayu makadagdagas.' ²⁸Yoong sinsatunon ibagak kan dikayu'n, ulay singngadan na un mangitukkol si babai ot dagusa maboknan dit gikna na un piyaona'n alan, nakabasulon sit somsomok na si dagdagas. ²⁹Siya'd gapuna un, nu sat diwanana ata yu ud maigapuwan di makabasulan yu, tuwilon yu ot idawat yu ta unnaya lawa'n awad kulang nat long-ag yu nu san mabubukkol kayu un maidawat sin impiyelnu. ³⁰Ot nu san diwanana ima yu ud maigapuwan di makabasulan yu, putdon yu ot idawat yu ta unnaya lawa'n ossaan nat taklay yu nu san mabubukkol nat long-ag yu un maidawat sin impiyelnu."

Tudtudu Maipanggop Si Idang di Man-asawa (*Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18*)

³¹"Naibilin pay sidit un: 'Nu awad lalaki'n mangidang si asawa na, masapula itdana dit asawa na si kasulatan dit man-idangan da.' ³²Yoong

sinsatun ibagak kan dikayu un, sanat lalaki'n umidang si asawa na un adi nakabasuḷ si dagdagas, makabasuḷ nu awad mangasawa't dit asawa na ta pinambalin na un nakadagdagas. Ot sat lalaki'n mangasawa't dit naidangana babai, makabasuḷ payon si dagdagas."

Tudtudu Maipanggop Si Sapata
(*Santiago 5:12*)

³³"Dingngolḷ yu pay dit naibilin sidat ginnapuwan taku un, 'Masapula adiyu man-awidan dit insapata yu, nu adi masapula tungpalon yu dit isapata yu.' ³⁴Yoong sinsatunon, ibagak kan dikayu un adi kayu'n talon mansapsapata. Adiyu isapata'd langit ta siya'd man-apuwan Apudyus. ³⁵Padana paya adiyu isapata tun pita ta siya'd naipatayan dan ikina, kan padana pay Jerusalem ta siya'd ilin dit kangattuwana Ali. ³⁶Adiyu pay isapata nat ulu yu ta adi kayu makapabalin si osa't napolkas onnu nangisita buuk. ³⁷Kanan yu ullawa un, 'On,' onnu 'Adi,' un adiyu dogaan si sapata, ta sat sapata un idoga yu, manligwat kan Satanas."

Tudtudu Maipanggop Si Balos
(*Lucas 6:27-36*)

³⁸"Dingngolḷ yu pay dit naibilin sidit un kanana'n, 'Sat mamulsok si padana un tagu, bulsokon da pay kan sat mangengaw si padana un tagu gengawan da pay.' ³⁹Yoong sinsatunon ibagak kan dikayu un adi kayu gumalos sidan mangwa't laweng kan dikayu. Nu awad manipak sinat madiwanana pasngit yu, isagad yu payyanot nat biik. ⁴⁰Ot nu awad mangidalum kan dikayu ta alana nat badut yu, itdon yu payyanot nat kagoy yu. ⁴¹Ot nu awad mangipapilit kan dikayu'n mangipaawit sinat awit na si singkilometro awiton yuwot si duwa'n kilometro. ⁴²Itan yu dat mangkodaw kan dikayu, pagawatan yu dat manggawat kan dikayu."

Tudtudu Maipanggop Sit Mampipiya't Dan Kabusuḷ
(*Lucas 6:27-28, 32-36*)

⁴³"Dingngolḷ yu pay dit naibilin sidit un, 'Piyaom dat gayyom nu yoong lawengom dat mangidapdapes kan sika.' ⁴⁴Yoong sinsatunon ibagak kan dikayu'n, masapula piyaon yu dan kabusuḷ yu kan iluwaluwan yu dan mangidapdapes kan dikayu ⁴⁵dalapnu mailasin un tuttuwa'n anak dikayu kan Ama yu ud langit. Ta padana'n ipalubus na din inita manilaw sidat nadadag kan nabalun tagu. Padana'n mangitod si udan sidat mangwa't nabalun kan sidat mangwa't laweng. ⁴⁶Ot nu sad piyaon yu ullawa dan mamiya kan dikayu, gun-gunaan dikayu kad kan Apudyus? Bokon kada siya pay kokkoon dan man-uulup si bugis? ⁴⁷Ot nu sad kabagbaga yu ullawa dan bulun yu, singngadan nat naidum-an yu utdan uduma tagu? Bokon kada siya pay kokkoon dan bokona makatigammu kan

Apudyus? ⁴⁸Isunga masapula padaon yu si Ama yu ud langit un maid mangkulangana.”

Tu^{tu}du Maipanggop Si Tumulungan Sidan Nakapus

6 ¹Kanan Jesus un, “Ilan yu ta adiyu gagalaona ipappaila din mangwaan yu si nabalu, ta nu siya’d koon yu naid gun-guna yu kan Ama yu ud langit.

²“Isunga nu awad itulung yu utdan nakapus, adiyu umoy ipalalawag un kama’t din koon dan man-ag-agina tagu nu inggaw da utdin sinagoga kan kalkalsa dalapnu idayaw dat tagu dida. Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, inawat daon dit gun-guna da utdiya mangidayawan dat tagu kan dida. ³Yoong nu awad itulung yu utdan kapus, adiyu un talon ipatpatigammu’t dan udum ulay nu san talona kagayyoman yu. ⁴Ot si Apudyus un Ama yu un mangiila’t dan koon yu si nalingod, gun-gunaan dikayu.”

Tu^{tu}du Maipanggop Si Luwalu

(Lucas 11:1-13)

⁵“Nu manluwalu kayu, adiyu padaon dan man-ag-agin. Pipiyaon da un sumikada manluwalu’t dan sinagoga kan sidan nan-ab-abtan di kalsa dalapnu ilan dat tagu dida. Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, inawat daon dit gun-guna da utdiya mangidayawan dat tagu kan dida. ⁶Nu manluwalu kayu, mangkulung kayu’t din kuwaltu asi kayu manluwalu kan Apudyus un adi maila. Ot si Apudyus un Ama yu un mangiila’t dan koon yu si nalingod, gun-gunaan dikayu.

⁷“Nu manluwalu kayu, adiyu anduwon nat naid si bogasa luwalu’n siya’d koko-on dan adi makatigammu kan Apudyus. Ta kanan da nin nu donglon Apudyus dit luwalu da gaputa andu. ⁸Adiyu padaon dida ta tigammunon Apudyus un Ama yu dan masapul yu utdin daan yu payyan mangkodawan. ⁹Kama’t tu nat manluluwalu yu:

‘Ama mi un awad langit, iluwalu mi un madaydayaw nat ngadan nu. ¹⁰Iluwalu mi un dumatongon nat man-apuwam situn pita kan matungpal nat piyaom situn pita un padana’d langit. ¹¹Itdom dan kanon mi un inal^gaw. ¹²Pakawanom dan basul mi un padan dit mamakawanan mi utdan makabasul kan dikami. ¹³Adim ipalubusa masugsugan kami, nu adi iyadayu dikami utdin nadadag.’ⁱ

¹⁴“Nu pakawanon yu dat makabasul kan dikayu, pakawanon dikayu pay kan Ama yu ud langit. ¹⁵Yoong nu adiyu pakawanon dida, padana paya adi dikayu pakawanon kan Ama yu ud langit sidat basbasul yu.”

ⁱ 6:13 San osan kaipooyan din nadadag, si Satanas. Sadan uduma manuscrito idoga da tu un bersikulu: Ta sika’d mangiyapu, mannakabalin kan madaydayaw si inggaingga. Amen.

Tutdudu Maipanggop si Manlanganana Mangan Gapu't Manluwajuwan

¹⁶“Nu manlangan kayu'n mangan sin manluwajuwan yu, adi kayu manduduuya padan dan man-ag-agin. Ta manduduuyon da din ila da dalapnu mailan kad dat tagu un nanlangan da un mangana manluwalu, idayaw da dida. Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, inawat daon dit gun-guna da utdiya mangidayawan dat tagu kan dida. ¹⁷Siya'd gapuna'n nu manlangan kayu'n mangan, mandal-up kan manlaggud kayu, ¹⁸dalapnu maid makatigammu nu adi abusa lawa si Ama yu un adi maila. Ot si Ama yu un mangiila't din koon yu si nalingod, gun-gunaan dikayu.”

Sat Kaluub Sin Langit

(Lucas 12:33-34)

¹⁹“Bokona uttun pita'd mantalponan yu utdan talipon yu, ta kaynga'l lawa'n aminon di angngat ya lati kan awad pay lumnoka mangakaw. ²⁰Italpon yuwot sin langit ta maida talon angngat onnu lati't di si mangamin kan maid makalnok si mangakaw. ²¹Ta sat kawadan dit talipon yu, siya pay ud talona sosomkon yu.”

Tutdudu Maipanggop Sit Silaw di Long-ag

(Lucas 11:34-36)

²²“Satun ata siya'd pannakasilaw ditun long-ag. Isunga nu napadda tun ata, napadda tun losana long-ag. ²³Yoong nu nadalam nat atam, nakolop pay nat losana long-ag nu. Ot nu pangot dit awad kan sika imbisa silaw, talona napangot nat mataguwam!”

Tutdudu Maipanggop Kan Apudyus Kan Sadat Sanikuwa

(Lucas 16:13)

²⁴“Maid baba-unon si mandisanona'n manselbiyan dan duwa'n apu. Ta lawengona dit osa ot piyaona dit osa, onnu ipasnok na un manselbi't dit osa ot dulaona dit osa. Ot padana pay kan dikayu un adiyu mabalina mandisanon din manselbi kan Apudyus kan gumamgama gumaknang.”

Tutdudu Maipanggop Sidan Mandanagan Kan Mabulungan Taku

(Lucas 12:22-31)

²⁵“Isunga ibagak kan dikayu un bokona sadan makan, mainum kan badut dan mandanagan yu. Bokon kada napotpotog nat mataguwan yu nu san makan kan napotpotog nat long-ag yu nu san badut? ²⁶Ilan yu dan sissiwit, adida mammula onnu man-ani, adida man-iyalang yoong itdan Ama yu ud langit dida't kanon da. Bokon kada napotpotog kayu nu sadan sissiwit? ²⁷Singngadan na kan dikayu ud makaisulut si sinsikuwan sit mataguwana udsi mandandanagana?

²⁸“Apay ikadanag yu ud mambadut yu? Somsomkon yu din mandadakol dan simalona sabsabung. Adida mangkokwa onnu mangganay. ²⁹Yoong ibagak kan dikayu un amo napippiya din ila da nu sadat nangkababanola badut Ali Solomon. ³⁰Ot nu kama’t di un papiyaon Apudyus dan simalona sabung un matagu’t tun al_gaw yoong mabigat kad masgob da, bokon kada amo sosomkona nat mambadut yu? Nakapsuta talon nat pammati yu! ³¹Adi kayu mandandanaga kanan yu un, ‘Mangal-an mi kad nin si kanon mi, inumon mi kan da badut mi?’ ³²Siya datu dan talona sosomkon dan adi makatigammu kan Apudyus. Tigammun Ama yu ud langit un kasapulan yu datu. ³³Iyun-una yuwota somsomkon nat mangiyapuwan Apudyus kan dikayu kan san mantungpalan yu utdan piyaona ot itdona pay dan losana kasapulan yu. ³⁴Adiyu ikadanag dan masapul yu nu bigat ta palungay pay lawan nu timpu na. Loog naon datu’n palikut situn satuna al-al_gaw.”

Tutudu Maipanggop Sit Mangukuman Sidan Udum

(Lucas 6:37-42)

7 ¹“Adiyu ukumon dan uduma tagu dalapnu adin pay Apudyus dikayu ukumon. ²Ta nu kamaan nat man-uukum yu utdan udum, siya pay man-uukum Apudyus kan dikayu. Nu kamaan nat man-iila yu utdan udum, siya pay dit man-iilan Apudyus kan dikayu. ³Apay un sad ilam nat bangbang-ita bulaw ud bulun nu un bokona sat kama’t batanga bulaw nu? ⁴Inona’n kanam sit bulun nu un, ‘Kaanok nat bulaw nu,’ nu adim yan kaanon nat kama’t batanga bulaw nu? ⁵Man-ag-agin ka! Kaanom yana umuna nat kama’t batanga bulaw nu dalapnu kumadda nat man-iilam un mangaan sit bulaw bulun nu.

⁶“Adiyu itdon sidan asu dan singngadan na mana nasantuwan ta dukusan kan kotban dikayu. Adiyu pay igga dan perlas sin sinagung di bolok ta dabdabbokon da ullawa.”^j

Tutudu Maipanggop Sit Mangkodawan Taku kan Apudyus

(Lucas 11:9-13)

⁷“Nu awad masapul yu adi kayu lumipsuta mangkodaw kan Apudyus ot itdana dikayu. Adi kayu lumipsuta man-inap ot tulungan dikayu kan siya’n mangdas. Adi kayu lumipsuta mangkokkog sit sawang na ot ibukatan dikayu kan siya. ⁸Ta losana mangkodaw kan Apudyus maitdan, losana man-inap makaodas kan losana mangkokkog sidit sawang na maibukatan. ⁹Singngadan na kan dikayu’n ama ud mangitod si batu utdit anak na nu mangkodaw si tinapay? ¹⁰Onnu itdana’t ulog nu mangkodaw

^j 7:6 Sadan asu kan bolok dida’d kaiyaligan dan tagu’n nadadag un adida mangmangwaan din Ugud Apudyus.

si ikan? Maid. ¹¹Ot nu dikayu un nadadag tigammu yu un mangitod si napiya utdan anak yu, amodot kan Ama yu ud langita mangtod sidan napiya utdan mangkodaw kan siya.

¹²“Koon yu utdan pada yu un tagu din piyaon yu un koon da pay kan dikayu, ta siya’d kustu un kaipooyan dit lintoga ingkanglit Moses kan sadat insulun dat propeta.”

Sat Nasupita Sooban

(Lucas 13:24)

¹³“Mangoy kayu’t din nasupita sooban, ta sat nanawaga sooban kan nalasu un dalan manalan sin mannanayuna mapaligatan ot adu dan mangoy. ¹⁴Yoong nasupit din sooban kan nasigab din dalana manalan sin mataguan si inggaingga isunga akit dan tagu’n makaodas.”

Sat Kayu Kan Sat Bungana

(Lucas 6:43-45)

¹⁵“Alimbanan yu dat man-ag-agin propeta. Ta umoy da kan dikayu un naamma dit ila da un kama dat kannelu, yoong sat katuttuwaana kama da utdan naenget un tanana asu. ¹⁶Maimatunan yu dida utdan angwat da. Padan di kayu un maimatunan ta utdit bunga na. Naid iwoy si mamunga’t ubas onnu pingita mamunga’t igus. ¹⁷Sat napiya un kayu, napiya dit bunga na yoong sat lawenga kayu, laweng pay dit bunga na. ¹⁸Adina mabalina sanat napiya’n kayu laweng nat bunga na onnu sanat lawenga kayu napiya nat bunga na. ¹⁹Losana kayu un adi mamunga’t napiya, maipokpok asi maidawat sin apuy. ²⁰Isunga maimatunan yu dat man-ag-agin propeta utdit angwat da.”

Sadat Adin Jesus Tigtigammu

(Lucas 13:25-27)

²¹“Bokona losana mangibaga kan sakon si, ‘Apu, Apu’ makaInok sin langita mangiyapuan Apudyus, nu adi abusa lawa dan mangwa’t dan piyaon Ama’d langita ipakwa. ²²Nu dumtong dit al-algawa mangukuman Apudyus sidat tagu, adu’n mangibaga kan sakon un kanan da un, ‘Apu, Apu, imbaga mi dat paimbagam kan dikami. Inusal mi pay nat ngadan nu un nangaddag sidat dimunyu kan nangkokwa kami pay si adu’n nakaskasdaawa makwa.’ ²³Yoong ibagak kan dida’n, ‘Naid tigtigammuk kan dikayu. Umadayu kayu, dikayu’n losana kumokokwa’t nadadag.’ ”

Sat Natuudan Dat Duwa Un BoJoy

(Lucas 6:46-49)

²⁴“Isunga sat tagu’n mangngol kan manungpal sidatu’n ibagbak, maipada’t dit nasiliba tagu’n namoJoy sit lap-at di batu. ²⁵Umudan man

si nabilog, nanlayus kan dinupak pay dit nabiloga bayogbog dit bo_loy, yoong adina natukas ta natutuud sit lap-at dit batu. ²⁶Yoong sat tagu'n mangngol sidatu'n ibagbagak yoong adina tungpa_lon, maipada't dit tung-uga tagu'n namoloy sit kalaglaganan. ²⁷Umudan man si nabilog, nanlayus kan dinupak pay dit nabiloga bayogbog dit bo_loy ot natukas kan nagnagsay!"

²⁸Gangputon man Jesus ibaga dadi, nasdaaw dat adu'n tagu utdit nantutudtudu na, ²⁹ta bokona kama't dit mantutudtudun dat mimistulun di lintog. Ta maila'n awad tulay na.

Pinapiyan Jesus dit Nakutol
(*Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16*)

8 ¹Gumusad man si Jesus sidit bateled, adu'n tagu'n naitung-ud kan siya. ²Ot inggaw nakutol un ummoy nampalintumong sit atubang na un kanana'n, "Apu, tigammuka kaboolama papiyaon sakon nu piyaom." ³Inagpadan Jesus un kanana'n, "On, piyaok. Kumiya ka!" Ot dagusa nakaan dit kuto_l na. ⁴Utdi, binilin Jesus un kanana'n, "Ilam ta adim ibagbaga't udum, nu adi mandadawwos ka kan padi ta umoy ka ipaila un kummiya kaon, asika umoy mandatun kan Apudyus un kama't dit imbilin Moses sidit si manigammuwan di losana tagu un kummiya ka."

Pinapiyan Jesus dit Baba-unon di Kapitan
(*Lucas 7:1-10*)

⁵Dumatong man si Jesus ud Capernaum, ummabat dit bokona Judio un kapitan di suldadu un nampakpakaasi'n, ⁶"Apu, awad dit baba-unoka masakit sin bo_loy. Talona kawas ot adina makagidu."

⁷"On, umoy ku papiyaon," kanan Jesus.

⁸Yoong summungbat dit kapitan un kanana'n, "Apu, adika ullawaon umoy sin bo_loy ta bokona nadayawaka tagu'n umoy ka dakngon. Ibagama lawa'n kumiya din baba-unok ot kumiya. ⁹Ta taguwak paya awad mangiyapu kan sakon un nangatngatu'n opisyal kan awad da pay suldaduka iyapuwak. Nu ibagak sit osa un, 'Ikan,' mana_lan kan nu ibagak sit osa un, 'Awenu't tu,' dumatong. Ot nu ibagak sit baba-unoka, 'Koom tu,' koon."

¹⁰Nasdaaw si Jesus sit donglona di ot kinnanana't dat tagu'n maitungtung-ud kan siya un, "Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un pulus pay nu awad innilak si osa't iyIsrael un manuttuwa si kama't tuwa kapitan. ¹¹Somsomkon yu tu un ibagak. Adu'n tu dan bokona Judio un manligwat si nadumaduma'n ili, manipud sin kapon lumtawan init inggana't din kapon maipsukana un maidagamung sin mangiyapuwat Apudyus sidin langit kan makaubunga mangan kan da Abraham, Isaac kan Jacob un ap-apu taku'n Judio. ¹²Ot adu dan Judio un naituding un

maidagamung sin mangiyapuwan Apudyus yoong maidawat da utdin nakolopa igaw ot mampaibil kan mampangilot da utdi.”

¹³ Utdi, imbagan Jesus sit kapitan un, “Manalan kan, matungpal nat kodkodawom un kama’t dit tuttuwaoma makwa.”

Ot dagusa gummilog dit baba-unon didit kapitan.

Pinabilog Jesus Dat Adu’n Masakit

(Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41)

¹⁴ Ummoy si Jesus sit boloy da Pedro ot dintong na dit katugangan Pedro un babai’n uumbog ta mampudputud. ¹⁵ Inagpadan Jesus dit ima na ot dagusa naid dit pudut na. Gummangun ot ummoy nangisagana’t kinan Jesus.

¹⁶ Masdom man, nan-idatong dat tagu si adu’n sinakayan di dimunyu. Ot inaddag Jesus dat dimunyu’n losan un binagaana’l lawa dida kan pinabilog na pay dat masakit. ¹⁷ Siya’d kingwana dalapnu matungpal dit ingkanglit propeta Isaias un, “Kinaan na un losan dadit dupektun di long-aw taku kan sinagapal na dat sigabon taku.”^k

Sadat Mamiya’n Umunud Kan Jesus

(Lucas 9:57-62)

¹⁸ Utdit mailan Jesus dat adu’n tagu’t dit nangkalliput na, imbagana’t dat disipulus na un, “Mandolmang taku.” ¹⁹ Utdi, ummadani kan siya dit osa un mistulun di lintog un kanana’n, “Mistulu, umoyak kan sika si kigada ayam.”

²⁰ Summungbat si Jesus un, “Unnay pay dan buwot ta awad lungug si inggawan da kan dan sissiwit ta awad lubu da yoong sakona Inyanak di Tagu, naid boloy ku ut man-illongak.”

²¹ Inggaw pay osa’t dat disipulus na ud kanana’n, “Apu, oni ta umoy ku yan ilbon si amak.”

²² Insungbat Jesus un, “Maitung-ud kaot kan sakon. Bay-ama sadat adi manuttuwa kan sakon ud mangilbon sida’t minatoy da.”^l

Pinaginok Jesus Dit Bayogbog Kan Paluung

(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

²³ Manlugan man si Jesus sit bangka naitung-ud pay dat disipulus na. ²⁴ Inggaw da man sit gawan dit danum, kaklata lawa un gummali’t nabilog ot malukululukut dit paluunga maisaysay-u utdit bangka ot dandaniyon mapnu’t danum. Yoong si Jesus nasuyop. ²⁵ Ot ummoy dat disipulus na pinukaw un kanan dan, “Apu taguwon dikami! Ta malmos takuwon!”

^k 8:17 Isaias 53:4 ^l 8:22 Sat naikanglit sin Griego, ‘bay-ama sadat natoy dat mangilbon sidat minatoy da.’ Ta sadan adi manuttuwa maibilang da un natoy sin man-iilan Apudyus.

²⁶Summungbat si Jesus un, “Apay kumimut kayu? Kaakit nat pammati yun!”

Utdi, gummangun si Jesus ot ginimauwana dit bayogbog kan paluung ot gumminok da.

²⁷Nasnasdaaw da un losan dat disipulus na ot kanan dan, “Ngad kadin dituwa tagu’n ulay danat bayogbog kan paluung, tuttuwaon da tun ibaga na?”

Pinapiyan Jesus Dat Duwa’n Lalaki Un Sinakayan Di Dimunyu

(Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

²⁸Dumangpot man da Jesus sit domang sin lakub din ili’d Gadara, ummabat dat duwa’n lalaki’n sinakayan di dimunyu’n nanligwat sidit kaloblobnan. Nangkabibilog da kan gakkimut da, siya’d gapuna’n maid makatuloda mangoy sit iiggawan da.

²⁹Ilan da man si Jesus kaklata lawa’n gapappakuyan da un, “Sika un Anak Apudyus apay lingalingom dikami? Umoy ka kad situ ta umoy dikami dusaon sinat bokon payyana timpu na?”

³⁰Inggaw da ud sin-amalana bolok un manubsubuk sit ad-adayu’t akit.

³¹Nampakpakaasi dat dimunyu kan Jesus un kanan dan, “Nu addagon dikami, mana non dikami’t dan bolok sidi.”

³²“Ikayu!” kanan Jesus. Ot tinengyan da dat duwa’n tagu ot ummoy da nilumnok sidadit bolok. Utdiyon, nanggugunod dat sin-amalana boloka kaysan sit gassud ot naotdag da utdit bananaw ot losan da un nalmos.

³³Sadat sin-ayyuwan sidat bolok, nampatodtoddak da un ummoy nangipadamag sidat tagu’t dit boboloy sidit napasamak, talon sidit napasamak sidat duwa’n sinakayan dat dimunyu. ³⁴Utdi ummoy dat losana umili inila si Jesus. Ilan da man, nampakpakaasi da un taynan Jesus dit boboloy da.

Pinapiyan Jesus dit Adi Makagidu’n Tagu

(Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

9 ¹Nanlugan uman da Jesus sit bangka ot nandolmang da un nangulin sit ili’n iiggawana. ²Utdiya ininggawana’t di, inggaw da ud tagu’n nangidatong si adi makagidu’n tagu’n uumbog sit katli na. Utdit mailan Jesus un talona manuttuwa da kan siya, kanana’t dit adi makagidu un, “Anak, pabilogom nat somsomok nu, ta napakawanon dat basul nu.”

³Inggaw da ud mimistulun di lintoga nadaan sidi ot magngol da man dit imbagan Jesus kankanan da utdit somsomok da un, “Mambagbaga’t maisuganggang kan Apudyus tuwa tagu.”

⁴Yoong tigammun Jesus dit somsomok da ot kinnanana’n, “Apay mansomsomok kayu’t laweng? ⁵Ngadan nat nalaslasu un maibaga? Sadin ‘Napakawanon nat basul nu,’ onnu san ‘Gumangun ka ta kumiyang ka?’

⁶Yoong pabilgok tu un adi makagidu dalapnu manigammuwan yu un sakona Inyanak di Tagu, awad kalintogak situn pita un mamakawan si basul.” Utdi, imbagana’t dit tagu’n adi makagidu un, “Ibagak kan sika, gumangun ka, alam nat obog nu ta manalan ka.”

⁷Gummangun dit tagu ot kaysan sit boloy da. ⁸Mailan man dat tagu, ummogyat da ot nandaydayaw da kan Apudyus ta intod na dit kalintogan un kama’t di si tagu.

Inayagan Jesus Si Mateo
(*Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32*)

⁹Tinengyan Jesus di un igaw ot utdit manaddadalana, naila na dit osa’n lalaki un mangngadan kan Mateo un man-uulup si bugisa mantutupak sit pisina na. Kinnanana Jesus kan siya un, “Maitung-ud ka kan sakon.”

Lummigwat si Mateo ot naitung-ud kan Jesus.

¹⁰Utdit inummoy da Jesus kan dat disipulus na utdit boloy da Mateo nakakan, adu dat man-uulup si bugis kan udum paya ibilang dat Judio un gumabasul dat inummoy. Ot nakaubung da kan da Jesus un dit nangan.

¹¹Utdit mailan dat Fariseo, kinnanana da utdadit disipulus Jesus un, “Apay makakan din mistulu yu utdan man-uulup si bugis kan gumabasul?”

¹²Yoong magngol man Jesus dit imus da, siya’d summungbata kanana’n, “Sadan awad si sakit ud makasapul si man-aagas bokona sadan naid si sakit. ¹³Anagon yu ud nu sin dit piyaona’n ugudon dit ugud Apudyus un kanana’n, ‘San mangaasiyan yu utdan udum din piyaok, bokona san datun yu.’ Dummatongak dalapnu ayagak dan gumabasul un masapula mandadaoli utdat basul da bokona sadan mangipagalupa nalintog da.”

Imus Maipanggop si Manlanganan Un Mangan
(*Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39*)

¹⁴Namingsan, inggaw da ud dummatong un disipulus Juan un Mambunbunyang kan Jesus ot inimus da un, “Apay manlangan kami’n mangan sidadin Fariseo, yoong adida manlangana mangan danat disipulus nu?”

¹⁵Summungbat si Jesus un, “Mabalin kad un mandomdom dadin sangaili’t din boda nu inggaw payyan kan dida dit lalaki’n namboda? Bokon! Yoong nu dumtong dit timpu’n maalaon dit lalaki’n namboda, siyadion ud timpu’n manlanganan da un mangan un mangipaila’t dit domdom da.”

¹⁶Intuluy Jesus un kanana’n “Maid mangitakup si bagu’n luput sinat dadaana badut ta nu masaksakan, mangkulisonson dit bagu’n

luput ot am-amdona'n pissayon dit dadaana badut. ¹⁷Padana pay un naid mangibilung si bagu'n basi utnat dadaana geddanga bibillungan un adinaon mannatnat. Ta nu sumubuy, bu^ltugona dit bibillungan ot kaynga ullawa'n maibukallay dit basi kan mayam-an pay dit bibillungan. Masapula sat bagu'n basi maibilung si bagu'n geddanga bibillungan dalapnu maid mayam-an."

Sadit Abeng Jairo Kan Sat Babai'n Nanikdun Sit Badut Jesus
(*Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56*)

¹⁸Madama payyana makabagbagbaga't Jesus kan dida utdit dummatong dit osa'n pangat di Judio ot nampalintumong sit sinagung Jesus un kanana'n, "Kakatoy din abeng ku un babai, yoong pangngaasim ta umoy nu agpadan kad umungal."

¹⁹Utdi, lummigwat si Jesus ot naibu^lun kan siya pati payon sidat disipulus na.

²⁰Naitung-ud pay dit babai'n kagwampu^lu't duwa'n dagunon un makaddaladala. Ot nakasuppenget sidadit adu'n tagu un ummoy sit awid Jesus asina sinekgel dit lagayadan dit badut na. ²¹Ta kanana't dit somsomok na un, "Ulay nu masekgel ku ullawa din badut na, kumiyaak."

²²Nan-awing si Jesus ta nagikna na ot ilana man dit babai kinnanana'n, "Anak ku, pabilgom nat somsomok nu. Kummiya nat sakit nu gapu't nat pammatim kan sakon."

Ot dagusa kummiya dit babai.

²³Sumaal man da Jesus sit bo^loy didit pangat, innilan Jesus dadit man-uullimong^m kan sadat mampaalipangdasana tagu. ²⁴Utdi kinnanana un, "Lumaksun kayu'n losan ta bokona natoy nat abeng. Masusuyopa lawa."

Inyaamang da si Jesus.

²⁵Yoong utdit nakalaksunon dat tagu, nilumnok si Jesus sit ininggawan dit abeng ot inaggomana dit ima na ot gummangun.

²⁶Utdiyon, nandinadinamag dit maipanggop situ utdat nangkalliputa bobo^loy.

Pinapiyan Jesus Dat Duwa'n Naku^lap

²⁷Tinengyan Jesus diya igaw ot naitungtung-ud pay dat duwa'n naku^lap kan siya. Mampappakuy da un kanan dan, "Sika'n kaganakan Ali David, kaasiyan dikami!"

²⁸Utdit dumatong si Jesus sit bo^loya iinggawana, nilumnok ot nilumnok pay dat duwa'n naku^lap un ummoy ummadani kan siya. Utdi, inimus Jesus kan dida un, "Tuttuwaon yu kad un kaboolaka papiyaon dikayu?"

^m 9:23 Siya'd ugalin dat Judio dit man-uullimong nu awad natoy.

“On, Apu,” kinnanana da.

²⁹Utdi, inap^lusan Jesus dat ata da un kanana’n, “Kumiya kayu un kama’t nat tuttuwaon yu un makwa.”

³⁰Ot dagusa nakaila da. Utdi, binilibilin Jesus dida un kanana’n, “Adiyu’n talon ibagbaga’t udum tun kingwak!” ³¹Yoong kaysan da un amodota imbagabaga da dit maipanggop kan Jesus sidat nangkalliputa boboloy.

Pinambagbagan Jesus dit Naumol

³²Utdit manaddalanan dat nakulapa kummiya, inggaw da ud nangidatong kan Jesus si naumol ta sinakayan di dimunyu. ³³Maabus mana addagon Jesus dit dimunyu mambagbagaon dit tagu ot nasnasdaad dat tagu’n nakaila un kanan dan, “Naid payyan innila mi si kama’t tu ud Israel.”

³⁴Yoong sadat Fariseo un inggaw sidi, kanan da un, “Sat pangat dat dimunyu ud nangitod kan siya’t pannakabalin na un mangaddag sidan dimunyu.”

Kinaasiyan Jesus Dat Tagu

³⁵Utdiyon, dinakdak Jesus dat losana kailin-ili un ummoy nanudtudu’t dat sinagoga utdit Nabal^u’n Damag un maipanggop sin mangiyapuwan Apudyus. Pinapiya na pay dat tagu’t dat nadumaduma’n sakit kan pasigab da.

³⁶Maila na man dat aduadu’n tagu’n maitungtung-ud kan siya, nadaguwan kan dida ta mangkakapsut da utdit ligat da kan naid mabalin da un mampatulungan un kama’t kanelu’n maid man-aayyuwan.

³⁷Utdi, kinnanana’t dat disipulus na un, “Adu un maani yoong akit dan man-ani.”ⁿ ³⁸“Isunga iluwalu yu kan Apudyus un singkuwa’t dan maani ta mangibaun si ad-adu un umoy man-ani.”

Sadat Kagwampulu’t Duwa Un Apostoles

(*Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16*)

10 ¹Pinandatdatong Jesus dat kagwampulu’t duwa un disipulus na ot inidana dida’t kalintogana mangaddag sidan nadadaga ispiritu kan mangagas sidadit mampaspasigab si nadumaduma’n sakit kan pasigab.

²Sadatu dat kagwampulu’t duwa’n apostoles Jesus. Si Simon un mangngadan si Pedro kan si sunud na un Andres, sada Santiago kan Juan un ganak Zebedeo, ³sada Felipe, Bartolome, Tomas kan si Mateo un man-

ⁿ 9:37 San piyaona’n ugudon tu, adu dan tagu’n masapula matudtuduwan maipanggop kan Apudyus yoong akit dan umoy manudtudu.

uuḷup si bugis, Santiago un anak Alfeo, Tadeo, ⁴Simon un mangadan si Patriota,^o kan si Judas Iscariote un nangituyuk kan Jesus.

Imbaun Jesus Dat Kagwampuḷu't Duwa

(*Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6*)

⁵Imbaun Jesus dadiya kagwampuḷu't duwa ot binilibilin na dida un kanana'n, "Adi kayu umoy sidan bokona Judio onnu lumnok si singngadan na mana ili'd Samaria ⁶nu adi, umoy kayu utdat buḷun taku'n kaganakan Israel un kama't kannelu'n naiyawa. ⁷Ikayu ot itudtudu yu un dummatongon dit timpu'n mangiyapuwan Apudyus. ⁸Ot papiyaon yu dat masakit, paungalon yu dat natoy, papiyaon yu dat nakutol kan addagon yu dat dimunyu't dat tagu. Adi kayu mampabayad ta bokona binayadan yu nat pannakabalin yu un intod ku kan dikayu. ⁹Adi kayu mambaḷun si pilak ulay siping. ¹⁰Adi kayu mampasiking kan adi kayu mangala't mansukatan yu si badut kan da kapatus kan ulay suḷkud. Ta san mangkokwa lobbong na un maitdan si kasapulana.

¹¹"Singngadan na mana ili'n dakngon yu, inapon yu din lumbonga manangaili kan dikayu ta siya'd inggawan yu inggana't manalnan yu. ¹²Ot nu lumnok kayu't boḷoy kanan yu un, 'Itan dikayu kan Apudyus si kapiya.' ¹³Ot nu lumbong un maitdan da, maituttuwa'n kapkapiya da. Yoong nu bokona lumbonga maitdan da't kapiya, maugnut dit imbaga yu.

¹⁴"Ot nu awad da ud tagu'n adi mamaḷnok kan dikayu onnu adi dumngol sidan itudtudu yu, tengyan yu diya boḷoy onnu ili ot ikagkag yu dat gabu't dat iki yu.^p

¹⁵"Ibagak kan dikayu un nu timpu un mangukuman Apudyus, amomod dit dusan dat tagu't diya igaw nu sat dusan dat iSodoma kan iGomora."^q

Sadat Dumatonga Ligat

(*Mateo 24:1-14; Marcos 13:1-13; Lucas 12:11-12; 21:12-17*)

¹⁶"Donglon yu! Kama kayu't kannelu un ibaun ku utdan tanan un asu. Ot masapula nalaing kan naalistu kayu'n kama't uḷog yoong kama't kalupati'n naid loog na un man-uyung. ¹⁷Alimbanan yu dat tagu ta dopapon kan idallay dikayu'n tu utdan ukum. Sabisabidan dikayu'n tu utdit dalom dat sinagoga da. ¹⁸Gapu't nat tumuttuwaan yu kan sakon,

^o 10:4 Isunga mangadanan si Simon si Patriota ta nakabungguy si bungguay dat Judio un napegota lummablaba sidadit Romano un ummoy nangitulay sit ili da. P 10:14 Sadit mangikagkagan da utdat gabu't dat iki da, bintaga di utdat tagu un madusa da gapu't dit adida mandonglan kan manuttuwaan sit Nabaḷu'n Damaga itudtudun dat apostoles Jesus. ^q 10:15 Amomod dit kinadadag dat tagu't din Sodoma kan Gomora utdit isunga ingkodong Apudyus un dusaona dida.

idalum dikayu't dan gugubinnadul ya aali dalapnu panoknokaan yu dit Nabalun Damag kan dida kan sidat losana iyapuwan da. ¹⁹Ot nu idatag dikayun maimusan sidan ukum, adi kayu madanagan nu inon dit mansusungbat yu kan nu ngadan nat ibaga yu ta maipatigammu payon kan dikayu utdiya timpu. ²⁰Ta sadit isungbat yu bokona manligwat sit kanaknakoman yu, nu adi manligwat sit Ispiritun Apudyus un Ama taku.

²¹“Sadi un timpu ituyuk dat tagu dat mismun sunud da un papatoy. Padana pay un ituyuk dat malong-ag un papatoy dat abeng da ot busulon pay dat anak dat malong-ag da ot papatoy da dida. ²²Lawengon dikayu't dan losana tagu gapu't nat manuttuwaan yu kan sakon, yoong singngadan na mana adi lumipsuta manuttuwa kan sakon inggana't anungus na, taguwon Apudyus. ²³Nu paligaton dikayu't osa'n ili, gumtik kayu't sabali. Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un daan yu payyan magangput nat kewaal yu utdan losana ili'd Israel, dumatongaka Inyanak di Tagu.

²⁴“Somsomkon yu un naid man-adal si nangatngatu nu sat mistulu na, kan naid baba-unon si natultulay nu sadit apu na. ²⁵Mapnok okyanon nat osa'n man-adal nu maipada dit kapadasana't dit mistulu na. Padana pay sit baba-unon nu maipada dit kapadasana't dit apu na. Ot nu sakona Apu yu, ngadnon da si Beelzebub^r am-amodot nat ingadan da kan dikayun taguk.”

Sat Gattoka Iyogyat

(Lucas 12:2-7)

²⁶“Adi kayu umogyat sidan tagun mamaligat kan dikayu. Ta naid mailimod si adi maikolwag onnu naisuluk si adi maipaltaw nu dumtong din timpu na. ²⁷Sadat imbak kan dikayu si nalimod, ipatigammu yu. Sadat inyagasaas ku kan dikayu, ipalawag yu utdan kataguntagu. ²⁸Adi kayu umogyat sidan kumatoy si long-ag yoong adida mapatoy din kadogwa. Si Apudyus ud iyogyat yu ta siya'd makabalina manusa't dit long-ag kan kadogwa utdin impiyelnu. ²⁹Somsomkon yu danat tilina magatanga lawa danat duwa si siping, yoong naid osa't matoy kan dida nu adin Apudyus ipalubus. ³⁰Amodot kan dikayu ta tigammu na nat bilang nat buuk yu. ³¹Siya'd gapuna un adi kayu umogyat ta amo napotog kayu kan Apudyus nu sadan tilin.”

Sat Mangipudnuwan Kan Mangisuliban Kan Jesus

(Lucas 12:8-9)

³²“Singngadan na mana mangipudnu utdan tagu utdit manuttuwaana kan sakon, ipudnuk pay kan Amak ud langit un manuttuwa. ³³Yoong

^r 10:25 Beelzebub — osa'n ngadan ud Satanas un apun dat nadadaga ispiritun.

singngadan na mana mangisulib sidan tagu utdit manuttuwaana kan sakon, isulib ku pay kan Amak ud langit.”

Si Jesus Ud Mansisinaan Di Tagu

(Lucas 12:51-53; 14:26-27)

³⁴“Adiyu kanana inummoyak situn pita un mangidatong si ginok ta sat katuttuwaana dummatongak un mangidatong si ispada ta mambanag tun dummakngak si binnusul. ³⁵Sat anaka lalaki busulona si ama na, sat anaka babai busulona si ina na, sat manuganga babai busulona si katugangana un babai. ³⁶Ot mambalina kadadagana kabusul di tagu dat kaboloy na.

³⁷“Singngadan na mana amo mangipotog kan ama na, ina na onnu anak na nu sakon, adina lumbonga mambalin si disipulus ku. ³⁸Ot singngadan na mana adi mamukud sit kulus^s na asi maitung-ud kan sakon, adina lumbong un mambalina disipulus ku. ³⁹Sat tagu’n gumamgam sit mataguwana’t tun pita matoy payon, yoong sat tagu’n matoy gapu’t nat umunudana kan sakon, maitdan si mataguwana maid kigad na.”

Sat Gun-guna’n Itdon Apudyus

(Marcos 9:41)

⁴⁰“Singngadan na mana mangawat kan dikayu, sakon inawat na ot sat mangawat kan sakon, inawat na payon dit nangibaun kan sakon. ⁴¹Ot sat mamaInok sidat propetan Apudyus gaputa propetan Apudyus dida, magun-gunaan pay sit padan dit gun-gunan di propeta. Sat mamaInok sit nalintoga tagu gaputa nalintog, magun-gunaan pay sit gun-gunan di nalintoga tagu. ⁴²Tuttuwa tun ibagak un sanat mangitod si sintasa ullawa’n danuma inumon di osa utdatuwa nadoba’n tagu gaputa buyut ku, magun-gunaan pay.”

Sadat Imbaun Juan un Mambubunyang

(Lucas 7:18-35)

11 ¹Gangputon man Jesus bilinon dat kagwampulu’t duwa’n disipulus na, kaysana ummoy nantudtudu maipanggop sit NabaIn Damag sidat il-ili un adani’t di.

²Ot si Juan un Mambubunyang, mababalud sidit nagngolana dat kokkoon Kristu ot nangibaun sidat disipulus na dalapnu umoy da imuson kan siya un,

³“Sika kad dit insapatan Apudyus un dumatonga mangiyapu onnu awad sabali’t uwayon mi?”

^s 10:38 Sat kaipooyan dit mamukud sit kulus, disididu din osa’n tagu un mapaligatan onnu mapatoy maipagapu’t dit umunudana kan Jesus.

⁴Summungbat si Jesus un kanana'n, "Mangulin kayu kan Juan ta ibaga yu danat dingngol yu kan innila yu un, ⁵makaila dat nakulap, kumiyang dat napilay, napapiya dat nakutol, makagngol dat nabongngog, napaungal dat natoy kan maipatpatigammu pay dit Nabaļu'n Damag sidat nakapus. ⁶Ot ibaga yu pay kan siya'n nagasat nat tagu'n maid duwaduwa na maipanggop kan sakon."

⁷Manalan man dat imbaun Juan, imbagan Jesus sidat tagu dit maipanggop kan Juan un kanana'n, "Utdit inummoy kayu kan Juan sin igawa maid tagtagguwan na, sin dit ninamnama yu un maila? Tagu kad un kama't guluna mabayogbogan kad maapupuyog? Bokon. ⁸Ot ngadan dit ummoy yu inila? Tagu kad un nambadut si nabalbalu'n badut? Bokon. Sat kinatuttuwana sadat tagu un nabaļu si badut, san boloy ali'd inggawan da! ⁹Ot ngadan didit ummoy yu inila? Osa'n propetan Apudyus? On, yoong ibagak kan dikayu un nangatngatu pay nu san propetan Apudyus dit inila yu. ¹⁰Ta si Juan, siya'd ug-ugudon dit naikanglita Ugud Apudyus un kanana'n,

'Ibaun ku dit propetak un umun-una nu sika un umoy mangisagana't dit dalan un ayom.'

¹¹Ibagak kan dikayu din tuttuwa un naid payyan naiyabeng si tagu uttun pita si pinasawayana dit kinapotog Juan un Mambubunyag. Yoong san kadobaan sin mangiyapuwan Apudyus napotpotog nu si Juan. ¹²Manipud sit timpu un nanudtuduwan Juan un Mambubunyag inggana't tun satun, napegot da un man-itudtudu utdit maipanggop sit mangiyapuwan Apudyus ot awad da ud talona man-an-anus inggana't maidagamung da utdit mangiyapuwana.^t ¹³Ta losan dat propetan Apudyus sidit kan sadit lintoga ingkanglit Moses, imbaga da dit maipanggop sit mangiyapuwana inggana't dit dummakngan Juan. ¹⁴Ot nu tuttuwaon yu dat imbagbaga da, maawatan yu un si Elias un naipugtu'n mangulin, si Juan dit tungpal na. ¹⁵Nu awad inga yu un makagngol, dumngol kayu.

¹⁶"Sinsadin, singngadan nat mangiyaligak sidan tagu uttuwa lonap? Kama da utdan aabeng un gatupakan sidin aammungan di tagu'n mampipinnakuy sidan kaalimok da un kanan dan, ¹⁷'Mangangsa kami yoong adi kayu manadok! Manlamat kami yoong adi kayu man-ibil!'

¹⁸"Kakamma da utdadiya aabeng ta utdit dummatong si Juan, nanlangana nangan kan adina umminum si kumpolmi'n gumuuk ot kanan da un nadimunyu!

¹⁹"Dummatongaka Inyanak di Tagu, nangananganak kan umminuinumak ot kanan da umana, 'Ilan yuwot nalawota mangan

^t 11:12 San osa'n kaipooyan ditu un bersikulu, nansagapaļ si amoda maidapdapesan dit mangiyapuwan Apudyus ot awad da ud talona mangipapilita makaļnok sit mangiyapuwana.

kan umiinum, gagayyom na pay dan man-uulup si bugis kan uduma gumabasul! Yoong tamman nu siya'd kanan da ta maila payon din kinakustun dit silib Apudyus sin mantatagun dan manuttuwa.”

Sadat Tagu'n Adi Nanuttuwa kan Jesus

(Lucas 10:13-15)

²⁰Inggimaun Jesus dat tagu't dat boboloya nangkokwaana't dat adu'n am-amug na ta adida nandadaoliyan dat basul da. ²¹Ot kinnanana un, “Kaasi kayu'n iCorazin kan iBetsaida ta nu utdin Tiro kan Sidon ud nakwaan dat am-amuga kingwak sinat igaw yu, nasulit okyanon un nambadut da si ganggoti kan nantutupak da utdit kagabuwana un mangipail-an da un talona mandadaoliyan da dat basul da! ²²Isunga ibagak kan dikayu un, un-unnay din dusan dan iTiro kan iSidon nu san dusa yu un iCorazin kan iBetsaida nu timpu un mangukum si Apudyus!

²³“Ot dikayu paya iCapernaum, sanat kanan yu maidayaw kayu'd langit? Bokon! Maidawat kayu't din impiyelnu. Ta nu naipaila't dat iSodoma dat impailak kan dikayu'n am-amug, nan-awidan da okyan dat basul da kad, adin Apudyus yinam-an dit boboloy da ot awad payyan sinsatun! ²⁴Ot ibagak kan dikayu un, un-unnay din dusan dan iSodoma nu san dusa yu nu timpu un mangukum si Apudyus.”

Itdan Jesus Si Naginoka Somsomok Kan Man-illongona Dat Manuttuwa Kan Siya

²⁵Utdi payona timpu, nanluwalu si Jesus un kanana'n, “Manyamanak Ama un Apu ud langit kan situn pita ta impatigammum sidat bokona diadal dat inlimod nu utdat nasilib kan diadal. ²⁶On, yamanok Ama ta siya'd piniyama makwaana.”

²⁷Maabus mana manluwalu, kanana't dat tagu un, “Impulang Amak kan sakon dat losana banag. Ot maid makatigammu't dan losana maipanggop kan sakona Anak nu adi si Amak kan maid makatigammu't dan losana maipanggop kan Amak nu adi sakona Anak na kan singngadan na mana piyaoka mangipatigammuwan.

²⁸“Losan kayu'n nabannug kan madagdagsonan, umoy kayu kan sakon ta man-illongok dikayu. ²⁹Tuttuwaon yu datu'n itudtuduk,^u kan man-adal kayu kan sakon ta naanusak kan napakumbabaak ot maillongan kayu. ³⁰Ta nalasu datun tudtuduk kan nalangpaw datun ipakwak kan dikayu.”

^u **11:29** Utdit bagbagan di Griego kanana un, igga yu tun tangkeluk, ta san kaiyaligan di tangkelu, sadat tudtudu. Isunga nu naigga dit tangkelu kan dida piyaona'n ugudon un tuttuwaon da dat maitudtudu.

Imus Maipanggop Si Al-algawa iillongan
(*Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5*)

12 ¹Nangoy da Jesus sit kapappayawana namul-an si trigo ot sadiya algaw, al-algawa iillongan di Judio. Ot gaputa nabitil dat disipulus na, nansaplut da utdit bungan di trigo si kinutiman da un dinuum. ²Yoong inggaw da ud Fariseo un nangila't dit kingwa da ot kinnanana da kan Jesus un, "Ilam kad din koon dan disipulus nu. Adin dit lintog ipalubus un koon di nu al-algawa iillongan."

³Summungbat si Jesus un kanana'n, "Adiyu kad nabasa dit kingwan da Ali David kan dat bulun na utdit nabitilan da? ⁴Nilumnok si Ali David sit boloy Apudyus ot kinan da utdat bulun na dit tinapaya naidatun kan Apudyus un sadat padi ullawa'd mabalina mangan. ⁵Adiyu kad nabasa utdit lintoga ingkanglit Moses un salsalungasingon dat padi dit lintog ta mangkokwa da utdit timplu nu al-algawa iillongan? Yoong bokona makabasul da. ⁶Ibagak kan dikayu un, antu uttuwon kan dikayu ud napotpotog nu sadin timplu. ⁷Kanan dit ugud Apudyus un, 'Napotpotog kan sakon din mangaasiyan yu utdan pada yu un tagu, nu san datun yu.' Nu maawatan yu tun piyaona'n ugudon tu, adiyu pabasulon dan maid si basul. ⁸Ta sakona Inyanak di Tagu dit awad si kalintogana' mangibaga't dit mabalina makwa nu al-algawa iillongan."

Sat Tagu'n Naek-ekana Nakulekug Si Ima
(*Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11*)

⁹Utdi, kaysan si Jesus ot ummoy sit sinagogan dat Judio utdi. ¹⁰Inggaw tagu't di un naek-ekana nakulekug dit osa un ima na. Ot sadat tagu'n man-in-inap si mamabasulan da kan Jesus inyimus da un, "Ipalubus kad dit lintog taku'd man-agas sit al-algawa iillongan?"

¹¹Summungbat si Jesus un kanana'n, "Singngadan na kan dikayu ud adi umoy mangokal sit kannelu na nu mabituwan sit al-algawa iillongan? ¹²Amo napotpotog nat tagu nu sat kannelu ot siya'd manigammuwan un ipalubus nat lintog nu mangwa taku't nabalun nu al-algawa iillongan."

¹³Utdi, imbaga na utdit nakulekug si ima un, "Uknadom nat imam." Inuknad dit tagu dit ima na ot kummiya'n naipadaon sit osa'n ima na.

¹⁴Utdi, kaysan dat Fariseo ot ummoy da nambabagbaga nu inon mampapatoy da kan Jesus.

Si Jesus Ud Pinilin Apudyus

¹⁵Tigammun Jesus di un panggop da ot tinengyana diya boboloy. Aduadu'n tagu dat naitung-ud kan siya ot pinapiya na dat losana masakit.

v 12:8 Sat kanana utdin Griego, Apun di al-algawa iillongan.

- ¹⁶ Binilin na dida'n adida ibagbaga dit maipanggop kan siya ¹⁷ dalapnu matungpal dit paimbagan Apudyus sit propeta Isaias sidita kanana'n,
¹⁸ "Siyatu tun manselselbi kan sakon un pinilik. Siya'd pipiyaok kan talona masmas-omak. Itdok tun Ispirituk kan siya ot ipatigammu na utdan losana tagu din nalintoga man-uukum ku.
¹⁹ Adina akasinnungbat kan mampakuy onnu idangsol dit ginga na utdin kalsa.
²⁰ Adina putdon dit nalupaka loda onnu kospan dit matmattoyana pingki."^w Adina man-illong inggana't mantulay dit kinalintog.
²¹ Ot siya'd mannamnamaan dat losana tagu un managu kan dida."^x

Si Jesus Kan Si Beelzebub

(*Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23*)

²² Sin-algawan payyan, inggaw da ud tagu'n nangidatong kan Jesus si nakulap kan naumol ta sinakayan di dimunyu. Inaddag Jesus dit dimunyu't dit tagu ot nambagbaga kan umilaon. ²³ Ot nasdaaw dat losana tagu'n nangila un kanan dan, "Siya kad nin tu dit kaganakan Ali David un uuwayon taku?"

²⁴ Yoong donglon man dat Fariseo di kanan da un, "Si Beelzebub ullawa un pangat dat dimunyu ud makaitod kan siya si pannakabalin na un mangaddag sidan dimunyu."

²⁵ Yoong tigammun Jesus dit somsomok da ot inyabalig na kan dida un, "Sanat ili un mambibinnusul pay lawan danat tagu na, adina mandonoy. Padana pay sidanat mangkakailiyan onnu simbalyana mambibinnusul pay lawan, makaskasway da. ²⁶ Ot nu addagon Satanas si Satanas, busulona dit long-ag na pay lawan ot innona'n mandonoy dit mangiyapuwana? ²⁷ Nu tuttuwa'n si Beelzebub dit nangitod si pannakabalin ku un mangaddag si dimunyu, ngadan nat nangitod si pannakabalin danat buyut yu un mangaddag si dimunyu nu? Ot sadan buyut yu pay lawan ud mamanoknoka bokon nat kanan yu. ²⁸ Ot gaputa san Ispiritun Apudyus ud nangitod si pannakabalin ku un mangaddag si dimunyu, siya ud mangilasinan un dummatongon kan dikayu din mangiyapuan Apudyus.

²⁹ "Osa payyan, in-inon di osa'n man-aakaw makaInok sinat boloy di gumibiloga tagu nu adina yan pangawon dit gumibiloga tagu, asi lumnok sit boloya man-ala't dat losana kokokwa na?

³⁰ "Sat adi gumungguy kan sakon, busulona'd sakon. Ot sat adi tumulunga man-awis sidan tagu un manuttuwa kan sakon, dida'd mangiyad-adayu't dan tagu kan sakon. ³¹ Isunga ibagak kan dikayu un losana basul kan nadadaga

^w 12:20 San kaipooyan dituwa abalig, adin Jesus patungadon dat nakapsut si pammati kan madisdismaya nu adi tulungana dida. ^x 12:21 Isaias 42:1-4

maibaga un maisuganggang kan Apudyus, mapakawan. Yoong sat mangibaga't nadadaga maisuganggang kan Ispiritu Santu bokona mapakawan. ³² Ulay sanat mangibaga't nadadaga maisuganggang kan sakona Inyanak di Tagu mapakawan yoong sanat mangibaga't nadadaga maisuganggang kan Ispiritu Santu, adina'n talon mapakawan diya basul na si inggaingga."

Sat Kayu Kan Sat Bunga Na

(Lucas 6:43-45)

³³ "Nu napiya din kayu, napiya pay din bunga na. Nu laweng din kayu, laweng pay din bunga na. Ta matigammuwan nat kinakayun dinat kayu utnat bunga na. ³⁴ Ot dikayu'n kaganakan di uloga nagita, innona'n makaibaga kayu't napiya nu nadadag nat somsomok yu? Ta sanat awad sinat kasomsomkan di tagu, siya'd ibosway dinat sangi na. ³⁵ Sat napiya'n tagu, napiya dat awad sit somsomok na isunga napiya dat ibosway dit sangi na. Ot sat lawenga tagu, laweng dat awad sit somsomok na isunga laweng dat ibosway dit sangi na.

³⁶ "Tuttuwa tu un ibagak kan dikayu un, nu dumtong dit al-algawa mangukuman Apudyus, osaosa'n tagu sungbatana dat losana imbagbaga na un naid si bogabogas. ³⁷ Ta sanat ugud yu, siya'd mamananokknok nu madusa kayu onnu bokon."

Kindaw Da Un Mangipaila't Am-amug Si Jesus

(Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32)

³⁸ Inggaw da ud mimistulun di lintog kan Fariseo un nangibaga kan Jesus un, "Mistulu, piyaon mi un mangipaila ka si am-amug."

³⁹ Yoong summungbat si Jesus un kanana'n "Nadadag dan tagu't tuwa lonap kan nan-awidan da si Apudyus ot man-inao dat am-amug si mangilasinan da nu imbaunak kan Apudyus. Yoong naid udum si ipailak nu adi sat naipasamak kan Jonas un propetan Apudyus. ⁴⁰ Ta tulu'n algaw kan tulu'n labi dit Jonas un ininggaw sit buwang didit dakodakola ikan ot padana pay kan sakona Inyanak di Tagu un mailbonak si tulu'n algaw kan tulu'n labi. ⁴¹ Ot nu dumatong dit al-algawa maukuman dat losana tagu, sumikad dat iNineve un mamabasul sidan tagu't tun satun. Ta utdit nagngolan dat iNineve dit intudtudun Jonas, nandadaoli da ot nan-awidan da dat basul da. Ot antu kan dikayu'd nangatngatu nu si Jonas yoong adiyu tuttuwaon. ⁴² Ot padana paya sumikad dit babai'n apun dat iSeba un mamabasul sidan tagu't tun satun. Ta nanligwat sin adaddayuwana ili'n ummoy nandongol sit ugud didit nalainga Ali Solomon, yoong antu ud nangatngatu nu si Ali Solomon, yoong adin dat tagu donglon."

Nangulin Dit Dimunyu

(Lucas 11:24-26)

⁴³ Intultuluy kampany Jesus dit nan-abalig un, "Nu lumaksun nat nadadaga ispiritu utnat tagu'n sinakayana, umoy man-ayaayaw sidit igawa naid danum

un man-inap si man-illongana. Nu maid odasana't inggawana, ⁴⁴kanana un, 'Mangulinak sit bo_loy ku un tinengyak.' Ot nu dakngona dit tagu un kama't bo_loya naid inggaw un nadala_lusan kan nau_lnus, ⁴⁵umoy mangidallay si pitu'n ispiritu'n amo nadaddadag nu siya ot longkon da un igawan diya tagu. Kadon amo nadaddadag dit kasasaad didiya tagu nu sadit damu. Ot kama't di pay din mapasamak sidan nadadaga tagu't tun satun."

Sat Inan Jesus Kan Dat Susunud Na

(Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

⁴⁶Madama payyana mambagbagbaga si Jesus sidat tagu utdit dummatong dat ina na kan dat sunud na. Ininggaw da utdit lasin ta piyaon da un makabagbaga kan Jesus. ⁴⁷Utdi inggaw osa'n ummoy nangibaga kan Jesus un, "Andi da inam kan da sunud nu un gasikadan sin lasin ot piyaon da un makabagbaga kan sika."^y

⁴⁸Yoong summungbat si Jesus un kanana'n, "Singngadan kad nat inak kan da susunud ku?" ⁴⁹Intudu na dat disipulus na un kanana'n, "Sadatu dat inak kan da susunud ku. ⁵⁰Ta singngadan na mana mangwa't dan ipakwan Amak langit, dida'd susunud ku kan inak."

Sat Tagu'n Ummoy Nan-iwalis Si Bukol

(Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

13 ¹Sadi payona al_lagaw, tinengyan Jesus diya bobo_loy ot kaysan sit igid bananaw. Nantupak ta mantutudu, ²yoong gaputa aduadu dat tagu'n nangammung kan siya, ummoy nantupak sit bangka ot summikad dat tagu utdit igid bananawa mandongol. ³Adu dat imbaga na kan dida'n inyabalig na un kanana'n,

"Inggaw osa'n tagu un ummoy nan-iwalis sit buko_la tagimu_la na. ⁴Ot utdit man-iwalisana, naotdag dat uduma buko_l sit igid dit da_lan ot ummoy dat sissiwit inamin timpok. ⁵Naotdag dat uduma buko_l sit kabatbatuwana akit si pita ot asimpiga da un tummubu ta atapaw dit pita na. ⁶Yoong uminit man, nal_lpak da ot nal_langu da gaputa adida nakalamut si adalom. ⁷Naotdag dat udum sit kasassaitan ot dumako_l man dat sait naseet dat mu_la. ⁸Sadat udum paya buko_l naotdag da utdit nal_lasa'n pita ot dummako_l kan namunga da. Inggaw da ud namunga't singgagasut, inggaw da pay namunga't sin-oonomapu_lu kan sintutlumpu_lu dat udum." ⁹Utdi, inyanungus Jesus un kanana'n, "Dikayu'n awad si inga un makagngol, dumngol kayu."

Sat Kaipooyan Dit Abalig

(Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)

¹⁰Utdi, ummadani dat disipulus Jesus kan siya ot inimus da un, "Apay iyabalig nu nat mantutudtudum kan dida?"

^y 12:47 Naid sidan uduma manuskrito tuwa bersikulu.

¹¹Summungbat si Jesus un, “Dikayu’d nangipatigammuwan Apudyus sidat adi naipatigammu’t dit maipanggop sin mangiyapuwana. Yoong kan dida, adina naipatigammu. ¹²Ta sat tagu’n mamtog sidan donglona, madogaan dit man-aawat na kad amoamod dat maawatana. Yoong sadit adi mamtog sidan donglona ulay sadit akita kanana’n naawatana, makaan. ¹³Satu’d gapuna un iyabalig ku un mantutudu kan dida, ta ulay nu iillan da adida maimatunan, ulay dodonglon da adida makaawat. ¹⁴Talona dida’d tungpal dit impapadtun Apudyus kan Isaias un propetana’t dit un kanana’n,

‘Makaddongodongol kayu yoong adi kayu makaawat, iillan yu yoong adi kayu makaimatun.

¹⁵Ta sadatu un tagu ginumlang dit somsomok da. Ot mamongngobongngog kan mangu lakuap da. Ta nu bokona kama’t di, mabalin da un makaimatun, makagngol kan makaawat kad man-ulin da kan sakon ot papiyaok dida.’ ”

¹⁶Ot intultuluy Jesus un kanana’n, “Yoong dikayu, nagasat kayu ta makaila kan makagngol kayu. ¹⁷Tuttuwa’n adu un propetan Apudyus kan nalintoga tagu’t dit un talona mamiya’n mangila utdan mail-ila yu uttun satun yoong adida naila, adu dan mamiya’n mangngol sit magmagngol yu yoong adida nagngol.”

Inlawlawag Jesus Dit Abalig (*Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15*)

¹⁸“Ot donglon yu,” kinnanang Jesus, “ta ibagak dit kaipooyan dit inyabalig ku maipanggop sit tagu’n ummoy nan-iwalis si bukol.

¹⁹“Sadat tagu’n nakagngol sit Ugud Apudyus maipanggop sit mangiyapuwana yoong adida maawatan, dida’d alig dit dalana naotdagan dat bukol. Ot ummoy Satanas kinaan dit uguda dingngol da. ²⁰Sat kabatbatuwana naotdagan dat uduma bukol, alig dat tagu’n mangngol sit ugud Apudyus ot dagusa matalok da un mangawat. ²¹Yoong adina makalamut dit ugud kan dida isunga adina mambayag dit manuttuwaan da. Nu awad mapaligatan daon onnu uyungan dat tagu dida maipagapu’t dit manuttuwaan da utdit ugud, dagusa lumipsut daona manuttuwa. ²²Sadit kasassaitana naotdagan dat uduma bukol, alig na dat tagu’n mangngol sit ugud Apudyus yoong gapu’t dat adu’n mabulungan da maipanggop sit mataguwan da uttun pita kan san gumamgaman da un gumaknang, maabak dit dingngol da un ugud ot adina makabunga. ²³Ot sadit nalasa’n pita un naotdagan dat uduma bukol, alig na dat tagu’n mangngol kan makaawat sit ugud Apudyus. Ot mamunga da un kama’t mula un mamunga’t singgagasut, sin-oonoma pulu dat udum, kan sintutlu’n pulu dat udum.”

Sat Abalig Maipanggop Sin Mangiyapuwan Apudyus (*Marcos 4:26-29*)

²⁴Nan-abalig payyan si Jesus kan dida un kanana’n, “San mangiyapuwan Apudyus maiyalig si tagu’n ummoy nammula’t nabalun

bukol sit mumul-ana. ²⁵Labi man sit nangkasuyop dat tagu, ummoy dit kabusul na inwalis dit bukol di bollat sit namul-an ot kaysan. ²⁶Dummakol dat mula ot namunga da yoong dummakol pay dat bollat. ²⁷Utdi, sadat baba-unon dit singkuwa't dit mumul-an ummoy da kan siya ot kanan da un, 'Apu, maid mit naikalut sit immulama bukol ot sin din nanligwatan didi'n bollat?'

²⁸“Summungbata kanana'n, 'Inwalis dit kabusul.' Ot kanan dat baba-unona'n,

“'Piyaom ta umoy kami baguton dan bollat?'

²⁹“Summungbata, 'Adiyu ta maisalibagut kad dan mula ya. ³⁰Bay-an yu ta dumakol da inggana't aappitan. Asik ibaga't dat umoy man-ani un baguton da yan aminon nat bollata poston asida sobgon, asida anyona igga't din alang ku dat maani.'”

Abalig Maipanggop Sit Bukol Di Mustasa

(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)

³¹Ot inyabalig payyan Jesus un kanana'n, “Sadin mangiyapuwan Apudyus, maiyalig si bukol di mustasa un ummoy dit tagu immula't dit mumul-ana. ³²Siya'd kaban-ogana bukol yoong nu dumakola nagabogabong, siya'd kadakolana mula ot kama't dakola kayu'n umoy dat sissiwit manlubuhan dadit sanga na.”

Sat Abalig Maipanggop Sit Bubud

(Lucas 13:20-21)

³³Nan-abalig payyan si Jesus un kanana'n, “Sadin mangiyapuwan Apudyus, maiyalig si bubuda itamay dit babai si adu'n alina ot alisana un losan dit maitamayana.”

Sat Panggop Jesus Un Nangiyabalig Sidat Tutdudu Na

(Marcos 4:33-34)

³⁴Inyabalig Jesus un losan dat tutdudu na utdat aduadu'n tagu'n ummoy kan siya. Naid intutdudu na si adi naiyabalig. ³⁵Kama't di dit kingwa na dalapnu matungpal dit paimbagan Apudyus sidit propeta na un kanana'n, “Iyabalig ku un man-ugud kan dida. Ipatigammuk kan dida dit adi naipatpatigammu manipud sit nakwaan ditun lubung.”

Sat Kaipooyan Dit Abalig Maipanggop si Bollat

³⁶Utdi, tinengyan Jesus dat adu'n tagu ot nilumnok sit boloy. Ummoy dat disipulus na kan siya ot kinnanana da un, “Ipakaawat nu ud dit kaipooyan dit inyabalig nu un bollat sit payaw?”

³⁷Summungbat si Jesus un kanana'n, “Sadit tagu'n nangimula't dat nabalun bukol, sakon un Inyanak di Tagu. ³⁸Ot sat mumul-an,

satun lubung. Sadat nabalun bukol, sadat tagu'n maidagamung sin mangiyapuwan Apudyus ot sadat bollat, dida dat tagu'n Satan. ³⁹Ot sat kabusula ummoy nangiwalis sit bukol di bollat, si Satan. Sadit timpu'n aappitan, siya'd anungus tun lubung. Ot sadat nan-ani, dida dat aanghel Apudyus. ⁴⁰Ot padan dit nasinupan kan nasobgan dat bollat dit mapasamak nu anungus tun lubung. ⁴¹Ta sakona Inyanak di Tagu, ibaun ku dadit anghel ku un umoy mandagup sidat losana tagu'n maigapuwan di mambasulan di udum kan losana nadadag ot isinana dida utdan iyapuwan Apudyus. ⁴²Ot idawat da dida't din apuya adi maksop un siya'd man-ibilan kan mangngilotan da. ⁴³Yoong sadat nalintoga tagu makasiling din tukkol da un kama't init sin mangiyapuwan Ama da. Ot dikayu'n awad si inga un makagngol, dumngol kayu."

Sat Maiyaligan Din Mangiyapuwan Apudyus

⁴⁴Intultuluy kampany Jesus un kanana'n, "San mangiyapuwan Apudyus maiyalig si kaluuba naikulub sin payaw. Odasan man di osa'n tagu, amod dit talok na ot binunbunana'n obos ta ummoy na yan inlaku dat losana kokokwa na asina umoy gatangon dit payaw.

⁴⁵"Padana paya maiyalig din mangiyapuwan Apudyus si kumopolaka tagu'n man-in-inap si napopotoga perlas. ⁴⁶Odasana man dit kapotgan, kaysan ot ummoy na inlaku dat losana kokokwa na, asina umoy gatangon dit perlas.

⁴⁷"Padana paya sadin mangiyapuwan Apudyus, maiyalig sit tabukul un insab-uk dat mantatabukul sidin baybay ot nangna utdat losana kalasin di lamos. ⁴⁸Utdit napnu, intakdang dat mantatabukul sit igid ot intupak da un nampili't dat lamos. Sadat napiya, innigga da utdit balulang ot sadat laweng, indawat da. ⁴⁹Siya'd padan dit mapasamak di nu anungus tun lubung. Ta umoy dat anghel ilasin dat nadadag sidat nalintoga tagu. ⁵⁰Ot idawat da dat nadadag sit apuya adi maksop ot mampaibil da un mangngilongilot."

⁵¹Utdi, inimus Jesus sidat disipulus na un, "Naawatan yu un losan dan inyabalig ku?" "On," kanan da.

⁵²Ot kinnanang Jesus un, "Nu kama't di, maawatan yu payon un san mistulun di lintog un natudtuduwan sidan maipanggop sin mangiyapuwan Apudyus, maiyalig si osa'n gumaluyan un mangokal sidat bagu kan dadaana alikam na un naitalipon sit iiggaan di alikam."

Adin Dat Kailiyan Jesus Nanuttuwa Kan Siya

(*Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30*)

⁵³Gangputon man Jesus dat abalig na, tinengyana diya igaw, ⁵⁴ot nangulin sit boboloy da. Ummoy nansulu't dit sinagoga ot nasnasdaaw dat nandongol sit tudtudu na ot kanan da un,

“Nangal-an ditu uttun silib na kan pannakabalinna’n mangwa’t nakaskasdaaw? ⁵⁵Bokon kada sat anak Jose un kalupantel nat? Si Maria dit ina na kan, sada Santiago, Jose, Simon kan Judas dat sunud na! ⁵⁶Inggaw da pay un losan situ dat sunud na un babai! Nangal-al-ana utnat laing kan pannakabalin na?” ⁵⁷Adin dat tagu maawat si Jesus, siya’d gapuna’n imbaga na kan dida un, “Madayaw nat propetan Apudyus sit losana umoyana malaksig sit mismu’n ili na kan sidat kaboloy na.” ⁵⁸Ot adina nangwa’t adu’n nakaskasdaaw sidi ta adida tinuttuwa.

Sat Natoyan Juan Un Mambubunyag

(*Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9*)

14 ¹Sadiya timpu, dingngol Herodes un siya’d mangiyapu utdin Galilea dit damag maipanggop kan Jesus. ²Kanana’t dat tagu na un, “Siya si Juan un Mambubunyaga ummungal. Siya’d gapuna un awad pannakabalin na un mangwa’t nakaskasdaaw.”

³Kama’t di dit imbagan Herodes ta siya’d nampadopap kan nampaiba_lud kan Juan sidit ta impagapu na kan Herodias un asawan Felipe un sunud na. ⁴Ta si Juan, kanayun un ibagana kan Herodes un, “Iyadin dit lintog taku’n asawaom nat ipag nu un si Herodias.” ⁵Ot siya’d gapuna’n piyaon Herodes papatoy si Juan yoong umogyat sidat tagu ta tuttuwaon da un propetan Apudyus si Juan.

⁶Yoong utdit timpun dit algawa naiyanakan Herodes, nan-amung da ot nanadok dit balasang anak Herodias sit sanguwan dat kaaduwan. Nasnas-om si Herodes ⁷ot insapata na utdit anak un itdona kan siya dit ulay singngadan na un kodawona!

⁸Insulun ina na dit ibagana ot kanana’n, “Piyaoka itdom kan sakon dit ulun Juan un Mambubunyag un napalatu.”

⁹Nasigab dit angos ali Herodes yoong gapu’t dit sapatana kan dingngol pay dat sangaili na, imbilin na un maitod dit kodkodawona. ¹⁰Ot nangibaun si ummoy namutu_l sit ulun Juan sit babal_ludan.

¹¹Utdiyon indatong da dit napalatu’n ulun Juan ot intod da utdit balasang. Asin payon dit balasang intod kan ina na.

¹²Matigammuwan man dat disipulus Juan dit naipasamak, ummoy da inala dit ladag Juan un innilbon asida ummoy imbaga kan Jesus.

Pinakanan Jesus Dat Aduadu’n Tagu

(*Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14*)

¹³Magnolan man Jesus dit damag maipanggop kan Juan, tinengyana diya igaw ot nanlugan sit bangka’n kaysan sit igawa maid tagtagguwan ta piyaona’n man-os-ossaan. Yoong matigammuwan man dat tagu, nangkikkiyang da un nangoy sit igid baybay un naitung-ud kan siya.

¹⁴Dumangpot man si Jesus, naila na dadit aduadu’n tagu un naitung-ud. Nadaguwan kan dida ot pinapiya na dadit masakit kan dida.

¹⁵Gumidgidam man, ummoy dat disipulus na kan siya ot kanan dan, “Nasdomon, naid pay tagtagguwan situ. Pada_lnom danat tagu ta umoy da utdan bobo_loy ta gumatang da pay lawan si kanon da.”

¹⁶Summungbat si Jesus un, “Adina masapula manala_n da. Dikayu’d mangitod si kanon da.”

¹⁷Kanan dat disipulus na kan siya un, “Lima’n buko_la tinapay kan duwa’n ikana lawa tun antu kan dikami.”

¹⁸Kinnan Jesus un, “Idatong yu uttu.” ¹⁹Utdiyon imbilin na utdat tagu un mantupak da utdit kabollatan, asina inna_la dat lima’n buko_la tinapay kan duwa’n buko_la ikan ot nantangad langit un nanyaman kan Apudyus. Magangput man, biniibiik na dat tinapay asina intod sidat disipulus na ta iwa_las da utdat tagu. ²⁰Losan da un nabsuga nangan. Ot sinupon da man dat nabun-an, napnu dat kagwampulu’t duwa’n lakba si tinapay.

²¹Umoya lima’n libu dit bilang dat la_laki’n nangan un adina naibilang dat babai kan aabeng.

Sat Kummiyang Jesus Sit Lap-at Dit Danum

(Marcos 6:45-52; Juan 6:15-21)

²²Maabus man di, pinanlugan Jesus dat disipulus na utdit bangka ta umuna da utdit domang sidit mampada_lnanaon sidat tagu. ²³Abusona man pada_lnon dat tagu, nanagada’t dit bateleda ummoy nanluwa_lu’n os-ossaan. Utdit lumabiyon iingaw payyan si Jesus sit bateleda ossaan, ²⁴ot sat bangka’n nanluganan dat disipulus na, inggawon sit adani’t dit gawan dit baybaya itaptappiyak di pa_luung ta nabilog dit bayogboga dumupak kan dida. ²⁵Bungbung-on man, naitung-ud si Jesus un kummiyang sit lap-at dit danum. ²⁶Yoong maila da man dit mangkikkiyang sit lap-at dit danum, nakapakuy da utdit amoda kimut da un kanan dan, “Banig!”

²⁷Yoong dagusa gumminga’t Jesus un, “Adi kayu kumimut ta sakon, adi kayu madanagan!”

²⁸Gumminga pay si Pedro un kanana’n, “Apu! Nu tuttuwa’n sika, pakiyangonak pay sinat lap-at dinat danuma umoy kan sika.”

²⁹“Awenu!” insungbat Jesus. Utdiyon, nilumsa’t Pedro utdit bangka’n kummiyang sit lap-at dit danuma ummoy kan Jesus. ³⁰Yoong magikna na mana nabilog dit bayogbog, kummimut ot utdit ma_lma_lnodon impakuy na un, “Taguwonak Apu!”

³¹Ot dagusa inaggoman Jesus un kanana’n, “Kaakit nat pammatima! Apay manduwaduwa ka?”

³²Utdit nakalugan daona duwa’t dit bangka kak_lata naid dit bayogbog. ³³Ot sadat disipulus na un iningaw sit bangka, nandaydayaw da kan siya un kanan dan “Tuttuwa’n sika’d Anak Apudyus!”

Pinapiyan Jesus Dat Masakit Ud Genesaret
(*Marcos 6:53-56*)

³⁴Utdit makadol_l mang da, dummangpot da utdin bobol_oy Genesaret. ³⁵Mailasin man dat tagu si Jesus, nangibaun da si umoy man-ibaga't dat tagu't dat losana nangkalliputa bobol_oy ot nan-idatong da utdat masakit kan Jesus. ³⁶Nampakpakaasi da kan siya ta ipalubus na un sekgelon dat masakit dit badut na ulaya lawa'n sat lagayadana. Ot losan dat nanekgel, kummiya da.

Sat Tutdudu'n Tinawid Dat Judio Utdat Dadakko_l Da
(*Marcos 7:1-13*)

15 ¹Inggaw da ud Fariseo kan mimistulun di lintoga nanligwat Jerusalem un ummoy kan Jesus ot inimus da un, ²"Apay danat disipulus nu un adida unudon dit kadawian un impatawid dat dadakko_l taku? Adida unudon dit kadawiana mambubulu't ima^z asida mangan!"

³Summungbat si Jesus un, "Ot apay un salungasingon yu dat bilin Apudyus maipagapu ullawa't dit mamiyaan yu un maunud dat kadawiana naipatawid kan dikayu? ⁴Ta kanana't dit bilin Apudyus un, 'Dayawom da amam kan inam,' kan kanana pay un, 'Sanat mangibaga't laweng sit ama na onnu ina na, masapula mapatoy.' ⁵Yoong sanat itudtudu yu kanan yu un sat tagu'n mangibaga kan ama onnu ina na un, 'It dok kan Apudyus dit itulung ku kan dikayu,' ⁶adinaon masapula tumulung un mangipaila't dit mandayawana kan ama na onnu ina na. Inwalin yu dit bilin Apudyus gapu ullawa't gagom yu un mangunud sidan kadawiana tinawid yu. ⁷Man-ag-agin kayu! Tuttuwa dit paimpadtun Apudyus kan propeta Isaias maipanggop kan dikayu un kanana'n,

⁸'Sadatuwa tagu, dayawon da ud sakona lawa si bagbaga, yoong adayu dit aangson da kan sakon.

⁹Maid selselbin dit mandayawan da kan sakon gaputa itudtudu da dat lintoga kingwan di tagu ot ibilang daon un lintog ku.' "

Sat Makabasulan Di Tagu
(*Marcos 7:14-23*)

¹⁰Utdi, inayagan Jesus kan siya dat adu'n tagu ot kinnanana kan dida un, "Donglon yu tun ibagak ot ammaan yu un anagon! ¹¹Bokona siya'd

^z 15:2 Sat kadawian dat Judio un mambubulu't ima, bokona dalapnu nada_lus dat ima da asida mangan nu adi koon da dalapnu nada_lus da utdit man-iilan Apudyus un naid mapabalawan da. Satu un tutdudu impatawid dat dadakko_l da un koon da dalapnu mada_lusan da utdat singngadan na mana maaggoman da un ibilang dat Judio un mampadag kan dida.

mampadadag si tagu dit ipalnok na utdit sangi na nu adi sadit lawenga ibagan didit sangi na.”

¹²Utdi ummoy dat disipulus Jesus kan siya ot kanan dan, “Tigammuma laweng dit angos dat Fariseo utdat dingngol da un imbagam?”

¹³Summungbat si Jesus un, “Losana muła un bokona immulan Amak ud langit, mabagut nu dumtong dit timpu na. ¹⁴Bay-an yu danat Fariseo! Ta kama da si nakulapa puyut. Ot nu nakulap nat mangipuyut sidan pada da un nakulap maotdag da un maamin sit bitu.”

¹⁵Guminga man si Pedro kanana’n, “Ilawag nu ud nu sin dit kaipooyan dit inyabalig nu.”

¹⁶“Apay pati kan dikayu adi kayu makaawat?” kinnanana Jesus kan dida. ¹⁷“Adiyu kad tigammu un sat lumnok sit sangin di tagu, makana lawa un manalan sit buwang asi lumaksun? ¹⁸Yoong sadat bagbaga’n manligwat sit sangin di tagu, manligwat sit aangsona ot siya’d mampadadag kan siya. ¹⁹Ta sat aangson siya’d manligwatan dit losana nadadaga somsomok di tagu un mangidulun kan siya’n kumatoy, makadagdag, mangwa utdan koko-on di man-asawa utdin daan na payyan maasaw-an, man-akaw, mantuli kan manlikud. ²⁰Siya datu dan mampadadag si tagu, bokona sat adi mambułuwan sit daan manganan.”

Sat Babai’n Amod Dit Pammati Na

(*Marcos 7:24-30*)

²¹Maabus man di, tinengyan da Jesus diya boboloy ot kaysan sin adani’d Tiro kan Sidon. ²²Ummoy kan Jesus dit osa’n babai un iCanaan un bokona Judio ot impakuy na un kanana’n, “Apu un kaganakan David, kaasiyanak ta sinakayan di dimunyu din anak ku un babai ot amod din ligat na.”

²³Yoong adin Jesus summungbat kan siya. Ot ummadani dat disipulus na kan siya ot kindaw da un, “Manalnom! Ta nadamit un nat maitungtung-ud!”

²⁴Utdi, kinnanana Jesus un, “Naibaunaka lawa’n umoy tumulung sidat kaganakan Israel un alig da ud naiyawa un kannelu.”

²⁵Yoong ummoy kampay dit babai nan-okog sit sanguwan Jesus un kanana’n, “Tulunganak Apu!”

²⁶Summungbat si Jesus un, “Bokona kalobbongana’n ikob-al ta utdanat asu dit kanon di abeng.”

²⁷Kinnanana dit babai un, “Tuttuwa nat Apu, yoong ulay sadat asu kanon da pay dat bugtan dit apu da un maotdag sit bansag.”

²⁸Utdi kinnanana Jesus sit babai un, “Tuttuwa’n amod nat pammatim ot makwa nat piyaom.”

Ot dagusa kummiya dit abeng na.

Pinapiyan Jesus Dat Adu’n Tagu

²⁹Tinengyan Jesus diya igaw ot nangoy sit igid bananaw sidin Galilea asi nanagada’t dit bateled ot nantupak. ³⁰Aduadu’n tagu’n

ummoy kan siya un nan-idatong sidat napilay, nakulap, naumol kan adu dat udum paya masakit. Innigga da dida't dit sanguwan Jesus ot pinapiya na dida.

³¹Utdi, nasnasdaaw dat tagu't dit naila da un mambagbaga dat naumol, kumiyang dat napilay kan umila dat nakulap ot nandaydayaw da kan Apudyus un siya'd daydayawon dat kaganakan Israel.

Pinakanan Jesus Dat Opata Libu'n Tagu
(*Marcos 8:1-10*)

³²Tulu'n al-gaw daon sidi utdit inayagan Jesus dat disipulus na ot kanana'n, "Madaguwanak sidatu'n tagu ta tulu'n al-gaw daon kan ditaku't tu ot naidon kanon da. Adik piyaona mana non dida un mabibittil ta maulaw da kad sinat dalan ya."

³³Summungbat dat disipulus na un, "Mangal-an mi si umanaya ipakan mi utdatu'n aduadu'n tagu't tun naid taguna'n igaw?"

³⁴Ot inimus Jesus un, "Piga dit tinapay yu un awad sinat?" "Pitu'n bukol kan antu da pay akita ikan un banan-og," insungbat da.

³⁵Pinantupak Jesus dat tagu't dit pita. ³⁶Utdi, inna la na dat pitu'n bukola tinapay kan akita ikan ot nanyaman kan Apudyus. Maabus mana manyaman, biniibiik na dat tinapay kan ikan asina intod sidat disipulus na ot inwalas da utdat tagu.

³⁷Losan da un nabsuga nangan. Ot sinupon man dat disipulus Jesus dit nabun-an, napnu dat pitu'n lakba. ³⁸Opata libu dit bilang dat lalaki'n nangan un adina naibilang dat babai kan aabeng.

³⁹Maabus man di, pinadalanon Jesus dat adu'n tagu asida nambangka utdat disipulus na un kaysan sidin sakup Magadan.

Kindaw Dat Fariseo Kan Saduceo Un Man-am-amug Si Jesus
(*Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56*)

16 ¹Inggaw da ud Fariseo kan Saduceo un ummoy namadpadas kan Jesus ot kindaw da kan siya'n mangipaila't am-amuga mangilasinan da un si Apudyus ud nangibaun kan siya.

²Yoong kinnanana Jesus un, "Nu mangaglalak nu gidgidam kanan yu un napiya'n al-gaw nu bigat. ³Ot nu mangaglalak kan nabunot din langit nu biggabiggat kanan yu paya umudan. Mabalina yu un maibaga dit kasasaad dit al-gaw nu ilan yu din langit yoong adiyu maibaga dit kaipooyan dan mangimatunana makmakwa uttuwa timpu? ⁴Talona nadadag kayu'n tagu't tuwa lonap. Nan-awidan yu si Apudyus! Man-inap kayu si am-amug si mangilasinan yu yoong maid udum si ipailak nu adi sat naipasamak sit Jonas," kinnanana ot tinengyana dida'n kaysan sit domang.

Bintaga Maipanggop Sidat Tuidtudun Dat Fariseo Kan Saduceo
(*Marcos 8:14-21*)

⁵Makadolmang man da Jesus sidit bananaw, nagasmok dat disipulus na un adida nambalun si tinapay. ⁶Utdit nambagbaga si Jesus kinnanana un, “Mansiput kayu ot alimbanan yu dit bubud dan Fariseo kan Saduceo.”

⁷Magngol da man dit imbagan Jesus nambabagbagaan da un kanan dan, “Siya’d imbaga na di ta naliuwan taku’n nambalun.”

⁸Yoong titiggammun Jesus dit babagbagaon da ot kanana kan dida un, “Kaakit nat pammati yun. Apay un sanat kamaid di tinapay yu nat babagbagaon yu? ⁹Adiyu kad payyan maawatan un awad pannakabalin ku? Naliuwan yu kadon dat lima’n buko^{la} tinapaya naipakan sidat lima’n libu un tagu? Piga’n lakba dit nabun-ana sininup yu? ¹⁰Onnu sat pitu’n buko^{la} tinapaya naipakan sidat opata libu’n tagu? Piga’n lakba dit nabun-ana sininup yu? ¹¹Adiyu kad payyan maawatana bokona tinapay dit ug-ugudok kan dikayu’t dit imbagaka adayuwan yu dit bubud dat Fariseo kan Saduceo?”

¹²Utdi, naawatan dat disipulus na un bokona sad adayuwan da dit bubud di tinapay nu adi sat ituidtudun dat Fariseo kan Saduceo.

Imbagan Pedro Nu Singngadan Jesus
(*Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21*)

¹³Utdit inummoy da Jesus sin lakub Cesarea Filipos, inimus na utdat disipulus na un, “Singngadan ku un Inyanak di Tagu utdit makanan dat tagu?”

¹⁴Summungbat da un, “Kanan dat uduma sika kanu dit Juan un Mambubunyag. Kanan pay dat uduma sika kanu dit Elias yoong sadat udum payyan kanan da un sika dit Jeremias onnu osa’t dat propetan Apudyus.”

¹⁵Ot inimus Jesus kan dida un, “Ot dikayu pay nu, singngadan ku utnat makanan yu?”

¹⁶Summungbat si Simon Pedro un, “Sika dit Kristu un Anak ud matatagu un Apudyus.”

¹⁷Kinnanana Jesus un, “Nagasat ka Simon un Anak Jonas ta bokona tagu nat nangipatigammu uttu kan sika, nu adi si Amak ud langit. ¹⁸Ot ibagak kan sika un sanat ngadan nu un Pedro, batu dit kaipooyana. Ot sanata batu dit pannana mangisaadak sidat kadagupan dat tagu’n manuttuwa kan sakon. Ot maid makaabak kan dida un ulay nu san pannakabalin ud katoy. ¹⁹Ot itdok kan sika dit tulbok^a sin mangiyapuwan Apudyus ot nu singngadan nat adim ipalubus situn pita, adina pay

^a 16:19 San piyaona’n ugudon dit tulbok, kalintogan.

maipalubus sin langit. Ot singngadan na mana ipalubus nu uttun pita, maipalubus pay sin langit.”

²⁰Utdi, impaypaysod Jesus binilin dat disipulus na un adida un talon ibagbaga’t udum un siya dit Kristu.

Impatigammun Jesus Dit Mapatoyana Kan Umungalana

(Marcos 8:31–9:1; Lucas 9:22-27)

²¹Manipud sidiya timpu, inlugin Jesus un ipatigammu’t dat disipulus na un masapula umoy sin Jerusalem ot adu’n ligata sagapalona utdat lalallakay di Judio, aap-apun di padi kan mimistulun di lintog kan mapatoy yoong umungal nu maikatlu’n al-algaw. ²²Utdi, indallay Pedro utdit ad-adayu ot inggimau na un kanana’n, “Apu, iyadayun okyan Apudyus. Adina mabalina maipasamak kan sika nat kama’t nat.” ²³Yoong sinangun Jesus ot kinnanana kan siya’n, “Adayuwanak Satanas! Lappod ka kan sakon. Ta bokona sat piyaon Apudyus nat sosomkom nu adi sat piyaon di tagu.”

²⁴Ot kinnanana Jesus sidat disipulus na un, “Nu sinnat mamiya un maidagamung kan sakon, masapula igongda naona somsomkon dit mataguwana uttun pita, bukudona dit kulus^b na asi umunud kan sakon. ²⁵Ta sanat tagu’n manalakug sit mataguwana’t tun pita, adina maitdan si mataguwana’t inggaingga yoong sat tagu’n matalak na dit mataguwana maipagapu’t manuttuwaana kan sakon, maitdan si mataguwana’t inggaingga. ²⁶Ngadan nat maganab nat osa’n tagu nu mangkuwa na dan losana kinabaknang situn lubung yoong matalak na dit mataguwana’t inggaingga? Ta naid mabalina maitod di tagu si kasukat di mataguwana. ²⁷Sakona Inyanak di Tagu, mangulinak un bulun ku dat aanghel ku kan awad kan sakon dit nakaskasdaawa kinangatun Amak. Nu dumatong diya timpu gun-gunaak dat losana tagu manigun sit kingkingwa da. ²⁸Ot tuttuwa tun ibagak un awad kan dikayu un antu uttun satun ud adi yan matoy inggana si ilan da ud sakona Inyanak di Tagu un dumatonga Ali.”

Sat Naobsan Dit Ilan Jesus

(Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

17 ¹Lumabas man onoma algaw, indallay Jesus si Pedro, da Santiago kan Juan un mansunud un nanagada’t dit nangatu’n bateled. ²Inggaw da man sidi, naobos dit ilan Jesus. Makasiling dit pasngit na un kama’t init kan napo|kapo|kas dit badut na un kama’t silawa makasiling. ³Ot kaklata nailan dat tu|u’n disipulus Jesus da Moses kan Elias un makabagbagbaga kan Jesus. ⁴Ot guminga man si Pedro, kanana

^b 16:24 San kaipooyan din mamukud si kulus, disididu din osa’n tagu un mapaligatan onnu mapatoy maipagapu’t dit umunudana kan Jesus

kan Jesus un, “Apu, napiya ta antu taku uttu. Nu piyaom mangwaak si tulūn sigay situ, mangkuwam nat osa, mangkuwan Moses nat osa kan mangkuwan pay Elias nat osa.”

⁵Utdiya mambagbagaana payyan, inggaw bunota makasilinga nangayyung kan dida’n losan ot inggaw ginga’n nanligwat sit bunota kanana’n, “Siyatu’d pipiyaoka Anak ku un masmas-omak, dumngol kayu kan siya.”

⁶Donglon man dat disipulus Jesus di, inumping da utdit pita ta amod dit kimut da.

⁷Yoong ummadani si Jesus kan dida ot inagpadana dida un kanana’n, “Lumigwat kayu! Adi kayu kumimut.”

⁸Utdit manlungayat da, naid innila da si udum nu adi si Jesus ullawa.

⁹Utdit madama’n gumusad da utdit bateled, binilin Jesus dida un, “Adiyu ibagbaga’t udum dit naila yu inggana’t umungalaka Inyanak di Tagu kan katoy.”

¹⁰Utdi inimus dat disipulus na un, “Apay kanan danat mimistulun di lintoga masapula umun-una kanu’t Elias un dumatong nu sadit Kristu nu?”

¹¹Summungbat si Jesus un, “Tuttuwa’n masapula mauna’t Elias dumatonga umoy mangisagana’t dat losan. ¹²Yoong ibagak kan dikayu un naabusona dummatong si Elias yoong adin dat tagu naimatunan ot kingwa da dat piniya da un kingwa kan siya. Ot padana pay un paligaton da ud sakona Inyanak di Tagu.”

¹³Utdiyon, naawatan dat disipulus na un si Juan un Mambubunyang dit ibagbaga na un Elias.

Pinapiyan Jesus Dit Abenga Sinakayan Di Dimunyu

(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

¹⁴Dakngon man da Jesus dit inggawan dat adu’n tagu, inggaw tagu’n ummadani kan siya un nampalintumong sit sanguwana’n kanana’n,

¹⁵“Apu, kaasiyam din abeng ku un lalaki ta nakoldas ot talona mampalpaligat. Kanayuna matukas sin apuy kan danum. ¹⁶Ummoyak impaila’t danat disipulus nu yoong adida mapapiya.”

¹⁷Summungbat si Jesus un, “Ay, naid pammati yu un tagu’t tuwa lonap kan bokobokon nat somsomok yu! Kamaan nat kabayag ku un iinggow kan dikayu inggana’t manuttuwa kayu? Kamaan nat kaandun nat mangiyan-anusak kan dikayu? Idatong yu kan sakon nat abeng.”

¹⁸Idatong da man, inggimaun Jesus dit dimunyu ot tinengyana dit abeng ot dagusa kummiya.

¹⁹Utdiyon ummoy dat disipulus kan Jesus un dida ullawa ot inimus da kan siya un, “Apay adimi maaddag diya dimunyu nu?”

²⁰Summungbat si Jesus un, “Onta akit nat pammati yu. Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, ulay nu kama’t bukol di mustasa nat kaban-og nat

pammati yu, mabalina kanan yu uttun bateled un, ‘Umalis ka utdi,’ ot umalis. Maida talon adiyu makwa. ²¹Yoong sadan kama’t diya dimuny, adida maaddag nu adin dit mangaddag ipapati’n manluwala kan lumangan paya mangan sidit manluwaluwana.”^c

Imbagan Uman Jesus Dit Maipangop Sit Matoyana
(*Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45*)

²²Utdit nandatdatong da Jesus sidat disipulus na ud Galilea, imbagana kan dida un, “Sakona Inyanak di Tagu, dandaniyona maiyawatak sidat tagu. ²³Patoyon da ud sakon yoong nu maikatlu’n algaw mapaungalak.”

Utdi, amod dit domdom dat disipulus na.

Sat Nambayadan Jesus Sit Bugis Di Timplu

²⁴Dumatong man da Jesus ud Capernaum sidat disipulus na, inimus dat man-uuḷup si bugis di timplu kan Pedro un, “Mambayad pay nat mistulu yu ut bugis di timplu?”

²⁵“Inonaan!” insungbat Pedro.

Lumnok man si Pedro utdit boḷoya inggawan Jesus, naun-una’t Jesus gumminga’n kanana’n, “Pedro, ngadan nat makanam, sin dit mambugison dat ali’t tun lubang? Sadat tagu da onnu sadat kakkaili?”

²⁶“Sadat kakkaili,” insungbat Pedro.

Kinnanana Jesus un, “Nu siyanat, di adina masapula mambayad dat tagu da. ²⁷Yoong dalapnu adi dita lawengon sidan tagu, umoy ka utdin bananaw ta umoy ka mamungwit. Sat umuna’n gongtoma lamos ilam dit sangi na kad awad odasam si pilaka umanaya mambugis ta. Alam ta siya’d mambayad nu utnat bugis ta un duwa.”

Sat Kangattuwan Sin Mangiyapuwan Apudyus
(*Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48*)

18 ¹Utdi payona timpu ummoy dat disipulus Jesus kan siya inimus un, “Singngadan dit kangattuwan sin mangiyapuwan Apudyus?” ²Utdi nangayag si Jesus si abeng ot pinasikad na utdit gawa da. ³Utdi, kinnanana’n, “Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, nu adi kayu mambalaliw kan mambalin si kama nu abeng payyan, adi kayu maidagamung sidan iyapuwan Apudyus. ⁴Singngadan na mana napakumbaba un padan tun abeng, dida’d kangattuwan sin mangiyapuwan Apudyus. ⁵Singngadan na mana mangawat si kama’t tu un abeng un ipagapu na kan sakon, sakon ud inawat na.”

^c 17:21 Satu un bersikulu naid sit kaaduwana manuskrito sin bagbagan di Griego yoong awad sin Marcos 9:29.

Sat Maigapuwan Di Makabasulan
(*Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2*)

⁶“Yoong singngadan na man un maigapuwan di makabasulan di osa’t datuwa aabenga mamati^d kan sakon, un-unnaya lawa’n matakodan si dakolana gigillingana batu dit bagang na asi maidawat sin baybay dalapnu malmos. ⁷Nasigaba talon tun kasasaad situn lubung ta adu dan mabalina maigapuwan di makabasulan di tagu. Awada awad datuwa maigapuwan di makabasulan yoong kaasi pay nat tagu’n maigapuwan di osa un mambasul.

⁸“Ot nu sanat imam onnu ikim nat maigapuwan nat makabasulam, putdom ta idawat nu! Ta un-unnaya lawa un osossaan nat imam onnu ikim un lumnok sin mataguwan si inggaingga, nu sanat duwa nat imam onnu ikima maidawat sin apuya adi maksop. ⁹Ot nu sanat atam nat maigapuwan di makabasulam, tuwilom ta idawat nu. Ta un-unnaya matagu ka si inggaingga’n osossaan nat atam nu sanat duwa nat atama maidawat sin apuy sin impiyelnu.”

Sat Naiyawa’n Kannelu
(*Lucas 15:3-7*)

¹⁰Intultuluy Jesus un kanana’n, “Ilan yu ta adiyu idapdapay ulay osa’t datuwa aabeng. Ibagak kan dikayu un sadat aanghel un manga-ayyuwan kan dida kanayuna awad dat din sanguwan Apudyus un Amak sin langit. ¹¹Ot sakona Inyanak di Tagu, ummoyak situ un managu’t dat tagu’n naiyawa.^e

¹²“Ta ngadan nat koon nat tagu’n awad si singgasuta kannelu nu maiyawa dit osa? Adina kad taynan dat siyamapulu’t siyam sin tangsa ta umoy na inapon dit osa’n naiyawa? ¹³Ot nu odasana, ibagak kan dikayu un amo matalok sit osa un indasana nu sadadit siyamapulu’t siyama adi naiyawa. ¹⁴Ot padana pay kan Amak sin langit un adina piyaona awad osa’t datuwa aabeng na ud maisina kan siya.”

Sat Koon Sidat Makabasul Kan Ditaku

¹⁵“Nu nakabasul kan sika nat bulun nu un manuttuwa, umoy ka kan siya ta ibagam dit nakabasulana yoong koom nu dudduwa-an kayu. Ot nu dumngol ta mampakawan impaolim dit napiya un mambulbulunan yu. ¹⁶Yoong nu adina dumngol, mangidallay ka si osa onnu duwa’t bulun nu un umoy obos makabagbaga kan siya dalapnu awad duwa onnu tulu’t mamanoknok sidan losana maugud. ¹⁷Ot nu adina kampany donglon dida, ipatigammum sidat bulun yu un manggigimung. Nu adina kampany

^d 18:6 Ilan yu utdin Lucas 17:2 ^e 18:11 Satu un bersikulu naid sidat uduma manuscrito.

dumngol kan dida ibilang yuwona tagu'n adi manuttuwa kan Apudyus onnu padan dat man-uulup si bugisa gumabasul.

18 "Ot ibagak kan dikayu'n losana disipulus ku un, nu singngadan nat adiyu ipalubus situn pita, adina pay maipalubus sin langit. Ot nu sinnat ipalubus yu uttun pita, maipalubus pay sin langit.

19 "Padana paya, nu man-ampayunan danat duwa kan dikayu'n manuttuwa nat kodawon da kan Amak ud langit, maitod. 20 Ta nu sinnat kawadan di duwa onnu tulu'n mandatdatonga maipagapu't din naiyossaanan da kan sakon, awadak pay kan dida utdi."

Sat Maipasamak Sit Adi Mamakawan Sit Padana Un Tagu

21 Utdi, ummoy si Pedro kan Jesus ot inimus na un "Apu, mamimpiga'n pakawanok din bulun ku un makabbasubasul kan sakon, mamimpitu?"

22 Summungbat si Jesus un, "Bokona mamimpitu ullawa, nu adi pakawanom si mamimpitumpulu un pitu. 23 Ta san mangiyapuwan Apudyus, maiyalig si ali un piyaona'n mansingil sidat manselbeli kan siya. 24 Manlugi mana mansingil, inyoy da dit osa'n milyu-milyun dit bayadana. 25 Yoong gaputa adina makabayad, imbilin dit ali un mailaku da un losana simbalayan dalapnu manselbeli da si udum kan mailaku pay dan losana sanikuwa da dalapnu makabayad.

26 "Yoong dagusa nampalintumong diya tagu utdit atubang dit ali ot kanana'n dit nampangpangaasi un, 'Apu, anusam yan ta asik aminon bayadan nu awad ibayad ku.'

27 "Utdi kinaasiyan didit ali ot pinakawan na dit utang na asina pinadalan.

28 "Lumaksun man di un tagu, inabot na dit padana un manselbeli un nakautang kan siya si singgasuta denario.^f Dagusa dinokmaana ot pinsol na un kanana'n, 'Bayadam dit utang nu kan sakon.'

29 "Yoong nampalintumong dit padana un manselbeli ot nampakpakaasi'n kanana'n, 'Anusam yan ta asik aminon bayadan nu awad ibayad ku.'

30 "Yoong ummadina ta pinabalud na inggana't makabayad sit utang na.

31 "Nailan dat pada da un manselbeli dit naipasamak ot laweng dit angos da ot ummoy da imbaga't dit ali dat losana napasamak.

32 "Utdi pinaayagan dit ali diya manselbeli ot kanana kan siya un, 'Nadadag ka paya manselbeli. Adik sika pinambayad gaputa nampangpangaasi ka. 33 Ot kinaasiyam pay okyan dit padama manselbeli un kama't dit nangkakaasik kan sika!'

34 "Gapu utdit amoda sulag dit ali pinabalud na diya manselbeli ta madusa inggana't mabayadana dat losana utang na."

^f 18:28 Ilan yu utdin glosario

³⁵Utdiyon kinnanan Jesus un, “Siyadi’d padan din koon Amak langit kan dikayu nu adiyu ud gattoka pakawanon dan bu^lun yu.”

Tudtudu Maipanggop Si Idang

(*Marcos 10:1-12*)

19 ¹Gangputon man Jesus itudtudu’n losan dadi, tinengyana’d Galilea ot kaysan sin lakub Judea utdin kapon domang didin wangwang Jordan.

²Adu dat tagu’n naitung-ud kan siya ot pinapiya na dat masakit kan dida.

³Inggaw da ud Fariseo un ummoy kan siya da^lapnu padpadason da ot inimus da un, “Ipalubus kad dit lintog taku’n idangan dit la^laki si asawa na si kumpolmi’n gapuna?”

⁴Summungbat si Jesus un, “Adiyu kad binasa dit naikanglita ugud Apudyus un sidit damu’n namaloswaana’t tagu kingwa na dit la^laki kan babai? ⁵Ot kanana un ‘Siya’d gapuna un tengyan dit la^laki da ama na kan ina na ta umoy sumip-un sit asawa na kad mambalin da si osa.⁸ ⁶Utdi bokonona duwa nu adi kama dat ossaana long-ag. Isunga singngadan na mana pinansip-un Apudyus un man-asawa, maid tagu’t mabalina mangidang kan dida.”

⁷Utdi, inimus uman dat Fariseo un, “Nu siyadi, apay imbagan dit lintog Moses un mabalina mangitod dit la^laki’t dit asawana si kasulatan dit man-idanganda, asina pada^lnon?”

⁸Summungbat si Jesus un, “Pinalubusan dikayu kan Moses un umidang sidat asawa yu gaputa adi kayu matudtuduwan yoong bokona siya’d panggop Apudyus sit pogpoga’n nangwaana’t tagu di. ⁹Ot ibagak kan dikayu un, mabalina umidang nat la^laki nu nakadagdagas dit asawa na yoong makabasul si dagdagas nu mangasawa’t udum.”

¹⁰Utdi, kanan dat disipulus na un “Nu siya’d kokwana di, un-unnay din adi mangasawa.”

¹¹Kinnanan pay Jesus un, “On, yoong bokona losana tagu’n makakwa’t di nu adi sadan nangitdana lawan Apudyus si kaboolana adi mangasawa.

¹²Ta awad da ud adi mangasawa gaputa nakawoy da manipud sit naiyanakan da. Awad da pay uduma adi mangasawa ta naibutuwan da. Ot awad da pay uduma adi mangasawa da^lapnu maiyossaan da un mangiwalagawag sit maipanggop sit mangiyapuwan Apudyus. Ot sadan kaboolan da un adi mangasawa, adida.”

Binindisyunan Jesus Dat Aabeng

(*Marcos 10:13-15; Lucas 18:15-17*)

¹³Inggaw da ud tagu’n nan-idatong sidat aabeng da kan Jesus da^lapnu agpadana dida’n iluwaluwan un bindisyunan yoong inggimaun dat disipulus Jesus dat tagu.

8 19:5 Genesis 2:24

¹⁴Utdi kinnanana Jesus un, “Bay-an yu un umoy danat aabeng kan sakon, adiyu iyapa dida ta sadan kama kan dida dan maidagamung sin mangiyapuwan Apudyus.”

¹⁵Utdi, inyagpad Jesus dit ima na un namindisyun kan dida asina kaysan.

Sadit Nabaknanga Tagu

(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

¹⁶Ininggaw osa'n tagu un ummoy kan Jesus nan-im-imus un, “Mistulu, ngadan dit napiya un kook dalapnu mataguwak si inggaingga?”

¹⁷Summungbat si Jesus un kanana'n, “Apay imusom kan sakon nu sin dit napiya. Ossaana lawa din napiya un siya si Apudyus. Ot nu piyaoma matagu't inggaingga, tungpalom dat bilin na.”

¹⁸Inimus payyan dit tagu un, “Ngadan na un bilin?”

Summungbat si Jesus un, “Adika kumatoy. Adika managdagas. Adika man-akaw. Adika mangkustigu si tuli. ¹⁹Dayawom da amam kan inam kan piyaom dat bulun nu un kama't nat mampipiyam sinat long-ag nu.”

²⁰Summungbat dit lalaki un, “Tungtungpaloka losan danaton ot ngadan na payyan nat masapul ku?”

²¹Kinnanana Jesus kan siya un, “Nu piyaoma talona maid mangkulangam, umoy ka ilaku'n aminon dat kukuwam ot itdom sidat nakapus dit bayad na kad awad binaknang nu ud langit, asikaon umunud kan sakon.”

²²Donglon man dit lalaki di, nanduduuy ot kaysana madomdomdoman ta talona baknang.

²³Utdi, kinnanana Jesus sidat disipulus na un, “Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, nasigaba makalnok danat nabaknang sin mangiyapuwan Apudyus. ²⁴Ot ibagak payyan kan dikayu un nalaslasu'n mangoy nat kamelyu utnat abut di tanud nu sanat baknanga tagu'n lumnok sin mangiyapuwan Apudyus.”

²⁵Donglon man dat disipulus na di, talona nasnasdaaw da ot inimus da un, “Singngadan dat taguwon Apudyus nu?”

²⁶Yoong tummukkol si Jesus kan dida un dit summungbat un, “Adina makwa di nu tagu'd mangwa yoong si Apudyus kaboolana'n mangwa't dan losana banag.”

²⁷Utdi kinnanana Pedro un, “Dikami nu, un tinengyan mi dat losana kukuwa mi dalapnu sika'd uunnudon mi ot sin dit gun-guna mi?”

²⁸Summungbat si Jesus un, “Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, nu masukatan tun lubung si bagu, mantupakak un Inyanak di Tagu utdin madaydayawa tronok un mangiyapu. Ot dikayu'n disipulus ku, mantupak kayu pay sidat kagwampu't duwa'n trono un manguis sidan tribun dat kagwampu't duwa'n anak ud Israel.^h ²⁹Ot losana maneyan sit boloy na

^h 19:28 Onnu Jacob.

onnu susunud na onnu ama na onnu ina na onnu aabeng na onnu pita na maipagapu't umunudana kan sakon, adayu'n aduadu dan maawat na nu sat tinengyana kan tawidona pay dit mataguwan un maid kigad na. ³⁰Yoong adu dat tagu'n maun-una uttun satun un maudi kan adu dat tagu'n maudi uttun satun un maun-una nu timpu na."

Abalig Maipanggop Sidat Mangkokokwa't Dit Kaubasan

20 ¹"San man-apuwan Apudyus maiyalig si tagu'n nanawag dit minul_ana't ubas. Ot nanwiswis-ita ummoy nan-inap si tangdanana't tagu'n mangkokwa't dit kaubasana. ²Intulon na un tangdanana dida't osa'n denarioⁱ si sin-algaw ot imbaun na dida'n umoy nangkokwa't dit kaubasana.

³"Mangmanganan man si bang-oga banga, ummoy uman nan-ila't tagu ot indasana dat gasikadan sit lalakkuwana naid si kokkoon. ⁴Ot imbaga na kan dida un, 'Ikayu pay mangkokwa't din kaubasak ta tangdanak dikayu si kustu'n tangdan yu.' Utdi ummoy da.

⁵"Mamatuk man kan padana pay sit nandangwilis si init, ummoy payyan nan-inap. ⁶Manuldullalayap man si init, ummoy uman nan-inap si mangkokwa ot naila na dat uduma gasikadana naid si koon ot kinnanana'n 'Apay palabson yu ullawa nat al-algaw yu uttu un naid si kokkoon?'

⁷" 'Onta naid ussiya'd manangdan kan dikami,' kinnanana da. 'Ot umoy kayu pay mangkokwa't din kaubasak,' kinnanana kan dida.

⁸"Gumidgidam man, inayagan dit singkuwa't dit kaubasan dit kapatas na un kanana'n, 'Ayagam dat nangkokwa ta itdom dit tangdan da, manlugi't dat naudi inggana't dadit nauna'n nangkokwa.'

⁹"Dumatong man dat nanlugi'n nangkokwa't dit manuldullalayapan init, tinangdanana dida't sin-ossa un denario. ¹⁰Utdit dumatong dadit ummun-una un nangkokwa, kanan da nu ad-adu dit tangdan da yoong padana pay sit tangdan dadit naudi un sin-ossa un denario. ¹¹Inala da dit tangdan da ot inlugi da un nanlili't dit singkuwa't dit kaubasana kanan dan, ¹²'Sadat nangkokwa't sin-olasa lawa, naipada dit tangdan da kan dikami'n nangkokwa'n nampaalgaw sit nasigaba init.'

¹³"Yoong kinnanana dit singkuwa't dit kaubasan sit osa't dat nangkokwa un, 'Gayyom, bokona kinuluk ku dikayu ta intulon yu un tangdanak dikayu't osa'n denario si sin-algaw. ¹⁴Ot alan yu nat tangdan yu ta manalan kayu. Piyaoka tangdanan datun naudi si padan dit tangdan yu. ¹⁵Bokon kad si kalintogaka mangwa't piyaok sit pilak ku pay lawan? Onnu umapal kayu gaputa nalaayaka tagu?' "

ⁱ 20:2 Ilan yu utdin glosario

¹⁶Utdi inyanungus Jesus un kanana'n, "Sadan naudi maun-una dan tu, ot sadan ummuna maudi dan tu."^j

Pitlun Jesus Nangibaga't Dit Maipanggop Sit Matoyana
(*Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34*)

¹⁷Utdit managad-an da Jesus un umoy Jerusalem, tinang-il na dat kagwampulu't duwa'n disipulus na un binagbaga ot kanana'n, ¹⁸"Dumngol kayu! Managada taku'd Jerusalem ot sakona Inyanak di Tagu maiyawatak sidat aappun di padi kan mimistulun di lintog ot ikoddong da un mapatoyak. ¹⁹Asida iyawat sakon sidat bokona Judio dalapnu manliwliw-anak, kumkumpasanak kan ilansaak sidit kulus yoong umungalak sin maikatlu'n algaw."

Sat Kindaw Dit Inan da Juan Kan Santiago
(*Marcos 10:35-45*)

²⁰Maabus man di, ummadani dit asawan Zebedeo un bulun na dat duwa'n anak na. Nampalintumong sit atubang Jesus dalapnu mangkodaw.

²¹Inimus Jesus un, "Singngadan nat piyaom?"

Summungbata kanana'n, "Ipalubus nu okyan un mantupak tun osa'n anak ku utnat kapon madiwanam kan osa't nat kapon makawigim sin mangiyapuwan."

²²Yoong summungbat si Jesus un kanana't dat duwa'n anak un, "Naid tigammu yu utnat kodkodawon yu. Maboolan yu kad nat ligata sagapalok?"^k "On, maboolan mi," kanan da.

²³Summungbat uman si Jesus un, "Tuttuwa'n mapaligat kayu'n padan din mapaligatak yoong bokona sakon mamili't dat mantupak situn kapon madiwanan ku kan makawigik ta insaganan Amak di un mantupakan dat pinilina."

²⁴Donglon man dat simpulu dit kingwan dat mansunud, summulag da kan dida. ²⁵Utdi, inayagan Jesus dida'n losan ot kinnanana kan dida un, "Titiggammu yu un sadan maapu utdan bokona Judio, puyungon da dan iyapuwan da. Ipailan dadit awad si tulay dit pannakabalin da utdan tagu da. ²⁶Yoong bokona kama't di dit makwa kan dikayu. Ta singngadan na mana mamiya un nangatu, masapula manselbi kan dikayu'n losan. ²⁷Ot singngadan na mana mamiya un siya'd kangattuwan, masapula manselbi kan dikayu un kama't babbaun. ²⁸Kama kan sakona Inyanak di Tagu, bokona dummatongak dalapnu paselbiyak sidan tagu nu adi dummatongak dalapnu manselbiyak kan dida. Dummatongak dalapnu itdok tun angos ku un mansubbut ku utdan adu'n tagu."

^j **20:16** San osa'n kaipooyana, sadan nadoba't saad maitdan da si nangatu'n saad ot sadan nangatu't saad maitdan da si nadoba'n saad. ^k **20:22** Sat naikanglit sin Griego kanana un, maboolan yu kad un uminum sit tasa un uminumak?

Pinapiyan Jesus Dat Duwa'n Nakulap
(*Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43*)

²⁹Lausan man da Jesus ud Jerico, aduadu'n tagu un naitung-ud kan dida. ³⁰Utdit manaddaddalanan da, inggaw da ud duwa'n nakulapa mantutupak sit igid dit kalsa. Utdit magngol da un lumaus si Jesus, nampakuy da un kanan dan, "Kaganakan Ali David, kaasiyan dikami!"

³¹Inggimaun dat tagu dida ot binagaan da dida un walling da. Yoong talona indangsol da ota kinnanun un, "Kaganakan Ali David, kaasiyan dikami, Apu!"

³²Nan-illong si Jesus ot pinaayag na dida asina kinnanun un, "Ngadan nat piyaon yu un kook kan dikayu?"

³³Kinnanun da un, "Apu, piyaon mi un umila." ³⁴Ot nadaguwan si Jesus kan dida ot inaplusana dat ata da ot dagusa ummila da ot naitung-ud da kan siya.

Dinaydayaw Dat Tagu Si Jesus Sit Dummakngana'd Jerusalem
(*Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19*)

21 ¹Adaniyon da Jesus Jerusalem ot dummatong daon sin Betfage utdin bateled Olivo. Utdi nambaun si Jesus si duwa't dat disipulus na. ²Kanana kan dida un, "Umuna kayu utnat madoldola boboloy ot dagusa awad odasan yu si naisilu'n dangki un nangubbu ot ussagan yu ta idatong yu dida kan sakon. ³Nu awad man-imus kan dikayu, kanan yu kan siya un, 'Masapul ud Apu,' ot dagusa ipalubus na un alan yu."

⁴Nakwa di dalapnu matungpal dit paimbagan Apudyus sit propetana't dit un kanana'n,

⁵"Ibaga yu utdan tagu'd Sion un annaton nat Ali yu un dumatong. Napakumbaba kan nangabayu't dangki. On, ubbun di dangki ud nangabayuwana."

⁶Utdi, ummun-una dat duwa'n kaysan ot tinungpal da dit imbilin Jesus kan dida. ⁷Indatong da dit dangki kan sat ubbu na. Inyap-ap da dat kagoy da utdit dangki asin Jesus nangabayuwan.

⁸Kaaduwan sidat tagu dat nangiyap-ap sidat kagoy da utdit dalan, ot sadat udum nanggap-id da utdit sangan di kayu'n inyap-ap sit dalan.

⁹Ot sadat ummuna kan sadat maitungtung-ud kan Jesus, gapappakuyan dan, "Madaydayaw tun kaganakan ali David. Bindisyunan Apudyus tun imbaun na un pannakalong-ag na. Madaydayaw si Apudyus sin langit."

¹⁰Dumatong man da Jesus ud Jerusalem, nabukal dat losana tagu'n kanan da un, "Ngadan ditu?"

¹ 21:5 Zacarias 9:9

¹¹“Siyatu si Jesus un propetan Apudyus un nanligwat Nazaret sin probinsiya’d Galilea,” insungbat dat tagu’n naibuḷun kan Jesus.

Inummoy Si Jesus Sit Timplu

(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹²Utdi, nilumnok si Jesus sit timplu ot pinalaksun na un inamin dadit tagu’n manlalaku kan gumatgatanga ininggaw. Inamin na paya sinuwakkit dat lamesaan dadit mansusukat si pilak kan sadat tutuppakan dat manlalaku si kalupati. ¹³Ot kinnanana kan dida un, “Naikanglit sit ugud Apudyus un, ‘Satu’n boloy ku, mangadanan si boloya luluwwaluwan.’ Yoong pinambalin yu un igaw di makuluk.”

¹⁴Utdi ummoy dadit nakulap kan da napilay kan siya’t dit timplu ot pinapiya na dida. ¹⁵Yoong nakasulag dat aap-apun di papadi kan mimistulun di lintog sidit maila da dat nakaskasdaawa koonan kan magngol da dat aabenga gapappakuyan sidit timplu un kanan dan, “Madaydayaw din kaganakan David.”

¹⁶Ot kinnanana da kan Jesus un, “Magngol nu din ibagbagan dan aabeng?”

Summungbat si Jesus un, “On, magngol ku. Adiyu kad nabasa dit naikanglita ugud Apudyus un kanana’n, ‘Insulum dat aabeng dalapnu ustuustu dit mandadayaw da?’ ”

¹⁷Utdi tinengyan Jesus dida ot kaysan sin Betania un siya’d inumbogana’t diya labi.

Sadit Kayu’n Adi Namunga

(Marcos 11:12-14, 20-24)

¹⁸Mabigat man sidit mangulinan da ud Jerusalem, nabital si Jesus. ¹⁹Ot maila na man dit kayu’n igus sit igid dit dalan ummadani ta ilana nu awad bunga na yoong naid ta abus dit tubu na ullawa. Utdi inggiyaw na dit kayu’n kanana’n, “Maidon mamungaam!” Ot dagusa nalangu dit igus.

²⁰Ilan man dat disipulus na di, nasnasdaaw da ot kanan dan, “Inona’n dagusa nalangu din igus?”

²¹Kinnanana Jesus kan dida un, “Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, nu awad pammati yu kan Apudyus un adi kayu manduwaduwa, bokona lawa’n kama’t din kingwak sin igus nat makwa yu nu adi mabalin yu paya ibaga’t din bateleda, ‘Umalis ka utdin baybay,’ kad makwa. ²²Ta singngadan na mana iluwalu yu matungpal nu natalgod nat pammati yu.”

Sat Nanligwatan Dit Kalintogan Jesus

(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

²³Utdi nangulin si Jesus sit timplu. Utdit madama’n mansulu, inummoy dat aappun di padi kan lalallakay di Judio kan siya ot kanan da un,

“Ngadan nat kalintogama mangwa’t danat kokkoom? Sin dit nangitod sit kalintogam?”

²⁴Summungbat si Jesus un, “Antu pay imusok kan dikayu. Ot nu sungbatan yu, ibagak pay tun nanligwatan ditun kalintogaka mangwa’t datun kook. ²⁵Ibaga yu ud nu sin nanligwatan dit kalintogan Juan un mambunyag, nanligwat kan Apudyus onnu nanligwat si tagu?”

Utdi nampipinnuut da pay lawan un, “Nu ibaga taku’n nanligwat kan Apudyus kanana’t oni un, ‘Apay adiyu tinuttuwa nu?’ ²⁶Yoong nu ibaga taku’n nanligwat si tagu, gakkimut dan tagu ta tuttuwaon da un propetan Apudyus si Juan.” ²⁷Isunga sat insungbat da kan Jesus kanan da un, “Maid tigammu mi.”

Ot kanan Jesus un, “Ot madik pay ibaga kan dikayu nu nanligwatan tun kalintogaka mangwa’t datuwa kook.”

Abalig Maipanggop Sidat Duwa’n Anak

²⁸Inyabalig uman Jesus un kanana’n, “Innon nat makanan yu uttu? Ininggaw osa’n ama un duwa dat anak na. Ummoy sit pangu’n anak na ot kanana’n, ‘Anak, umoy ka mangkokwa’t din kaubasan sinsatun.’

²⁹“Summungbat dit anaka kanana’n, ‘Madik.’ Yoong mabaybayag man, nambabawi ot ummoy nangkokwa.

³⁰“Ot sadit ama, ummoy sit maikagwa’n anak na ot padana un imbaga na un umoy mangkokwa’t dit kaubasana. Ot summungbat dit anak un, ‘On ama, umoyak.’ Yoong adina inummoy.

³¹“Singngadan na utdadit mansunud dit nanungpal sit piyaon didit ama?” kinnanana Jesus.

“Sadit pangu,” kanan da.

Utdi, kinnanana Jesus kan dida’n, “Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, sadat gumabasula tagu un kama’t dan man-uulup si bugis kan dumadagdagasa babai, umun-una da un maidagamung sin mangiyapuwan Apudyus nu dikayu. ³²Ta ummoy si Juan un Mambubunyag un nangitudtudu kan dikayu’t dit kustu’n maunud yoong adiyu tinuttuwa. Yoong sadat man-uulup si bugis kan dumadagdagasa babai, tinuttuwa da. Ulay nu innila yu dida’n nambabawi’t dat basul da, adi kayu kampany nambabawi kan nanuttuwa.”

Abalig Maipanggop Sidat Mantotobaw

(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

³³“Donglon yu payyan tun osa’n abalig,” kinnanana Jesus. “Inggaw osa’n tagu’n minul-ana’t ubas dit pita na. Tinalangkaana’n nilikmut ot nangabut si batu ut poposposan di ubas kan nanuud si nataknanga alligang di man-andog. Utdi impatobaw na dit kaubasana ot nangalyug si sabali’n ili.

34 “Dandani man dit bubullasan di ubas, imbaun na dat baba-unona un umoy mangala’t dit gogwa na. 35 Dumatong da man dinokmaan dat mantotobaw dida, pinangpang-ok da dit osa, pinatoy da dit osa asida binatangubatu dit osa.

36 “Utdi nangibaun uman dit singkuwa’t dit pita si ad-adu nu sadat damu’n inummoy ot padana uman dit kingwan dat mantotobaw kan dida.

37 “Utdiyon, imbaun na dit anak na ta kanana’t dit somsomok na un, ‘Ikabain da tu ta anak ku.’

38 “Yoong ilan man dat mantotobaw dit anak, kanan da un, ‘Siyatu dit manawid situn pita, aweyu ta patoyon taku dalapnu mangkuwa taku tun pita!’

39 “Utdi, dinokmaan da un inlaksun sit lasin didit kaubasan asida pinatoy.

40 “Kadon, nu dumatong dit singkuwa’t dit pita, sin dit koonan’t dadiya man-aayyuwan?” kinnanana Jesus.

41 Insungbat da un, “Maid duwaduwa na un patoyona dadiya nadadag. Asina ipaayyuwan dit kaubasana utdat udum un mangitod sit gogwa na nu dumatong dit bubullasan.”

42 Utdi, kinnanana Jesus kan dida un, “Adiyu kad payyan nabasa dit naikanglita ugud Apudyus? Kanana un,

‘Sadit batu’n inidsan dat mangkokokwa’t boloy, siya’d nambalina pannan dit sikun dit boloy. Siya’d kingwan Apudyus ot talona nakaskasdaawa maila.’

43 “Isunga ibagak kan dikayu un makaan dit gundaway yu un maidagamung sin mangiyapuwana ta maitod sidan tagu’n mangwa’t dit ipakwana. 44 Ot singngadan na mana maotdag situwa batu masipsip-uk ot singngadan na mana tup-ugan dituwa batu matumotumok.”

45 Donglon man dadit aap-apun di papadi kan Fariseo dat abalig Jesus, naawatan da un dida dit ug-ugudona. 46 Ot piyaon da un dopapon yoong ummogyat da utdat adu’n tagu gaputa tuttuwaon da un propetan Apudyus si Jesus.

Abalig Maipanggop Sit Boda

(Lucas 14:15-24)

22 ¹Nan-abalig payyan si Jesus sidat aappun di Judio un kanana’n, ²“San mangiyapuwan Apudyus maiyalig sit osa’n ali un nampaboda’t dit anak na un lalaki. ³Utdit nakasaganaon dat losan, imbaun na dadit baba-unona’n umoy mangibaga’t dat naawis sit boda ta dumatong daon, yoong madi da umoy. ⁴Utdi nangibaun uman sidat uduma baba-unona un kanana’n, ‘Ibaga yu utdat naawis ta dumatong daona makaboda ta naisaganaon tun makan. Napaltiyon dan napa lungpu’n baka ot losana naisaganaon tun kakigad na.’

⁵“Yoong adin dat naawis inaw-awingan dida ta ida nan-ipapuut pay lawan sidadit umoyan da. Awad ummoy sit payaw, awad ummoy sit nigusiyu na. ⁶Ot sadat udum, dinokmaan da dat naibaun ot pinalpaligat da dida asida pinatoy dida.

⁷“Nasulasulag dit ali utdit donglona dit naipasamak ot imbaun na dat suldadu’n ummoy namatoy sidat kummatoy kan singgob da dit boboloy da.

⁸“Utdiyon, inayagana dadit baba-unona’n kanana’n, ‘Ammina naisaganaon tun kokwan ditun boda yoong adida maibagaya maidagamung situn boda dadit naawis. ⁹Isunga umoy kayu’t dan kalkalsa ta awison yu dan losana dakngon yu.’

¹⁰“Utdi, kaysan dadit baba-unon ot inawis da un losan dat dintong da, nabalū man onnu nadadag si ugali ot napnu dit boboddaan sidat inawis da.

¹¹“Yoong umoy man dit ali ilan dadit naawis, inggaw naila na un osa un adi nansukat si badut di umoy makaboda. ¹²Ot kinnanana’n, ‘Sunud, innon nat nan-oooy nu uttu un adika nambadut si badut di umoy makaboda?’ Yoong adina nakaginga.

¹³“Utdiyon imbagan dit ali utdat baba-unona un, ‘Pingilon yu nat ima na kan iki na ta idawat yu utdin nakolopa igaw, ta siya’d man-ibilana kan mangngilotana.’”

¹⁴Ot inyanungus Jesus un kanana’n, “Adu dan naawis yoong akit dan napili un maidagamung sin mangiyapuhan Apudyus.”

Imus Maipanggop Sit Mambayadan Si Bugis

(Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

¹⁵Utdiyon kaysan dadit Fariseo ta umoy da tutulagon nu innon dit man-iimus da kan Jesus dalapnu awad mangidaluman da kan siya. ¹⁶Ot nangibaun da utdat buyut da kan dat buyut Ali Herodes si umoy kan Jesus. Ot kanan da kan siya un, “Mistulu, tigammu mi un adika mantulituli. Itudtudum pay nat katuttuwaana maipanggop sidan piyaon Apudyus ipakwa. Ot adim mandudumaon dan tagu ta adim ibilbilang dan saad da. ¹⁷Ot ibagam ud nu sinnat kasomsomkam situ. Naingkalintogan kad un mambayad taku’n Judio si bugis kan Caesar un emperador ud Roma onnu adina?”

¹⁸Yoong titiggammun Jesus un laweng dit panggop da ot imbaga na un, “Dikayu’n man-ag-agin, apay padpadasonak? ¹⁹Ipaila yu ud kan sakon dit pilaka maibugis!” Ot nangidatong da si denario.^m

²⁰Inimus na kan dida un, “Sinmuging kan singngadan situn naimalka?”

²¹“Si Emperador Caesar,” insungbat da. “Ot nu siya nat,” insungbat Jesus, “itdon yu kan Caesar nat kuwan Caesar ot itdon yu pay kan Apudyus nat kuwan Apudyus.”

²²Donglon da man di, nasdaaw da ot kaysan da.

^m 22:19 Ilan yu utdin glosario

Imus Maipanggop Sit Umungalan Dat Natoy
(*Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40*)

²³Utdi payona al-algaw, inggaw da ud Saduceo un inummyo kan Jesus. Sadatu dat Judio un manguguda maid umungal si natoy.

²⁴Inimus da kan Jesus un, “Mistulu, kanan dit lintoga ingkanglit Moses un, ‘Nu mangasawa nat osa’n lalaki ta matoy un naid anak na, masapula asaw-on dit sunud na dit bilug dalapnu man-anak da si kama’t anak didit natoy.’ ²⁵Ininggaw da ud pitu’n mansusunuda lalaki utdit. Nangasawa dit pangu yoong natoya naid anak na. Utdi, inasawan dit maikagwa’n sunud na dit bilug. ²⁶Padana un natoya naid uman anak na. Ot padana payon dit naipasamak sidit maikatlu inggana’t dit maikapitu un naamin da un natoya maid ingganak da utdit bilug. ²⁷Utdit naamin da un natoy dat pitu’n mansusunud, natoy pay dit bilug. ²⁸Ot nu timpu’n umungal dat natoy, singngadanon dit sin-asawa’t diya bilug kan dida’n pitu’n mansusunud? Ta losan da un nangasawa kan siya?”

²⁹Summungbat si Jesus un, “Bokon nat kuwa yu un somsomok gaputa adiyu maawatan dit naikanglita ugud Apudyus kan naid tigammu yu utdit pannakabalin na. ³⁰Nu umungal dat natoy maid man-aassawa kan dida ta kama da utdan aanghel sidin langit. ³¹Kan osa pay nu maipanggop sit umungalan dat natoy, adiyu kad nabasa dit imbagan Apudyus kan dikayu utdit ugud na? ³²Kanana un, ‘Sakon ud Apudyus un mandaydayawan da Abraham, Isaac kan Jacob.’” Piyaona’n ugudon un si Apudyus bokona Apudyus dat natoy nu adi sadan matatagu.”

³³Utdit magngolan dat tagu dit intudtudu na, nasnasdaaw da.

Sat Kapotgana Bilin
(*Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28*)

³⁴Donglon man dat Fariseo un gummiginnokon dat Saduceo ta naidan dat maibaga kan Jesus, nandatdatong da utdit ininggawan Jesus. ³⁵Utdi, osa kan dida ud mistulun di lintog ud nan-imus kan siya si mamadpadas na un kanana’n, ³⁶“Mistulu, singngadan dit kapopotgana bilin sidat lintog Apudyus?”

³⁷Summungbat si Jesus un, “Masapula iyossaan nu nat losana aangsom kan losana somsomok nu un mamippiya kan Apudyus un Apum.’ ³⁸Siyatu’d kapotgan kan umuna un bilin Apudyus. ³⁹Ot sat maikagwa, padana pay sin ummuna ta kanana’n, ‘Masapula piyaom dan padama tagu un kama’t nat mampipiyam sinat long-ag nu.’ ⁴⁰Sadatu un duwa’n bilin dat naibasalan dat losana lintog Moses kan sadat ingkanglit dat propetan Apudyus sidit.”

ⁿ 22:32 Ilan yu utdin Exodo 3:6

Imus Jesus Maipanggop Kan Kristu
(*Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44*)

⁴¹Inggaw payyan dat Fariseo un naamung ot inimus Jesus kan dida un,
⁴²“Sinnat makanan yu maipanggop sit Kristu?^o Sin ganak kan siya?”

“Kaganakan dit David,” kinnanana da.

⁴³Ot insungbat pay Jesus un, “Nu tuttuwa di, apay un inayagan David si ‘Apu’ dit Kristu? Ta impasomsomok ud Ispiritu Santu dit kinnanana David un,

⁴⁴‘Imbagan Apudyus kan Apuk un: Mantupak ka uttun kapon madiwanak inggana’t abakok aminon dat kabusul nu.’^p

⁴⁵Ot nu ‘Apu,’ kanan David kan Kristu, innona’n kaganakana nu?”

⁴⁶Utdi naid nakasungbat kan dida ot manipud sidiyon, naidon ummoy nan-imuimus kan siya.

Sat Imbagan Jesus Maipanggop Sidat Mimistulun di Lintog Kan Fariseo
(*Marcos 12:38-39; Lucas 11:43-52; 20:45-46*)

23 ¹Utdi imbagan Jesus sidat tagu padana pay sidat disipulus na un, ²“Awad kalintogan dat mimistulun di lintog kan Fariseo un mangilawlawag sidat lintog Moses. ³Isunga masapula tungpalon yu dat losana isulu da. Yoong adiyu padaon din koon da ta adida unudon dit itudtudu da. ⁴Adu dan bilina ipatungpal da un kama dat mampabukud si nadagsona awit un naligata maawit yoong adida un talon sumalak. ⁵Losana koon da, koon da ullawa dalapnu ilan dan tagu. Siya’d gapuna’n dakolon da dit iiggaan di papela naikanglitan dit Ugud Apudyus un maitakod sit kiday da kan taklay da ot padana pay un ipaandu da dit malaymay dit lagayadan dit badut da. ⁶Ot pipiyaon da dit inggaw sit inggawan dat nangangatu’n tagu nu amung kan pipiyaon da dit mantupak sit sanga utdin sinagoga. ⁷Pipiyaon da pay nu dayawon dat tagu dida nu umoy da utdan aabtan di tagu kan piyaon da pay nu ngadanon da dida ut ‘Mistulu.’ ⁸Yoong nu dikayu, adiyu paawag nat long-ag yu un ‘Mistulu’ ta mansusunud kayu ot ossaanaka lawa’n mistulu yu. ⁹Ot adiyu pay awagan si ‘Ama’ nat singngadan na mana tagu’t tun pita ta os-ossaana lawa’d Ama yu un siya si Apudyus ud langit. ¹⁰Adiyu pay paawag nat long-ag yu si ‘Apu’ ta sakona Kristu ullawa’d Apu yu. ¹¹Ot sat kangattuwan kan dikayu masapula siya’d manselbi. ¹²Ta singngadan na mana mangipangatu’t long-ag na maidoba yoong singngadan na mana mampakumbaba, maipangatu nu timpu na.”

¹³“Kaasi kayu paya mimistulun di lintog kan Fariseo ta man-ag-agin mamati kayu. Omban yu dit sawanga umoy sin mangiyapuwan Apudyus.

^o 22:42 San uguda Kristu, titulun ud Jesus un san piyaona’n ugudon, pinilin Apudyus un managu’t tagu. ^p 22:44 Maila utdin Salmo 110:1

Ulay dikayu adi kayu lumnok ot sondan yu dat mamiya un lumnok.
 14 [Kaasi kayu paya mimistulun di lintog kan Fariseo. Dikayu un man-ag-agin mamati. Gundawayan yu dat bilug ot aminon yu un al_{an} dat sanikuwa da asiyu anduanduwon dat luwa_{lu} yu un mampalingodan yu utdat kokkoon yu. Siya'd gapuna'n nadagdagson nat dusa yu un itdon Apudyus!]^q

15 "Kaasi kayu'n mimistulun di lintog kan Fariseo. Dikayu un man-ag-agin mamati. Dolmangon yu nat baybaya umoy si uduma bobol_{oya} man-awis si ulay osa ullawa si maibuyut kan dikayu ot nu awad maawis yu, mambalinon yu un nadaddadag nu dikayu un bu_{lun} na un madusa't din impiyelnu.

16 "Kaasi kayu ta kama kayu't nakul_{apa} mangipuppuyut. Ta itudtudu yu un nu awad tagu un usalona din timplu un mansapata, naid basu_l na nu adina tungpa_{lon} dit insapata na. Yoong nu usalona'n mansapata din bu_{lawan} sin timplu, masapula tungpa_{lona} dit sapata na. 17Tuttuwa'n nakul_{ap} kayu kan natung-ug kayu ta bokobokon nat somsomok yu. Ngadan kad nat napotpotog, sat bu_{lawan} onnu sadit timplu un mampasantu utdit bu_{lawan}? 18Itudtudu yu paya nu awad tagu'n usalona din altar nu mansapata, naid basu_l na nu adina tungpa_{lon} dit sapata na. Yoong nu sat datun sin altar dit usalona'n mansapata masapula tungpa_{lona} dit sapata na. 19Tuttuwa'n nakul_{ap} kayu. Ngad kad nat napotpotog, sat datun onnu sat altar un mampasantu utdit datun? 20Isunga sat mangusal sin altar un mansapatana, isalisapata na un losan dat datun un awad sisi. 21Ot sat mangusal sit timplu un mansapatana, isalisapata na pay si Apudyus un inggaw sisi. 22Ot nu awad pay mangusal sin langit un mansapata isalisapata na pay dit tronon Apudyus kan si Apudyus un mantutupak sit trono.

23 "Kaasi kayu'n mimistulun di lintog kan Fariseo ta man-ag-agin mamati kayu. Ta itdon yu kan Apudyus dit ingkapu_{lu} utdan apit yu un mampabangu't tipoy, yoong niliwayan yu dan napotpotoga pakwan di lintog un kama't dan mangwaan yu utdan nalintog, mangkaasiyan yu utdan udum kan manungpa_{lan} yu utdan losana ibaga yu. Siyadatu dan lumbonga tungpa_{lon} yu un adiyu pay liwayan dan uduma pakwan di lintog. 24Dikayu un nakul_{apa} mangipuppuyut. Kama kayu't tagu'n mamadapad si ilok sit inumona yoong nilumtun na ud kamelyu.

25 "Kaasi kayu'n mimistulun di lintog kan Fariseo, dikayu un man-ag-agin. Ta kama kayu't tagu'n kiwasana ullawa dat lasin dat tasa kan da pinggan. Ta bu_{lubu}luwan yu dat ima yu yoong sat aangson yu napnu't kinaagum kan kinagamgam. 26Dikayu'n nakul_{apa} Fariseo! Masapula kiwasan yu yana umuna nat da_{lom} nat tasa kan pinggan kad nada_{lus} pay din nakinlasin.

^q 23:14 Maid tu un bersikulu utdan uduma manuscrito.

²⁷“Kaasi kayu’n mimistulun di lintog kan Fariseo un man-ag-agin. Kama kayu’t lobona napintulan si pukaw. Napiya din ila na utdin lasin, yoong napnu’t tung-al di ladag kan losana ilan di isaw dit dalom na. ²⁸Ot padana pay kan dikayu ta ipappaila yu un kama kayu’t nalintoga tagu utdan udum yoong sat katuttuwaana napnu nat aangson yu si kinaman-ag-agin kan kinadadag.”

Imbagan Jesus Dit Madusaan Da
(*Lucas 11:47-51*)

²⁹“Kaasi kayu’n mimistulun di lintog kan Fariseo un man-ag-agin mamati. Ta pabaluwon yu dat lobon dat propetan Apudyus sidit kan al-altiyan yu pay dat lobon dat nalintog si nantatagu. ³⁰Asiyu kanan un, ‘Nu natagu kami okyan sidit timpun dadit inapu mi, adimi kingwa dit kingwa da un namatoy sidadit propetan Apudyus.’ ³¹Sanata kanan yu, ipaila yu un kaganakan dikayu’t dat namatoy sidat propetan Apudyus sidit. ³²Ot gangputon yu dit inlugin dat inapu yu! ³³Dikayu’n nadadaga tagu’n kaganakan di ulog! Inon yu un malisiyan din madusaan yu utdin impiyelnu? ³⁴Isunga mangibaunak kan dikayu si propetan Apudyus kan nangkakalainga tagu kan mimistulun di ugud Apudyus. Patoyon yu dat udum kan dida, ilansa yu dat udum si kulus, sabisabidan yu dat udum sidat sinagoga yu kan unudon yu dida’n paligaton sit kailin-ili un manalnan da. ³⁵Isunga madusa kayu maipagapu’t dit natoyan dat losana nalintoga tagu’t tun pita. Mailugi utdit napatoyan Abel inggana kan Zacarias un anak ud Barakias un napatoy sit nambootan dit nasantuwana igaw kan altar. ³⁶Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un sat dusan dat losana namatoy sidatu, sagapalon dan tagu’t tun satuna lonap.”

Sat Nan-ibilan Jesus Maipanggop Sidat iJerusalem
(*Lucas 13:34-35*)

³⁷Utdi imbagan Jesus un, “Inay kayu paya iJerusalem! Ta pinatoy yu dat propetan Apudyus kan binatubatu yu dat imbaun na un mantudtudu kan dikayu. Namimpiga un piyaoka dagupona ayyuwanan dikayu’n padan din manalikopkopian din manuk sidan siyop na, yoong ummadi yu. ³⁸Ot sinsatunon ipatungad dikayuwon kan Apudyus. ³⁹Ot ibagak kan dikayu un, maidon ilan yu kan sakon inggana’t din timpu’n mangibagaan yu un, ‘Binindisyunan Apudyus tun dummatonga imbaun na.’ ”

Imbagan Jesus Un Malba Dit Timplu
(*Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6*)

24 ¹Tinengyan da Jesus dit timplu ot makaadayu da man si akit, ummadani dat disipulus na kan siya ot impaila da kan siya dit kinabalun didit timplu kan sadat uduma natuud sit lakub na. ²Yoong

kinnanán Jesus un, “On, maila yu datun nabalbalu un natuud sinsatun yoong tuttuwa tun ibagak kan dikayu un dumtong nat timpu’n maid osa’t batu si natuuga adi maidugpu.”

Sadat Ligat Sit Daan Payyan Un Anungus Tun Lubung

(Marcos 13:3-13; Lucas 21:7-19)

³Mantutupak si Jesus sin bateled Olivo utdit ummoy dat disipulus na kan siya ot inimus da un, “Apu, ibagam ud nu kapiga dit maipasamakan dit imbagam kanad, kan singngadan dit mangilasinan mi un dandaniyon dit mangulinam kan manganungusan tun lubung?”

⁴Summungbat si Jesus un, “Man-alimban kayu ta adi kayu maal-allilaw. ⁵Ta adun dumatonga tagu un mangusal situn ngadan ku un kanan dan, ‘Sakon dit Kristu,’ ot adu dat maallilaw da. ⁶Magngoll yu dat kankannibung di gubat sinat adani kan damag di gubat sin adayu, yoong adi kayu madanagan ta masapula maipasamak da. Yoong bokon payyana anungus ditun lubung. ⁷Ta manggugubat dan kailin-ili’t tun lubung kan mambibinnusul dan tutulay. Awad pay ulat kan lunig sin nadumaduma’n igaw. ⁸Luglugi na ullawa datu un paligata padan dit manlogawan di man-abeng.

⁹“Utdiya timpu, dopapon dikayu dalapnu paligaton kan patoyon dikayu. Lawengon dikayu’t dan losana tagu gapu’t nat manuttuwaan yu kan sakon. ¹⁰Utdiya timpu adu dat lumipsuta manuttuwa ot mansinnipsip kan manlilinnaweng da. ¹¹Kadon adu’n lumtawa man-ag-agin propetan Apudyus ot adu’n maallilawa tagu. ¹²Ot gapu’t dit kinaadun di kinadadaga lumtaw, umakit dit mampipiyan di kaaduwana tagu. ¹³Yoong singngadan na mana adi lumipsuta manuttuwa kan sakon inggana’t anungus na, taguwon Apudyus. ¹⁴Ot satun Nabalun Damag maipanggop sin mangiyapuan Apudyus, maiwalagawag sidat kailin-ili’t tun lubung dalapnu magngolan di kataguntagu. Kad nu magangput diyon, siya’d anungus ditun lubungon.”

Sat Gaoogyata Yumam-an

(Marcos 13:14-23; Lucas 21:20-24)

¹⁵“Nu maila yuwon dit impadtun Daniel sidit un gaoogyata yumam-an un umoy sumikad sin timplu un nasantuwana igaw, (sadt mamasa’t tuwa padtu masapula maawatana) ¹⁶masapula dikayu’n iJudea gumtik kayuwon sidan batbateled. ¹⁷Ot sat tagu’n awad sidit otop dit boloy na, adinaon lumnoka umoy mangala’t dat kokokwa na utdit boloy. ¹⁸Ot sat tagu’n inggaw sit pappayaw, masapula adinaon mangulina umoy mangala’t kagoy na. ¹⁹Talona kawas diya timpu utdat nabugi kan sadat mantagtagibi! ²⁰Ot iluwalu yu kan Apudyus ta adina maiyaspul nat gumtikan yu si ageled onnu al-algawa iillongan. ²¹Ta amoamod dit ligat sidiya timpu un maid

maipadaana't dat ligata napalabas manlugi't dit nakwaan ditun lubung inggana't tun satun. Maida talon maipadaana't inggaingga. ²²Ot nu adin Apudyus inyaboba dit bilang dit al-algaw didiya ligat maid matagu't tagu uttun lubung yoong maipagapu't dan pinili na un tagu na, inyaboba na.

²³“Utdiya timpu, nu awad mangibaga un, ‘Antu uttu dit Kristu,’ onnu kanan da un, ‘Andi utdi,’ adiyu tuttuwaon. ²⁴Ta adu dat mangabaw un dida dit Kristu, kan man-ag-agin da un propetan Apudyus. Ot mangipaila da si nakaskasdaaw dalapnu nu mabalbalin allilawon da pati utdat pinilin Apudyus un tagu na. ²⁵Adiyu liuwan! Idaadaan kuwon ibaga datu kan dikayu.

²⁶“Isunga, nu awad mangibaga kan dikayu un, ‘Ikayu ilan ta andi dit Kristu utdin igawa maid tagtagguwan,’ adi kayu omoy. Nu kanan da un, ‘Andi't din kuwaltu!’ adiyu tuttuwaon. ²⁷Ta nu dumatongaka Inyanak di Tagu, mailan losan din nangkalliput un kama't din kilat nu dumelang.

²⁸“Padana un sat kawadan di ladag, siya'd madatdatngan dat tulayan.”

Sat Mangulinan Dit Inyanak di Tagu

(Marcos 13:24-27; Lucas 21:25-28)

²⁹“Nu maabus dadiyona manligatan sidiya timpu, dagusa kumlop din init ot san bulan adinaon sumolag. Maotdag dan bituwon ot maligaligad dan losana awad sin langit. ³⁰Utdiyon, maila't din langit dit mangilasinan un dumatongakon un Inyanak di Tagu ot losan dat nadumaduma un tagu't tun pita mampaibil da. Ta ilan da ud sakona Inyanak di Tagu un mailabaw sit bunot un dumoba'n napnu't pannakabalin kan nakaskasdaawa kinangatu. ³¹Guminga dit tangguyub si natobag ot ibaun ku dadit aanghel ku uttun kasulisulin ditun lubung dalap omoy da dagupon dadit losana pinilin Apudyus un tagu na.”

Sat Maadal Taku't Din Kayu'n Igus

(Marcos 13:28-31; Lucas 21:29-33)

³²“Ilan yu din kayu'n igus ta man-adalan yu,” kinnanang Jesus. “Ta nu manlugi'n sumungbud, tigammu yuwona dandani nat iinnitan. ³³Padana pay un nu maila yu dadiya imbagaka mapasamak, tigammu yuwona dandani'n mangulinak. ³⁴Ot tuttuwa tun ibagaka mapasamak un losan datu sin daan payyan un matoy dan losana tagu uttuwa lonap. ³⁵Mangkigad dan losana maila'd langit kan situn pita yoong mannanayun tun ugud ku.”

Maid Makatigammu't Dit Timpu'n Man-ulinan Jesus

(Marcos 13:32-37; Lucas 17:26-30, 34-36)

³⁶“Maida talon makatigammu't dit al-algaw onnu olas un makwaan dat losana imbagak. Ulay dan aanghel sin langit onnu sakona Anak

Apudyus ta si Ama ullawa'd manigammu. ³⁷Nu mangulinaka Inyanak di Tagu, maipada dit kokkoon dat tagu't dit timpun Noe dat kokkoon dat tagu'n dakngak. ³⁸Ta utdita timpu'n daan payyan un nalitap tun lubung, ginan-ganas dat tagu'n nanganangan kan da nan-iinum kan nan-aassawa inggana't nilumnok da Noe utdit dakoꞎana bapul. ³⁹Maid somsomok dat tagu't dit maipasamak inggana't nanlitap ot naamin da un nalmos. Ot siya'd padana nu dumatongaka Inyanak di Tagu. ⁴⁰Utdiya timpu, nu awad da ud duwa'n lalaki'n mangkokwa't din payaw, maala dit osa, matengyan dit osa. ⁴¹Nu awad da ud duwa'n babai'n manggiling, maala dit osa, matengyan dit osa. ⁴²Siya'd gapuna'n mansasaggana kayu ta adiyu tigammu nu ngadan na un timpu nat dumakngaka Apu yu. ⁴³Sosomkon yu tu! Nu tigammun dit singkuwa't dit boꞎoy dit olasa dumakngan dit man-aakaw si labi, adina masuyop ta man-andog dalapnu adina makaꞎnok dit man-aakaw sit boꞎoy. ⁴⁴Isunga masapula mansasaggana kayu pay ta sakona Inyanak di Tagu, dumatongak sit timpu'n adiyu namnam-on."

Sadat Matalgodan Kan Adi Matalgodana Baba-unon

(Lucas 12:41-48)

⁴⁵"Singngadan din matalgodan kan nalainga baba-unon? Siya dit mangipaayyuwanan dit apu na utdat padana un baba-unon dalapnu itdana dida't kanon da nu kustu'n timpu na. ⁴⁶Nagasat diya baba-unon nu dakngon dit apu na un manungtungpal sida't kewaaꞎ na. ⁴⁷Tuttuwa tun ibagak kan dikayu'n, siya'd mangitalgodan dit apu na utdat losana kukuwa na. ⁴⁸Yoong nu laweng diya baba-unon kanana't dit somsomok na un, 'Bokona masapa dit apuka mangulin,' ⁴⁹ot lugiyana un mandatal sidat padana'n baba-unon kan umoy makakan kan maka-inum sidat gumubuuk. ⁵⁰Utdiyon, dumatong dit apu na utdit alꞎalgaw kan olasa adina nanam-ona dumatongana. ⁵¹Ot dusaon dit apu na kan idogana utdat man-ag-agin sit igawa mandusaana kan dida un siya'd man-ibilan kan mangngilotan da."

Sat Abalig Maipanggop Sidat Simpuꞎu'n Bababbalasang

25 ¹"Nu dumtong dit timpu'n mangulinak, kama't tu din maiyaligan din mangiyapuwan Apudyus. Inggaw da ud simpuꞎu'n bababbalasanga nangala't silaw un ummoy ummabat sit lalaki'n mangasawa. ²Sadat lima, natung-ug da ot sadat lima nasilib da. ³Sadat tung-ug, nangala da si silaw da yoong adida nangala't igasa usalon da nu maaminan da. ⁴Ot sadat nasilib, nangala da si silaw da kan igas un usalon da nu maaminan da. ⁵Gaputa maid dummatodatong sidit lalaki'n mangasawa, nakasuyop da.

⁶"Yoong gawan labi man, inggaw nampakuya kanana'n, 'Annaton dit lalaki'n mangasawa! Ikayu abaton!' ⁷Ot nabalikusu dat simpuꞎu'n

bababbalasang ot insagana da dat silaw da. ⁸Yoong sadat lima'n tung-ug kanan da utdadit lima'n nasilib un, 'Itan dikami pay sinat igas yu ta naaminon tun igas mi ot maksopon tun silaw mi.'

⁹"Yoong kinnanang pay dat lima'n nasiliba bababbalasang un, 'Adina nin umanay ot ikayu pay lawan gumatang sin lalakuwan.'

¹⁰"Malikud da mana umoy gumatang si igas, dummatongon dit lalaki'n mangasawa. Ot sadat nakasagana'n nanakom, naibulun daon kan siya'n nilumnok sit boboddaan ot naombanon dit sooban.

¹¹"Adina masulit, dummatong pay dat lima'n ummoy gumatang si igas ot kanan dan nampakuy un, 'Apu, palnokon dikami pay!'

¹²"Yoong, summungbat dit lalaki'n mangasawa'n kanana'n, 'Adina mabalin ta sat katuttuwaana maid tigtigammuk kan dikayu.' "

¹³Utdi, inyanungus Jesus un, "Siyadi dit gapuna'n masapula nasasaggana kayu ta maid tigammu yu utnat al-algaw onnu olasa mangulinak."

Sadat Tu'u'n Baba-unona Naitdan Si Pilak

(Lucas 19:11-27)

¹⁴Intuluy Jesus un kanana'n, "Maiyalig pay din mangiyapuwan Apudyus si osa'n tagu'n manlakkalakkata mangalyug. Inayagana dat baba-unona dalapnu italgod na kan dida dat losana sanikuwa na.

¹⁵Initdana dida't pilaka inigusyu da sigun sit kaboolan da. Sadit osa initdana si lima'n libu, duwa'n libu utdit maikagwa ot sillibu utdit maikatlu. Asinaon kaysan.

¹⁶"Utdiyon sadit naitdan si lima'n libu, dagusa innigusyu na ot nangganansiya si lima'n libu. ¹⁷Padana pay sit naitdan si duwa'n libu ta ummoy na pay innigusyu ot nakaganansiya pay si duwa'n libu. ¹⁸Yoong sadit naitdan si sillibu, ummoy na ingkulub dit pilak dit apu na.

¹⁹"Mabayabayag man, nangulin dit apu da ot insingil na kan dida dit pilaka intalgod na. ²⁰Utdi, ummoy dit naitdan si lima'n libu ot kanana't dit apu na un, 'Apu, lima'n libu dit intod nu kan sakon ot antu'd lima'n libu un naganansiyak!' ²¹Ot kinnanang dit apu un, 'Nabalu nat kingwam. Nabalu ka kan matalgodan ka un baba-unon. Ot gaputa matalgodan ka utdan kaakita naitod kan sika, mampaayyuwanok sika't adu. Awenu ta makapanlagsak ka kan sakon!'

²²"Padana un ummoy pay dit naitdan si duwa'n libu ot kanana'n, 'Apu, initdanak si duwa'n libu ot antu'd duwa'n libu un naganansiyak.' ²³Ot kinnanang dit apu un, 'Nabalu nat kingwam. Nabalu ka kan matalgodan ka un baba-unon. Ot gaputa matalgodan ka utdan kaakita naitod kan sika, mampaayyuwanok sika't adu. Awenu ta makapanlagsak ka kan sakon!'

²⁴"Utdi, ummoy pay dit naitdan si sillibu un kanana'n, 'Apu, tigammuka nasulag ka un tagu ta mambułas ka utdan bokona immulam

kan aniyom danat bokona inloop nu. ²⁵Kumimutak kan sika ot siya'd gapuna'n ummoyak ingku_lub dit pilaka intod nu. Ot antu un iyulin ku.' ²⁶Ot kinnan_an dit apu na un, 'Laweng ka un baba-unon! Sadut! Titiggammum un mambu_lasak sidan bokona immu_lak kan aniyok dan bokona inloop ku, ²⁷ot apay adim imbangku dit pilak ku dalapnu mangulinak kad, iyulin nu dit pilak ku un awad ganansiya na?' ²⁸Utdi imbagana't dat uduma baba-unona un, 'A_lan yu nat pilak kan siya ta itdon yu utdit kawadan dit simpulu'n libu. ²⁹Ta ad-adu nat maitod sinat matal_godan ot masawasawa_l dat awad kan siya. Yoong sat tagu'n adi matal_godan, ulay sat akita awad kan siya masimud un maala. ³⁰Ot satun naid si selbi'n baba-unon, idawat yu utdin kakol_pan un siya'd man-ibilana kan mangngilotana.' ”^r

Sat Maudi Un Maukuman Dat Losana Tagu

³¹Intuluy Jesus un, “Nu dumatongaka Inyanak di Tagu, maila dit nakaskasdaawa kinangatuk kan bu_lun ku dan losana aanghel ot mantupakak sit trono un man-ali. ³²Ot mandatdatong dat losana tagu't tun pita utdit atubang ku. Ot mansisinaok dida'n padan dit koon dit man-aayyuwan si kannelu un isina na dida utdat kalding. ³³Manal_nok dat nalintoga tagu't dit kapon madiwanan ku kan manal_nok dat nadadag sit kapon makawigik. ³⁴Kadon sakona Ali ibagak sidat inggaw sit kapon diwanan ku un, 'Awe yu, dikayu'n binindisyunan Amak ta maidagamung kayu't din mangiyapuwana un insagana na un tawid yu manipud sit nakwaan ditun lubang. ³⁵Ta nabitilak ot pinakananak. Nauwawak ot pinainumanak. Kakkailiyak ot pina_lnokak sidat boloy yu. ³⁶Naid pay badut ku ot binadutanak. Nasakitak ot inandoganak. Naiba_ludak ot ummoy yu ud sakon biniling.' ³⁷Sumungbat dat nalitoga tagu un, 'Apu, kapiga nat nangil-an mi kan sika'n nabitil ot pinakanan mi onnu nauwawa pinainuman mi? ³⁸Kapiga nat nangil-an mi un kakkaili ka ot pina_lnok mi onnu naid badut nu un binadutan mi? ³⁹Kapiga nat nasakitama inandogan mi kan naba_ludama ummoy mi ud sika biniling?' ⁴⁰Ot sakona Ali sumungbatak un, 'Tuttuwa tun ibagak kan dikayu un, nu kingwa yu datu si osa't datuwa kadodobaana susunud ku, kingwa yu payon kan sakon!'

⁴¹“Utdi ibagak sidat inggaw sit kapon kawigik un, 'Umadayu kayu kan sakon, dikayu un nakodngana madusa. Ingkayu't din apuya adi maksopa naisagana'n inggawan Satanas kan sadat aanghel na. ⁴²Ta nabitilak yoong adiyanak pinakanan. Nauwawak yoong adiyanak pinainuman. ⁴³Kakkailiyak yoong adiyanak pina_lnok. Naid badut ku yoong adiyanak binadutan. Nasakitak kan naiba_ludak yoong adiyanak ummoy biniling.'

^r 25:30 Man-ibil kan mangngilot dat tagu't di gapu't dit ligat da.

⁴⁴Ot sumungbat da un, ‘Kapiga Apu, nat nangil-an mi kan sika’n nabitil, nauwaw, kakkaili onnu naid si badut onnu nasakit onnu naibaluda adimi ummoy tinulungan sika?’ ⁴⁵Ot sumungbatak kan dida un, ‘Tuttuwa tun ibagak kan dikayu’n nu adiyu tinulungan ud osa’t dat kadodobaana susunud ku, adiyu payon tinulungan sakon.’ ⁴⁶Ot siya datu dan umoy sin madusaan da si inggaingga yoong sadat nalintog, umoy da utdin mataguwana da si inggaingga.”

Nambabagbagaan Da Dit Mamatoyan Da Kan Jesus

(*Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53*)

26 ¹Gangputon man Jesus dat insuluna, imbagana’t dat disipulus na un, ²“Tigammu yu un annat duwa’n algawa lawaon sinat Piyestan di Nalausan^s ot sakona Inyanak di Tagu, maiyawataka mailansa’t kulus.”

³Utdi payona timpu nandadatdatong dat aappun di padi kan lalallakay di Judio utdin palasiyu’n inggawan Caifas un kangattuwana padi.

⁴Nantutulagan da un ilimoda dokmaan si Jesus kan patoyon. ⁵Yoong kanan da un “Adi taku itimpu’t din piyesta ta asi kada lawa manggulu dan tagu ya.”

Inisigan Dit Babai Si Jesus Si Nabanola Bangbangu

(*Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8*)

⁶Inggaw man da Jesus Betania ummoy da utdit boloy da Simon un pinapiyana’t kutoḷ sidit. ⁷Utdit madama da un mangan, ummadani kan Jesus tun osa’n babai’n nan-aggom si butilya’n nakwa si alabastro un napnu’t nabanobanola bangbangu ot inyisig na utdit ulun Jesus. ⁸Yoong utdit nailan dat disipulus na di, summulag da un kanan dan, “Amman, tapaya yamyam-anona di? ⁹Nangina okyan nat mailakuwana kad maitod sidan nakapus dit bayad na!”

¹⁰Yoong tigammun Jesus dit ibagbaga da ot kanana kan dida un, “Apay dillawon yu tun babai? Nabaḷu’n talon tun kingwana kan sakon. ¹¹Kanayuna inggaw danat nakapus kan dikayu yoong bokona kanayuna inggawak kan dikayu. ¹²Satun nangiyisigana si bangbangu uttun long-ag ku, insagana na ud sakon un mailbon. ¹³Tuttuwa tun ibagak kan dikayu! Singngadan na mana igaw situn lubunga maiwalagawagan tun Nabaḷu’n Damag, mauguugud tun kingwan ditun babai un mangisomsomkan kan siya.”

Sat Nakatulagan Judas Un Mangituyuk Kan Jesus

(*Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6*)

¹⁴Utdi, inummoy si Judas Iscariote un osa’t dat kagwampulu’t duwa’n disipulus Jesus sidat aappun di padi. ¹⁵Kinnanana kan dida un, “Piga

^s 26:2 Ilan yu dit istolya na utdin Exodo 12:1-30

nat itdon yu kan sakon nu ituyuk ku si Jesus kan dikayu?” Ot initdan da si tulumpulu’n palata’n pilak. ¹⁶Manipud sidiyon ininainap naon dit gundaway na un mangituyuk kan Jesus.

Sat Naisaganaan Dit Anungusa Nanganan Da Jesus
(*Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-13, 21-23; Juan 13:21-30*)

¹⁷Utdit umuna un algaw dit Piyestan di Tinapaya maid si bubud, ummoy dat disipulus Jesus kan siya ot kanan dan, “Kawad dit piyaoma umoyan mi mangisaganaan sit kakan di piyesta?”

¹⁸Kinnanán Jesus kan dida un, “Umoy kayu ud Jerusalem si osa’n tagu ot ibaga yu un, ‘Kanan dit Mistulu un dandaniyon dit naitudinga timpu na ot bulun na dikami’n disipulus na un mangan sit kakan di piyesta uttun boloy yu.’ ”

¹⁹Tinungpal dat disipulus Jesus dit imbaga na ot ummoy da insagana dit kakan di Piyestan di Nalausán.

²⁰Masdom man, summangu da Jesus un mangan sidat kagwampulu’t duwa’n disipulus na. ²¹Utdit madama da un mangan, kinnanán Jesus un, “Tuttuwa tun ibagak kan dikayu’n osa kan dikayu ud mangituyuk kan sakon.”

²²Utdi, nasigab dit angos dat disipulus na ot sin-ossa dan nangimus kan siya un, “Apu, sakon kad?”

²³Summungbat si Jesus un, “Naid sabali’t mangituyuk kan sakon nu adi sat makasawsaw kan sakon si tinapay situn malukung. ²⁴Ta sakona Inyanak di Tagu, matoyak un kama’t dit naikanglit sit ugud Apudyus yoong kaasi nat tagu’n mangituyuk kan sakona Inyanak di Tagu! Napipiya pay nu adina naiyanak!”

²⁵Guminga man si Judas un siya’d mangituyuk, kanana un, “Sakon kad, Mistulu?”

“Inugud nuwon,” kinnanán Jesus.

Sat Anungusa Nanganan Da Jesus Sidat Disipulus Na
(*Marcos 14:22-26; Lucas 22:14-20; 1 Corinto 11:23-25*)

²⁶Madama da payyana mangmangan, nangala’t Jesus si tinapay ot nanyaman kan Apudyus asina biniibiika intod sidat disipulus na un kanana’n, “Alan yu tu ta kanon yu ta siya’d long-ag ku.”

²⁷Asina payyan innala dit natasa un inumon da. Maabus mana manyaman kan Apudyus intod na kan dida un kanana’n, “Uminum kayu’n losan situ ²⁸ta siyatu’d dalaka mangipapiddot sidit intulag Apudyus sidat tagu, siya’d dalaka man-ayus dalapnu mapakawan dat basul dat adu’n tagu. ²⁹Ot ibagak kan dikayu’n, adiyakon uminum situwa danum di ubas inggana’t dit al-algawa manginuman taku’t dit bagu’n danum di ubas sidin mangiyapuwan Amak.”

³⁰Utdi, nangkanta da un nandaydayaw kan Apudyus ot maabus man kaysan da utdin bateled Olivo.

Imbagan Jesus Dit Mangisuliban Pedro Kan Siya
(*Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38*)

³¹Utdi, imbagan Jesus kan dida un, “Sinsatuna labi mangkabutik kayu’n losan ot taynanak ta naikanglit sit ugud Apudyus un, ‘Patoyok dit man-aayyuwan si kannelu ot man-asiwalak dat kannelu na.’ ³²Yoong nu maabusa mapaungalak, umun-unaak Galilea nu dikayu.”

³³Utdi, kinnanana Pedro un, “Ulay mangkabutik da un losan adik sika taynan!”

³⁴Kinnanana Jesus kan siya un, “Tuttuwa tun ibagak kan sika. Uttuwa labi utdit daan payyan manullauk dit kawitan, pitluwom isulib sakon.”

³⁵Summungbat si Pedro un kanana’n, “Ulay nu maipangkatoyak kan sika adik sika isulib!” Ot siya pay kanan dat uduma disipulus.

Sat Nanluwaluwan Jesus Sin Getsemani
(*Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46*)

³⁶Ummoy da Jesus sidat disipulus na utdin mumul-ana mangngadan Getsemani ot imbaga na kan dida un, “Mantupak kayu yan situ ta umoyak manluwalu’t di.” ³⁷Ot indallay na da Pedro kan sadat duwa’n anak Zebedeo. Utdi, amoamod dit domdom na kan mabulubulung. ³⁸Ot imbaga na utdat tulu’n bulun na un, “Amod tun domdom ku ot kama nu ikatoy kuwon. Inggaw kayu’t tu ot makapanbalaga kayu kan sakon.”

³⁹Utdi ummadayu’t akit si Jesus ot nanlakkoba nanluwalu’n kanana’n, “Ama, nu mabalin, ilisiyak situwa ligata sagapalok. Yoong bokona sat piyaok dit matungpal nu adi sat piyaom.”

⁴⁰Utdi, nangulin sidat tulu’n disipulus na ot dinakngana dida’n masusuyop. Ot kinnanana kan Pedro un, “Adi kayu kad makaattoma makapanbalaga kan sakon si ulay sin-olasa lawa? ⁴¹Mansiput kan manluwalu kayu dalapnu adi kayu mambasul nu masugsugan kayu. Ta nadaddaan nat angos yu un manungpal yoong nakapsut nat long-ag yu.”

⁴²Impigwan payyan Jesus un ummadayu’t akit un ummoy nanluwalu’n kanana’n, “Ama, nu masapula sagapalok tuwa ligat, matungpal nat piyaom.”

⁴³Mangulin man uman sit inggawan dat tulu’n disipulus na, dinakngana uman dida’n masusuyop ta adida madiyat dat ata da.

⁴⁴Impitlun uman Jesus un tinengyan dida’n nangulina ummoy nanluwalu un padan uman dit imbaga na un nanluwalu. ⁴⁵Utdiyon nangulin sidat disipulus na un kanana’n, “Apay masusuyop kan gaillogan kayu kad payyan? Olas naona maiyawataka Inyanak di Tagu’t dadit gumabasul. ⁴⁶Gumangun kayu ta intakunon ta antuwon tun tagu’n mangituyuk kan sakon.”

Sat Nanokmaan Da Kan Jesus

(*Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12*)

⁴⁷Mambagbagbaga payyan si Jesus sidit dummatong si Judas un osa't dat kagwampuḷu't duwa'n disipulus na. Buḷun na dat adu'n tagu'n gaispadaan kan gapang-ulaḅana imbaun dat aap-apun di padi kan lalallakay di Judio. ⁴⁸Indaan Judas imbaga dit mantitigammu da kan Jesus un kanana'n, "Sat tagu'n umoyak ogkan, siya ud dokmaan yu!"

⁴⁹Nandadawwos si Judas kan Jesus un kanana'n, "Napiya'n labim, Mistulu," ot inogkana.

⁵⁰Summungbat si Jesus un, "Gayyom! Koomon nat panggop nu un koon!"

Utdiyon ummadani dat buḷun Judas ot dinokmaan da si Jesus.

⁵¹Dagusa inapsut dit osa'n buḷun Jesus dit ispada na ot binakag na dit baba-unon didit kangattuwana padi ot nasokdap dit inga na. ⁵²Yoong kinnanana Jesus un, "Boḷoy nu nat ispadam ta sanat mangusal sinat ispada na, ispada pay nat mamatoy da kan siya. ⁵³Adim kad tigammu'n nu kodawok ud salak Ama, dagusa mangibaun si piga'n libu un anghel? ⁵⁴Yoong nu kook di, adinaon matungpal dit imbagana't dit naikanglita ugud Apudyus un maipasamak."

⁵⁵Utdi imbagan Jesus sidat kaaduan un, "Apay tulisanak kad ta ummoy kayu't tu un gaispadaan kan gapang-ulan un umoy manokma kan sakon? Inalḅawa awadak sin timplu'n mantudtudu, apay adiyanak dinokmaan sidi? ⁵⁶Yoong mapasamak datu'n losan dalapnu matungpal dit painganglit Apudyus sidat propeta na."

Utdi nangkabutik un losan dat disipulus Jesus ot binaybay-an da.

Naidatag Si Jesus Sit Sanhedrin

(*Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24*)

⁵⁷Sadat nanokma kan Jesus, indallay da utdit boḷoy Caifas un kangattuwana padi un siya'd nadakdakngan dat mimistulun di lintog kan lalallakay di Judio. ⁵⁸Ot si Pedro inadayuwana'n tinung-ud inggana't dit paway dit kangattuwana padi ot nilumnoka umoy nakatupak sidadit man-aandog ta ilana nu ngadan dit mapasamak kan Jesus.

⁵⁹Sadat aap-apun di padi kan papangat di Judio, man-in-inap da si mamabasulaḅan da kan Jesus ulay nu tuli dalapnu idalum da kan papatoy da. ⁶⁰Yoong maid indasan da ulay nu adu dat ummoy nantuli maipanggop kan siya. Masulsulit man inggaw da ud duwa'n inummoy sit sangu. ⁶¹Kanan da un, "Kanan dituwa tagu un, 'Mabalin ku un yam-anon din Timplu'n Apudyus asik ibangun obos si unog di tuḷu'n alḅaw.'" "

⁶²Summikad dit kangattuwana padi ot kanana kan Jesus un, "Maid kad maisungbat nu uttu'n ipabpabasuḷ da kan sika?" ⁶³Yoong adina

gumminga si Jesus. Utdi kanan uman dit kangattuwana padi kan siya un, “Maipagapu’t din ngadan Apudyus un adi matoy, ibagam kan dikami nu sika dit Kristu un Anak Apudyus.”

⁶⁴Summungbat si Jesus un, “On, Imbagamon! Yoong ibagak kan dikayu un maila yun tu ud sakona Inyanak di Tagu’n mantutupak sin kapon madiwanan Apudyus un mannakabalin. Maila yu pay sakona mangulina manligwat langita mailabaw si bunot.”

⁶⁵Pinissay dit kangattuwana padi dit badut na utdit amoda sulag na un kanana’n, “Maisuganggang kan Apudyus tun inugud na. Apay un masapul payyan nat uduma kustigu? Dingngol yuwon din imbaga na!

⁶⁶Sinnat makanan yu?”

Insungbat da un, “Masapula mapatoy.”

⁶⁷Ot niluglugpaan da dit pasngit na kan dinanug da. Ot sadat udum, tinipak da un ⁶⁸kanan dan, “Pugtuwam ud Kristu nu singngadan dit nanipak kan sika?”

Insulib Pedro Si Jesus

(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Mantutupak payyan si Pedro utdit paway sidit ummoy kan siya dit babai’n baba-unon didit kangattuwana padi un kanana’n, “Sika, osa ka pay sidat bulun ud Jesus un iGalilea.”

⁷⁰Yoong insulib na utdit sanguwanan da un losana kanana’n, “Naid tigammuk sinat piyaoma ugudon.” ⁷¹Ot utdit ummoy sit luwangan, inggaw payyan osa’n babai’n baba-unona nangila kan siya ot kinnanana utdat tagu’n iingaw sidi un, “Satu, bulun Jesus un iNazaret.”

⁷²Yoong insulib uman Pedro un kanana’n, “Sapataak un adik tigtigammu nat un tagu!”

⁷³Masulit man ummadani kan Pedro dat tagu’n ininggaw sidi ot kanan da un, “Gattoka sika’d osa’t dat kabbulunana ta maimatunan sinat gooy nat mambabagbagam.”

⁷⁴Utdi imbagan Pedro un ulay nu madusa nu bokona tuttuwa dit ibagbaga na ot insapata na un kanana’n, “Adik tigtigammu nat un tagu!”

Ot dagusa nanullauk dit kawitan. ⁷⁵Nagasmok Pedro dit imbagan Jesus kan siya un, “Daan payyan tullauk di manuk insulibakon si namitlu.” Utdiyon, lummaksun ot nan-i-ibil.

Naidallay Si Jesus Kan Pilato

(Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)

27 ¹Mawakas man, nambabagbagaan dat losana aap-apun di padi kan lalallakay di Judio dit koon da un mangipapatoy kan Jesus.

²Maabus man, piningil da un indallay kan gubinnadul Pilato.

Sat Natoyan Judas
(*Kingkingwan 1:18-19*)

³Utdit matigammuwan Judas un nangituyuk kan Jesus un nakoddongana mapatoy si Jesus, nambabawi ot inna^{la} na dit tulumpuluⁿ pilak ot ummoy na inyulin sidat aap-apun di papadi kan lalallakay di Judio ⁴ot kinnananaⁿ, “Nakabasulak ta intuyuk ku din naid si basula tagu!”

Yoong kinnanana da un, “Ngadan nat biyang mi utnat? Nangamung ka pay lawan!”

⁵Utdi, indawat Judas dit pilak sit timplu ot kaysana ummoy namposol.

⁶Inaknam dat aap-apun di padi dit pilaka kinnanana dan, “Adin dit lintog taku ipalubusa maidagamung sit pilak di timplu ta naigatang si angos di tagu.”

⁷Ot nan-aampayunan da un igatang dit pilak sit pitan di manduduwin ta usalon da un mangilbonan sidat kakkaili. ⁸Ot siya^d gapuna un san ngadan didiya pita inggana^t tun satun, “Pitan di Dal^a.” ⁹Ot siya^d tungpal dit ingkanglit Jeremias un propetan Apudyus sidit un kananaⁿ, “Ina^{la} da dit tulumpuluⁿ pilaka siya^d bilanga nambabagbagaan dat pigaⁿ kaganakan Israel un nangatang da kan siya. ¹⁰Ot inusal da un ingatang sit pitan di manduduwin, siyadi dit imbilin Apudyus kan sakon.”

Sat Nansuknaan Pilato Kan Jesus
(*Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38*)

¹¹Summikad si Jesus sit atubang gubinnadul Pilato un mansukna kan siya. Inyimus Pilato kan siya un, “Sika kad dit Alin dat Judio?”

Summungbat si Jesus un, “Naibagamon!”

¹²Yoong utdit pabasulon dat aap-apun di padi kan lalallakay di Judio, adina sinungsungbatan dat impabasul da kan siya. ¹³Isunga kinnanana Pilato kan siya un, “Adim kad magngolⁱ danat ipabpabasul da kan sika ta adika sumungungbat?”

¹⁴Yoong naid osa^t sinungbatan Jesus sidat impabasul da ot nasnasdaaw si Pilato.

Naikoddonga Matoy Si Jesus
(*Marcos 15:6-15; Lucas 23:13-25; Juan 18:39-19:16*)

¹⁵Kada Piyestan di Nalausana, gagangay dit gubinnadul un mangiwaya si osaⁿ baluda kodawon dat tagu un mawayaan. ¹⁶Utdiya timpu, iningaw osaⁿ baluda nandinadinamag un mangngadan si Barrabas.^t

^t 27:16 Kanan dat udum un Jesus Barrabas dit ngadan na.

¹⁷Utdit nadatdatong dat adu'n tagu, inimus Pilato kan dida un, "Ngadan nat piyaon yu un pawayaak? Si Barrabas onnu si Jesus un mauguda Kristu?"

¹⁸Siya'd imus na di onta tigammu na un apal dit gapun dit nangiyawatan da kan Jesus kan siya. ¹⁹Bokona lawan sadi ta utdit mantutupak payyan si Pilato utdit tutuppakan di kuis, inggaw sulata impaitod dit asawa na un kanana'n, "Adika makabiyang sinat nalintoga tagu ta awad inin-inop ku maipanggop kan siya't dit labi ot talona umogyatak."

²⁰Yoong sinugsugan dat aap-apun di padi kan lalallakay di Judio dat tagu un si Barrabas dit paipawaya da ot papatoy da si Jesus. ²¹Siya'd gapuna'n utdit imuson Pilato kan dida uman un, "Singngadan na utdatu un duwa nat piyaon yu un pawayaak?"

Summungbat da un, "Si Barrabas!"

²²Ot inimus na un, "Ngadan nat kook kan Jesus un mauguda Kristu nu?" "Pailansam si kulus," insungbat da.

²³Inimus uman Pilato un, "Tapay? Ngadan nat nadadaga kingwa na?"

Ot amo indangsodangsol daot dit pakuy da un, "Pailansam si kulus!"

²⁴Utdit mailan Pilato un naid makwa na ot manlugiyona magulu dat tagu, nangala't danum ot binuluwana dat ima na utdit atubang dat kaaduwan ot kanana'n "Naid biyang ku utnat mapatoyan dituwa tagu. Nangamung kayu pay lawan."

²⁵Summungbat dat losana tagu un, "Dikami't dan kaganakan mi ud sumungbat sin angos na!"

²⁶Utdi pinawayaan Pilato si Barrabas yoong pinasabid na si Jesus asina inyawat sidat suldadu dalapnu ilansa da si kulus.

Nanliwliw-an Dat Suldadu Si Jesus

(Marcos 15:15-20; Juan 19:2-3)

²⁷Utdi, innilnok dat suldadun gubinnadul Pilato si Jesus sit boloy gubinnadul ot nilikmut dat losana suldadu si Jesus. ²⁸Niluksub da dit badut na asida kinagoyan si nadokota luput. ²⁹Namalikawog da si nasaisait si imbalangat da utdit ulu na. Pinaaggoman da pay si bassaw dit diwanana ima na asida nampalintumong sit sanguwana un nangam-amol un kanan dan, "Matattagu tun Alin di Judio!" ³⁰Niluglugpaan da ot inala da dit bassaw kan siya asida impang-ok sit ulu na.

³¹Utdit abuson da un man-am-amol, niluksub da dit ingkagoy da ot insukat da dit gagangaya badut na. Ot inlaksun daon un umoy ilansa't dit kulus.

Sat Nailansaan Jesus Sidit Kulus

(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

³²Utdit lumaksunan da utdit ili, inabat da tun osa'n tagu'n mangngadan kan Simon un iCirene ot impapilit dat suldadu'n pinabukud

kan siya dit kulus Jesus. ³³Ot dintong da dit igawa ngadnon da si Golgota un sat piyaona'n ugudon, "Igaw di Battukag."

³⁴Inggaw da man sidi, initdan dat Jesus si basi un nakamsan si apdu dalapnu inumona yoong kapkapana man, adina.

³⁵Maabus da mana ilansa't dit kulus, nambubunutan dat suldadu un nambibingayan dit badut na, ³⁶asida nantupaka mamabantay kan siya. ³⁷Sat ngatun dit ulu na nangikwa da si nangikanglitan da utdit gapun dit namabasulan da kan siya un kanana'n, "Siyatu si Jesus un Alin dat Judio."

³⁸Naidisan pay un nailansa dat duwa'n tulisana nan-asisupang kan siya, osa't dit kapon diwanan na ot sat osa pay sit kapon kawigi na.

³⁹Sadat manlaus, nanwitiwit da un nanginsultu kan Jesus un kanan dan, ⁴⁰"Sika un mangibagbaga un yam-anom dit timplu asim ibangun obos si unog di tulu'n algaw, taguwom nat long-ag nu. Ot nu tuttuwa'n Anak dika kan Apudyus lumsa ka utnat kulus!"

⁴¹Ot padana paya naipan-am-amol dat aap-apun di padi kan mimistulun di lintog kan dadit lalallakay di Judio un kanan dan, ⁴²"Tinagu na dadit udum yoong adina matagu din long-ag na. Bokon kada siya'd Alin dadit iyIsrael? Nu lumsa't din kulus naon, manuttuwa kami. ⁴³Mantalgod kan Apudyus kan kanan pay un siya'd Anak Apudyus ot nu tuttuwa'n napotog kan Apudyus, taguwona!"

⁴⁴Padana pay un inin-insultun dat duwa'n tulisana nailansa't dit nan-asisupang na.

Sat Natoyan Jesus

(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵Mamalintuud man si init, kinumlop tun lubung inggana't nandangwilis. ⁴⁶Mandangwilis man si init, nampakuy si Jesus si nadangsol un kananana'n, "Eloi, Eloi lama sabaktani?" Sat piyaona'n ugudon, "Apudyus ku, apay pinatungadak?"

⁴⁷Ot sadat uduma iingaw sidi un nangngol sit imbaga na kanan da un, "Ay-ayyagana si Elias." ⁴⁸Ot dagusa nanoddak dit osa kan dida'n ummoy nangala't kama't kaposu ummoy na insawsaw sit kilom ot innigga na utdit pungtun dit bassaw asina indukmit kan Jesus dalapnu supsupana. ⁴⁹Yoong kanan dat uduma, "Dalām yan ta ilan taku nu umoy Elias taguwon!"

⁵⁰Nampakuy uman si Jesus ot insuku naon dit angos na.

⁵¹Utdi, dagusa nangkagwa'n napissay dit koltina't dit timplu, manipud ngatu inggana't dit lagayadana. Nanlunig ot nabtak dadit nangkaddakola batu. ⁵²Nambukat pay dat lobon ot adu dat ummungal un tagun Apudyus un natoy sidit. ⁵³Umungal man si Jesus, ummoy da ud Jerusalem ot adu dat tagu'n nampail-an da.

⁵⁴Magiknan man dit kapitan kan dat suldadu na un manga-andog kan Jesus dit lunig kan naila da dat losana napasamak, amoamod dit kimut da ot kinnanana da un, “Tuttuwa gayama Anak Apudyus!”

⁵⁵Utdit adayu’t akit, inggaw da pay adu’n babai’n mangoottap sidit mapaspasamak un siya dat nanligwat Galilea un naitungtung-ud kan tummultulung kan Jesus. ⁵⁶Inggaw kan dida da Maria Magdalena, si Maria un inan da Santiago kan Jose kan sat asawan Zebedeo.

Sat Nailbonan Jesus

(*Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42*)

⁵⁷Masdom man, dummatong si Jose un osa’n baknanga iyArimatea kan osa pay sidat disipulus Jesus. ⁵⁸Ummoy na kindaw kan Pilato dit ladag Jesus. Utdi imbilin Pilato utdat suldadu un maitod kan siya. ⁵⁹Ot inalan Jose dit ladag asina nilukutan si napoikas un luput. ⁶⁰Utdiyon ummoy na innilbon sit kakokwa na un inabutana’n dakola batu un lobon na pay lawan yoong. Maabus man, namallin si dakola batu ot intubot na utdit sagangaban didit lobon, asina kaysan.

⁶¹Inggaw pay sidi da Maria Magdalena kan sadit kangadan na un Maria un mantutupak un manisinnagung sit lobon.

Sadat Nangandog Sit Lobon Jesus

⁶²Mabigat man, sidit maabus dit al-algawa mansaganaan,^u ummoy dat aap-apun di padi kan dat Fariseo kan Pilato. ⁶³Ot kinnanana da un, “Apu, nagasmok mi un sadit katattagun payyan didit matuli, imbaga na un umungal kanu nu maikatlu’n algaw. ⁶⁴Isunga ibilin nu ta maammaana maandogan dit lobon inggana’t dit maikatlu’n algaw ta ummoy kada lawan dat disipulus na akawon dit ladag na ta asida ibaga’t dan tagu’n ummungal un natoy. Ta nu makwa di, amoamodoton un makaallilaw tun maudi’n tuli na nu sadit damu’n imbagana’n siya’d imbaun Apudyus.”

⁶⁵Ot kinnanana Pilato kan dida un, “Mangala kayu’t dan suldadu ot ammaan yu un paandogan din lobon.”

⁶⁶Utdi, ummoy da inyamma dit tubot dit lobon asida minalkaan dalapnu matigammuwan nu mabukatan. Maabus man, tinengyan da dat suldadu’n man-andog.

Sat Ummungalan Jesus

(*Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10*)

28 ¹Biggabiggat man dit umuna un al-algaw di sindumingguwan sidit maikabas dit al-algawa iillongan, ummoy da Maria

^u 27:62 Sat ugalin dat Judio, manlugi dit al-algawa iillongan da utdit maipsukan inis sit Kalima ot maabus sit maipsukan inis sit Sabadu.

Magdalena kan sat kangadan na un Maria innila dit nailbonan Jesus. ²Kaklata lawa'n nanlunig si nabilog. Inggaw anghel Apudyus un dummoba'n nanligwat langit un umoy namallin sit batu'n naitubot sit sagangaban dit lobon ot nantupakana. ³Makasiling dit ila na un kama't kilat kan napolkapolkas dit badut na. ⁴Ot gapilpilan dat man-aandog sit amoamod un kimut da ot natukas da un kama dat natoy.

⁵Yoong kinnanana dit anghel sidadit babai un, "Adi kayu kumimut, ta tigammuka inapon yu si Jesus un nailansa't dit kulus. ⁶Naid situ ta ummunga_{lon} un siya dit imbaga na kan dikayu. Awe yu ta ikayu ilan tun naibanatana. ⁷Asiyu daldalsona umoy ibaga't dat disipulus na un ummunga_{lon}. Ot makauna'd Galilea nu dikayu ot siyadi ud mangil-an yu kan siya. Tandaanan yu tuwa imbagak kan dikayu."

⁸Utdi, nanda_lada_las da un kaysan un kumimkimut da yoong amod dit anggom da. Nanodtoddak da un ummoy nangibaga't dat disipulus Jesus.

⁹Utdit manodtoddakan da, inabat Jesus dida ot kanana'n, "Ayan yu?" Ummadani da un umoy ummaggom sit ikin Jesus un nampalintumonga nandayaw kan siya. ¹⁰Utdi kinnanana Jesus kan dida un, "Adi kayu umogyat. Ikayu ibaga't dan losana susunud ku ta umoy da ud Galilea ot maila da ud sakon sisi."

Sat Impadamag Dat Man-aandog

¹¹Utdit manaddala_{nan}on dadit babai, ummoy sin Jerusalem dat uduma suldadu'n nan-andog sit lobon ot impadamag da utdat aap-apun di padi dat losana napasamak. ¹²Nandadatdatong dat aap-apun di padi utdat lalallakay di Judio ta tulagon da nu innon dit koon da. Pinasuksukan da dat suldadu si adu'n pilak ¹³asida binilin dida un, "Ibaga yu utdan tagu un, 'Ummoy dat disipulus Jesus inakaw dit ladag na utdit labi utdit masusuyop kami,' kanan yu. ¹⁴Ot nu matigammuwan ud gubinnadul tu, adi kayu madanagan ta dikami'd makabagbaga kan siya dalapnu maid mapabasulan yu."

¹⁵Utdi, innalan dat suldadu dit pilak ot tinungpal da dit naibilin kan dida. Ot siyatu'd ul-ulnuga maipadpadamag sidan losana Judio inggana't tun satun.

Sat Nampail-an Jesus Sidat Disipulus Na Kan Nangibaunana Kan Dida. (*Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Kingkingwan 1:6-8*)

¹⁶Ummoy dadit kagwampu_{lu}t' osa'n disipulus Jesus sin bateled Galilea un siya dit imbagan Jesus un umoyan da. ¹⁷Utdit maila da, nandayaw da kan siya yoong nanduwaduwa kampay dat udum kan dida. ¹⁸Ummadani't Jesus ot kinnanana kan dida un, "Naitod kan sakon dit losana kalintogan sin langit kan situn pita. ¹⁹Isunga ikayu utdan losana tagu't tun lubung ot tutduduwan yu dida dalapnu mambalin da un disipulus ku. Bunyagon yu

dida't din ngadan Ama, Anak kan Ispiritu Santu, ²⁰kan tudtuduwan yu dida un mantungpal sidan losana imbilin ku kan dikayu. Ot tatandaanan yu, awadak un kankanayuna mamu_lubu_lun kan dikayu inggana't anungus ditun lubang.”